

CẨM LAI

HOA MỘC

*Hoa mộc, loài hoa mộc mạc sao
Li ti cánh nhỏ nép bên nhau
Sắc vàng mơ, ấm lên màu trắng
Chưa thấy hoa, hương đã ngọt ngào*

*Thoáng gặp hoa lại nhớ Bác Hồ
Trăm ngàn vạn việc vẫn lo hoa
Nhớ lời Bác dặn mùa xuân ấy
Trông thật nhiều hoa dân tộc ta*

*Con hiểu rồi hoa dân tộc ta
Tượng trưng hồn nước tự xa xưa
Nét ưa tao nhã, tình tình khiết
Quấn quít nơi gần, thấm nẻo xa...*

*Đứng trước trăm hoa phối sắc bày
Ngẫm sâu lời Bác, chọn hoa này
Hoa còn nhắc mãi tâm hồn Bác
Thanh khiết hương đời mãi mãi say.*

5-1970

“Bác để lại” - Nxb. Văn học, 1972

“Người đi tìm hình của nước” - Nxb. Hội Nhà văn, 2011

TRẦN NHẬT LAM

BÀI THƠ NHỚ BÁC

*Dẫu đêm nay ngủ rừng
Xin hãy nhớ xưa Bác Hồ ta đó
Khúc gỗ cứng kê đầu
Dăm cành cây và lót dăm mớ lá
Che bão mưa xờ xác mấy cành lau
Đấy giường nằm cho giấc mơ chiến sĩ
Cái thời nước mất, trở mình đau*

*Dẫu năm canh là lâu
Mong chóng sáng mặt trời hồng đỉnh núi
Xin hãy nhớ, đấy tháng năm Người đợi
Âm thầm mặt suối rọi nhàn mai
Tay Người tạc niềm tin lên thạch nhũ
Gậy mòn dốc núi, áo chàm phai*

*Dấu nặng trĩu trên vai
Cả đất nước như trong tay người lính
Xin hãy nhớ ngày Bác Hồ ra trận
Đơn sơ quần xắn, áo phong phanh
Chắc lạnh sương mù chiều biên giới
Người nhường áo ấm cháu thương binh
Người dạy ta qua cơn lũ suối
Mặt võ, mình gầy, đôi mắt sáng
Người chỉ bao la thế chiến trường...*

*Dấu phải nghìn đêm hành quân
Dấu phải nghìn đêm ngủ rừng, ngủ lán
Dấu phải nghìn đêm dầm trong lửa đạn
Dấu phải nghìn đêm vết gót, mòn vai
Chúng con đây - người lính
Để gì đâu thắm hết trái tim Người.*

Năm 1979

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN VIẾT LÂM

TRÁI TIM TÂY NGUYÊN

*Mặt trời tròng mắt lửa
Gió lạnh giữa rừng thiêng
Tiếc thương đồng chí Tây Nguyên
Sa vào tay giặc
Anh dân quân quắc mắt
Nhìn thẳng bọn côn đồ
Đôi mắt trợn tròn xoe
Tiếng anh thét vang rừng chuyển núi:
- Đầu này chẳng bao giờ chịu cúi
Tim này chẳng bao giờ chịu nhor
Tao là con Cụ Hồ
Thề trọn đời giết quên cướp nước!*

Lũ giặc đẩy anh
Bước lên một bước
Bắt giẫm lên bức ảnh Cụ Hồ
Chúng hứa sẽ tha cho
Về cùng vợ con nương rẫy
Hình ảnh quê hương bừng sống dậy
Một đêm rừng thác đổ cuốn trắng theo
Tiếng đàn t'rưng suối chảy qua đèo
Người yêu đến bên mình nói nhỏ:
- Anh đi theo Bác Hồ
Em xin giữ trọn đời thương nhớ
Như lá rừng cây núi giữ màu xanh
Em sẽ làm chim đậu hót trên vai anh
Làm suối lượn những đồi xa anh đến...

Anh nhớ cả tiếng chiêng ngân trù mển
Gió đầu xuân nghiêng ngả rượu cần vui
Trước mắt anh là ngọn đuốc sáng ngời
Đêm chích huyết ăn thề
Thủy chung cùng núi biếc...

- Muốn sống hay muốn chết
Mau giẫm bước lên kia!
Tiếng quân thù như sói rú truông khuya
Cắn da thịt, cắn hồn anh máu chảy
Sức tỉnh cơn mê, anh nghiêng đầu chợt thấy
Ảnh Cha Già gió lật trước bàn chân
Mắt mờ vương lệ ứa đôi hàng
Anh thương quá, cúi mình hôn ảnh Bác
Rồi bỗng giữa quân thù ngơ ngác
Anh dân quân cào rách ngực phơi trần:
- Bay giết tao, này
Hồi lữ sát nhân
Hãy xé tim tao
Đặt ảnh Cụ Hồ vào giữa!
Cho nghìn năm chẳng bao giờ xa nữa
Chẳng bao giờ xa hình ảnh kính yêu...

“Người đi tìm hình của nước” - Hội Nhà văn, 2011

TRĂNG SÁNG TRÊN ĐƯỜNG XOÀI^(*)

*Những giọt trăng qua cành lá đậm sương
Loang loáng rơi trên Đường Xoài yên tĩnh
Con bước đi, đêm tàn xuân se lạnh
Hương về nơi Bác ở ngày xưa*

*Từ cội trường sinh, thoang thoảng hương đưa
Bác về đây, nhìn trăng qua cửa sổ
Tiếng thơ bay, một trời thơ lộng gió
Đưa hồn con vươn tới chốn trong xanh*

*Hạnh phúc biết bao! Giây phút dưới trăng thanh
Được đặt bước giữa vườn cây của Bác
Được sống giữa một không gian tinh khiết
Tạm quên đi những lầm bụi quanh mình*

Tiếng chuông lầu thánh thót điểm sang canh...

Hà Nội, 1992

“Người đi tìm hình của nước” - Hội Nhà văn, 2011

^(*) Đường Xoài: Con đường sau Phủ Chủ tịch đến Lăng Bác.

*Nhớ Người những sớm tinh sương
Ung dung yên ngựa trên đường suối reo
Nhớ chân Người bước lên đèo
Người đi rừng núi trông theo bóng Người*

(Tố Hữu)

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

YẾN LAN

NGHĨ VỀ BÁC

*Nghĩ về Bác, nghĩ Biển Trời
Muối hòa sự sống, nắng soi tâm hồn
Nghĩ về Bác, nghĩ Sắt Son
Luyện tăng chất cứng, mài tôn sắt hồng
Nghĩ về Bác, nghĩ Hiếu Trung
Nhân dân vẹn nghĩa, non sông trọn tình
Nghĩ về Bác, nghĩ Hy Sinh
Kiệm Cần rất mực, Chính Liêm tuyệt vời
Nghĩ hoài về Bác, Bác ơi
Mỗi lần nghĩ một chân trời mở ra.*

5-1971

“Thơ dâng Bác Hồ” - Nxb. Văn hóa Thông tin, 2000

“Bác để lại” - Văn học, 1972

MẠNH LÊ

LÀNG CHÈ ĐÚC TƯỢNG BÁC HỒ

I. TÌM ĐẤT

*Có một đêm bên thêm dòng sông cổ
Thợ đúc làng Chè đi tìm câu ngạn ngữ
“Đất họ Lê, nghề họ Vũ”
Sông nhà Lê giờ là bến sông Sen
Chiếc khăn đại ngàn quấn phù sa biển*

*Đâu doi đất ngày xưa các vua Hùng tìm đến
Đào đất, nặn khuôn đúc trống mặt trời
Mặt trời mang dáng trái tim người
Mười ngón tay sao đủ
Tượng hình mười hai cánh sao
Một bàn tay trao
Hai bàn tay trao*

Bàn tay già đất
Bàn tay nấu đồng
Bàn tay nặn khuôn
Cái khuôn trống hình con ong
Là dáng mẹ
Hoa văn lớn tạo mặt trời
Mặt trời khắc từng chùm hoa lửa
Thuyết vượt thác, chim bay, tên đuổi thú...
Nhịp chày đôi trai gái sát vai nhau
Hoa tình yêu lấp lánh trăng sao
Là khao khát của người dựng nước
Thợ tìm đất đã chạm vào mạch đất
Gặp mùa xuân đất nước tuổi ấu thơ

Ngõ từ trong lớp đất ùa ra
Những cánh tay chắc như bắp chày
Đẩy bể than cuốn từng thác gió
Con gái vươn tay giơ cao bó lửa
Con trai bưng nồi than đỏ ối như mặt trời
xuống núi lúc hoàng hôn

Dòng người nối hơi nhau
Ngọn nước đồng cuốn theo sao trăng tiếng chim, tiếng suối
Những ánh mắt gặp nhau cười ghen
Nhận dáng mình qua mỗi nét hoa văn...

Khuôn trống mở ra lúc mặt trời lên
Trống đồng đặt ngang tâm tay với
Mặt trống rung xóm làng khai hội
Hội thuyền bay vượt thác mùa xuân
Ngõ gặp đây con thuyền
Đêm đông rừng
Mây vỡ ra thành nước
Người ùa lên con thuyền độc mộc
Tìm hơi nhau qua ánh chớp xanh lòe
Con thuyền lao vun vút giữa rừng khuya

Trời rạng sáng
Bàn chân chạm đất
Tuần trăng gầy
Con gái không hát
Đêm trăng tròn
Đầu con trai đắm sương
Bếp lửa soi từng dấu chân
Hang đá canh chừng giấc ngủ
Hờ hờ đất áp ngực nhau
Để bàn tay gặp nhau lần lửa
Bàn tay tìm đất
Bàn tay già đất
Bàn tay nặn khuôn
Bàn tay nấu đồng...

Ngõ chạm vào bạt ngàn cánh chim
Những cánh chim Lạc Việt
Đêm tìm đất
Thợ làng Nghề gặp Bác
Bác Hồ đi cùng các vua Hùng
Đánh thức từng ngọn núi, dòng sông
Bao vùng đất không tên cha ông chưa chiếm lĩnh
Vết chân thú còn nấu trên đá xám
Bếp lửa tàn người với thú tranh nhau...

Bác đã về với xóm thợ nghèo
Bài hát trống đồng tay Bác vỗ nhịp
"Chinh từng chinh!
Chinh từng chinh!
Bất diệt thù hễ
Bất nguyện sinh"

Bác vẫn cùng đất nước hành quân
Đêm huyền thoại trên thêm sông cổ
Tiếng trống đồng với màu cờ đỏ
Tổ tiên trao tiếng trống cho người

Thời gian âm thầm một cánh buồm trôi
Mái chèo ấy bao bàn tay đã nắm
Từ Hoa văn trống đồng đến ngọn cờ đỏ thắm
Đất nước tượng hình lên lưng linh tằm vóc một con người
Đêm làng nghề tìm đất nặn khuôn
Lại gặp Bác Hồ giữa hồn quê xứ sở...

II. GIÃ ĐẤT

*Thậm... Thịch...
Tiếng chày
Vỗ vào lòng cội
Nặng nề
Khoan thai
Tiếng chìm, tiếng nổi...
Cha thức choàng đỡ nhịp chày cho mẹ
Nghỉ ăn miếng trầu
Bếp lửa nghèo
Đời thợ gặp nhau*

*Những cội đất xanh, đất nâu
Không bạc như màu áo mẹ cha
Một ngôi sao sáng
Hai ngôi sao sáng
Mấy ngôi sao đã lặn vào mái tóc dầm sương sa
Đất ông bà
Đất mẹ cha
Đất của người đã khuất*

*Bắp chày nóng rực
Hơi thở dập dồn bàn tay chuyển nhau
Bàn tay vất đất tìm đồng và nấu đồng trong nồi đất*

Từ mùa trống ếch
Rủ nhau ngồi nặn đồ chơi
Con nghê biết cười
Con công biết múa
Năm đất nặn cũng nên nhà nên cửa
Ba ông đầu rau nói lời thủy chung
Ngon lửa bập bùng
Vệt khói tàn đêm bạc trắng như chòm râu ông già thần thoại
Sư Không Lộ đúc chuông
Tiếng chuông đồng vang vọng mười phương
Rồi chìm xuống đáy hồ cổ tích
Tiếng chuông ước hẹn
Nhà nào sinh được mười đứa con trai dâng cho đất nước
Sẽ mang được chuông về
Chênh chênh mảnh trăng thề
Nhuộm vàng mâm ngũ quả...

Thậm... Thịch...
Tiếng chày
Vỗ vào lòng cối
Lòng thợ đau nhói
Nhìn vầng trăng thu
Bác đã đi xa
Vầng trăng vẫn tròn

Vàng trắng vẫn đây
Như mâm cỗ Tết
Thợ già đất lựa từng cội đất
Đất quê làng chờ Bác về thăm
Dâng lên Người
Năm đất bốn ngàn năm
Xin phép Bác
Các vua Hùng đúc trống đồng
Cháu con đúc chân dung Người dựng nước
Thợ già đất dừng đầm chân nhớ Bác
Tiếng chày khuya thốn thức cả không gian

III. TẠC KHUÔN

Khuôn tạc nào giống Bác nhiều hơn
Phác thảo nào Bác trong ta cũng đẹp
Từ buổi thiếu thời ngồi câu bên giếng Cốc
Đã ưu tư một nỗi nước non nhà
Bao mùa đông tuyết trắng trời xa
Viên gạch nung sẽ chia ấm lạnh
Giữa ngực tù tâm hồn Người tỏa sáng
Lòng thương dân khóm chuôi lạnh trăng soi
Mảnh trắng treo nơi đất khách quê người

Thức cùng Bác lại là trăng Tổ quốc
Tiếng sáo xa quê, con đò, bến nước
Nhịp chày khuya cây lúa chín theo mùa
Xa nước rồi Bác vẫn giữ cho ta
Hồn dân tộc những năm dài nước mất
Giản dị thanh tao như bức tranh thủy mặc
Đất nước với Người lồng bóng soi gương

Khuôn tạc nào giống Bác nhiều hơn
Phác thảo nào Bác trong ta cũng đẹp
Người trồng sen chọn bông sen đẹp nhất
Kết thành thơ hương ngát tên Người
Người trồng cây muốn tạc Bác trong cây
Hình tượng lớn nổi liền bao mạch gỗ
Người tạc tượng bao đêm trăn trở
Bàn tay mái tóc ướm hơi sương...

Thợ tạc dừng tay
Chớp mắt ngược nhìn
Có vì sao đổi ngôi vừa bay qua chòm sao trước mặt
Người thợ thì thầm cùng khuôn đất

Bác Hồ ơi!
Cháu con xin dâng lên núi sông một chân dung đẹp nhất
Chân dung Người con cháu khắc trong tim.

IV. NẤU ĐỒNG

Đã bao ngày đêm
Làng thức chờ khuôn đất
Hôm nay ngày giỗ Bác
Khuôn đất cũng nên hình
Xóm làng vui như Tết
Mắt thợ nhìn rừng rưng

Vẫn tiếng mẹ gọi con
Kê nôi, khiêng bể gió
Vẫn tiếng cha gọi mẹ
Ủ lửa, đốt than hồng
Vẫn tiếng bà gọi ông
Lửa từng phoi đồng cháy

Mỗi nhà một lò than
Đêm nay cùng đốt lửa
Muôn vì sao thấp đèn
Sáng bừng thêm sông cổ
Vàng trắng như quầng lửa
Cháy bập bùng trong mây

Lửa cháy rồi!
Mắt thợ bừng say
Lửa cháy lung linh như rượu đốt
Đồng chảy rồi!
Khói cuốn tro bay
Đồng óng ánh vàng như mật rót...

V. ĐỒNG CHẢY VÀO KHUÔN

*Bắt đầu thôi!
Người thợ Cả bước lên
Lá cờ hiệu trên tay như một lá trầu nhuộm đỏ
Ngàn trái tim nín thở
Chờ đợi phút giây thiêng
Cờ phất rồi!
Người thợ bước lên
Cánh tay trần máu dòn mạch chảy
Vẫn bàn tay ấy
Nâng nôi than lên ngang tầm ngực dánh cho đồng chảy vào khuôn
Suối nước đồng trong vắt như gương
Lấp lánh sao trời lấp lánh ánh trăng
Không gian rực hồng bập bồng hơi thở
Thửa trời đất gặp nhau núi sông trở dạ
Âu Cơ sinh bọc hồng có đẹp thế này chăng?*

*Một khối hồng rực rỡ dâng lên
Suối đồng đã chảy vào khuôn đất
Cả làng thợ chong - chong, thao thức
Núi sông ơi!
Có biết
Đêm nay...
Mặt trời lên
Mặt trời lên như say
Xóm thợ đón một bình minh quen thuộc
Tổ tiên nhận một dáng hình đẹp nhất
Tượng đồng Hồ Chí Minh!*

Đông Sơn, làng Chè 1980-1990
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VĂN LÊ

VÒNG HOA DÂNG BÁC

*Không thể tìm ra hoa nơi điểm chót khô này
Để kết lại một vòng viếng Bác
Đại đội con nhận danh hiệu Anh hùng
Bộ đội đứng thành vòng tròn mấy lớp
Đội hình hóa một vòng hoa.*

5-9-1969

Châu Thành - Tây Ninh

"Thơ dâng Bác Hồ" - Nxb. Văn hóa Thông tin, 2000

VĨNH QUANG LÊ

BÁC HỒ

Trích “Nỗi đau và những câu trả lời”

*Bác không lấy hào quang xưa an ủi cuộc đời mình
Không quay mặt thành người đi ở ẩn
Bác đã trả lời những câu hỏi của tháng năm
Con người chẳng phải di cư sang hành tinh nào ở
Cũng không phải trở về thời nguyên thủy để yêu nhau
Những câu hỏi Bác trả lời ngắn nhất
Bằng ba mươi năm...
Vì chúng con Bác đã trở thành người công nhân bốc vác
Để thử thách chính mình trên con đường cứu nước*

*Để mọi hào quang không cám dỗ nổi Người
Vì chúng con Người đã hóa thành người thợ ảnh
Chụp lại mọi đau khổ ở trên đời cho con hiểu mọi nỗi đau
Và xóa đi quá khứ về cái chết*

Cho ai biết ra đi sẽ biết trở về
Vì nhân dân Người đã trở thành người chịu khổ

Nhận hết giá băng tuyết lạnh về mình
Để tâm hồn chúng con thôi giá lạnh
Chấn mọi đau thương đang đổ xuống đất nước này
Người đi khắp năm châu bên bể
Tìm cho chúng con một bước đi không lệch hướng giữa cuộc đời
Tìm cho chúng con một ánh sáng mặt trời
Đến hồi sinh cõi cần thành tươi tốt.
Vì dân tộc nghìn năm Người hóa khúc dân ca
Cho ai nữa đừng quên lời dân tộc
Cho nụ cười đừng rơi trong tiếng khóc
Đã có thời làm mũi nhọn tiến công
Vì đất nước khổ đau Người đã hóa núi sông
Bình dị quá Người ẩn mình vào đó
Dem một mùi hương dạy tất cả chúng ta
Hãy biết yêu từ hạt bụi đơn sơ
Vì hạnh phúc chúng con Bác đã đổi tên và cải trang
mình trên từng trang sách

Để cho chúng con nguyên vẹn lòng trong sạch hôm nay
Vì niềm tin chúng con Người đã trồng nên những câu ca dao
tục ngữ

“Không có gì quý hơn độc lập tự do”
Để cho chúng con đừng bao giờ yếu đuối
Trước cám dỗ, đạn bom và áp lực trên đời

Vì chờ đợi của chúng con
Người đã tìm ra sự dối lừa trong giọt nước mắt nào
cũng là trong suốt

Tìm ra màu mỡ nuôi cuộc đời trong giọt phù sa nào cũng đục
Để hạnh phúc trở thành con người thật
Đến nơi này sinh sống tin yêu
Vì Đảng với nhân dân Bác giản dị
mà không một lời ngợi ca nào nói nổi

Để thỏa mãn không hoành hành trong ai nữa
Suốt đời Người tận tụy yêu thương
Vì chúng con Người từ chối mọi thiên đường
Từ chối mọi ngôn từ ca ngợi
Từ chối mọi hào quang Người đạt tới
Tất cả để dành cho Đảng đến hôm nay.

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

MÃ A LÊNH

BÁC Ở MUÔN NƠI

*Xoay quả địa cầu khẽ đưa cây bút
Nét vẽ ngời lên nối liền hàng trăm khúc
Dặm đường bốn ba Bác Hồ đi muôn nẻo đường xa
Và ngôi nhà lao nước xác tù thắm rĩ
Ánh sáng mặt trời run rẩy
Áo quần bướm nát
Mài chiếc kim khâu
Bác đăm đăm nhớ về Tổ quốc, Nhân dân*

*Mỗi khi ngắm ảnh Người
Thấy vàng dương lòe sáng
Đằng sau là quầng cay đắng
Trong những vần thơ vang vọng tha thiết
Bao điều rất thật, Người cứ viết
Răng rụng, nấu kho, ghẻ lở
So dây trói với dây tua quan võ
Khi trầm buồn, ánh trăng lên ngắm nhà thơ*

*Cách Mạng thành công, Đất Nước độc lập năm mươi năm rồi
Đi giữa dòng đời luôn thấy Bác hiền hậu vẫy tay ở khắp nơi.*

2-9-1955

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

MAI LIỄU

ĐÃ LÂU CHƯA VỀ LẠI TÂN TRÀO

*Đã lâu chưa về lại Tân Trào
Ngắm rừng phách vào thu
Mùa nắng lụa phơi vàng mái núi
Ngắm hồ nước Nà Lừa xanh in sắc Nản Đeng^(*)*

*Mẹ ta mất rồi
Bác đã đi xa
Nhưng còn rừng cây, còn căn lán nhỏ
Còn ngôi đình làng, con suối gốc đa
Những câu chuyện ngày Bác về dựng Nước
Nơi đây thành “mảnh đất chôn nhau Nhà nước Cộng hòa”^(**)*

* Núi Hồng

** Thơ Nguyễn Đình Thi

*Những câu chuyện giờ đã thành huyền thoại
Tạc vào lòng dân
Tạc nên đất nước!*

*“Ta về lại Tân Trào” - ôi lời Bác
Là mệnh lệnh toàn dân làm cuộc kháng chiến trường kỳ
Cả dân tộc gửi niềm tin nơi thánh địa
Từ Tân Trào thu lại giang sơn!*

*Đã lâu rồi chưa về lại Tân Trào
Nhớ Bác Hồ, con vào lăng viếng Bác
Người gây guộc như chưa lui cơn sốt
Mang theo từ căn lán Nà Lừa thuở Tân Trào mở Nước
Từ triệu cơn sốt rét rừng của chiến sĩ vượt Trường Sơn!*

8-2012

Đã in báo Tuyên Quang số đặc biệt
Kỷ niệm 47 năm Quốc Dân Đại hội tại Tân Trào, 16-8-2012
(Nhân dịp Tân Trào được xếp hạng
Khu di tích lịch sử đặc biệt cấp Quốc gia)

NGUYỄN TÙNG LINH

MỘT BÀI CA

*Mảng rây nhẹ qua những tầng lá nhọn
Tiếng ve dài hết dải đồi
Màu phấn thông vàng trong gió thoảng bay
Vẳng tiếng chim từ lưng trời xa tắp
Đây rừng thông Yên Lập
Bàn chân tôi dừng một trưa
Một bài ca
Rung từ sợi dây đàn của gió
Căng trên những ngọn thông cao
Trong muôn tiếng rì rào như sóng vỗ
Tôi nghe chuyện một Yên Lập cũ
Nắng xưa vàng ủa cỏ đồi...*

*

*Một ngày xuân Bác dừng lại nơi đây
Mắt triu mến ôm một vùng hoang dại
Lời Bác gọi nổi khát khao đất dẫy:
Hạt thông già tách vỏ, nhú mầm non
Trên đất cần, trên đá sỏi mọc lên
Cây như thể con người giàu quả cảm*

Chòi gỗ nhỏ giờ dựng nơi Bác đứng
(Chỗ nghỉ ngơi cho khách qua đường)
Ngàn cây đứng, ken dày bóng mát
Làm dịu đi cái nắng lửa tháng năm
Đất trời thơm trong mùi phấn thông vàng
Mười mấy năm qua - lúa cây xưa đã lớn
Đã sắp sửa góp phần làm giàu cho cuộc sống
Cột buồm ngoài khơi, kéo gỗ dựng nhà
Hạt thông rơi cho rộng trải mãi xa
Bao đồi thấp, đồi cao cây phủ kín
Nơi Bác chưa kịp về thăm thì lòng Người đã đến.
Người - Trồng - Cây - Đất - Nước đã đi xa
Đã yên nghỉ
 Suốt một đời tận tụy.
Giờ sông núi đã liền, không còn giặc giã
Bao miền xa đang đợi sức cây trồng
Những hạt thông nơi này về đến tận phương Nam
Xoa lành lại vết thương của đất
Bằng màu xanh năm xưa từ lòng Bác.

Tôi đi. Cả đất trời như hát
Với sợi đàn gió căng mãi trên cao
Một bài ca gửi đến tận muôn sau...

8-1979

"Vội Đàng mùa xuân", Nxb Tác phẩm mới, 1982

TRẦN VĂN LOA

SUỐI LÊ-NIN

*Ơi con suối xanh xanh
Dáng mềm mại thanh thanh
Xưa Bác ngồi câu cá
Vàng trán rộng mộng mênh...*

*Bác làm thơ cho suối
Đặt tên gọi Lê-nin
Bác uống nước dòng suối
Để thành máu nuôi tim*

*Nước của rừng của núi
Bác rửa mặt hằng ngày
Bác bước đi sớm tối
Mang xuân về đó đây...*

*Ơi con suối Lê-nin
Cho em in dải tóc
Cả trời xanh diêu hiên
Thành tiếng ca em hát*

*Đẹp như là đôi mắt
Cho người yêu gọi ta
Suối Lê-nin trong vắt
Như tâm hồn bao la*

*Khi nước nhà có giặc
Anh khoác súng lên đường
Chia tay em bờ suối
Anh chào dòng Lê-nin*

*Là thượng nguồn nơi sinh
Của nghìn dòng sông cả
Đây con suối Lê-nin
Xưa Bác ngồi câu cá*

*Đây con suối Lê-nin
Xưa Bác ngồi suy nghĩ
Bên núi cao Các Mác
Vạch con đường đấu tranh*

*Ta đã đến nơi đây
Xanh xanh ngời con suối
Chú chim nhỏ trên cây
Đang gọi hè mở hội*

*Rừng với chim náo nức
Ngôi cắt nắng làm hoa
Những bông hồng, bông cúc
Nở quanh ảnh Bác Hồ.*

5-1969

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”

Nxb. Hội Nhà văn, 2005

CHỮ VĂN LONG

NƠI NÀO DẤU GẬY BÁC CÒN GHI?

*Chỗ nào Bác đứng xưa dàn trận đánh thù
Chiều Đông Khê hôm nay cháu đến
Mặt trời lặn, sau hoàng hôn màu tím
Tiếng gà gáy trong sương, ngọn lửa cháy bập bùng...*

*Cây trên đầu như lá nguy trang rung
Thêm nhớ các anh buổi đầu trận mạc
Áo trấn thủ, dép gai mòn theo Bác
Bao chặng đường, sông suối đã băng qua*

*Mùa thu ơi có giữ giùm ta
Hình ảnh Bác những ngày gian khổ
Cũng lội suối băng đèo, cũng lán gianh nệm cỏ
Những nơi nào dấu gậy Bác còn ghi?*

*Khi tôi biết cầm khẩu súng ra đi
Đất nước đã qua cuộc trường chinh thứ nhất
Mồ giặc Pháp cỏ đã che kín đất
Nửa nước hòa bình, một nửa máu còn rơi*

*Bắt đầu cuộc hành quân của thế hệ chúng tôi
Hai mươi năm vượt Trường Sơn cứu nước
Tháng năm này bao giờ quên được
Những cánh võng bay khắp nẻo rừng già*

*Những cánh võng bay cùng những lời ca
Cùng những cung đường tuổi xuân ra trận
Cùng cái chết và cùng sự sống
Cho đến ngày vui òa giữa Sài Gòn
Lau nước mắt, cầm tay nhau lại thấy mình gặp Bác
Giữ niềm vui đoàn tụ nước non*

*Cuộc hành quân lần này lên phía Bắc
Chúng cháu lại về dàn thế trận Đông Khê
Lại nhớ Bác đêm nao thương đoàn quân không ngủ
Khi chiều rừng sương buông lạnh ngoài kia.*

Tháng 10-1979

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VÂN LONG

VỀ THĂM NHÀ BÁC

*Chưa bao giờ tôi được gần Bác thế
Lá xạc xào tưởng Bác dạo đâu đây!
Cây xoài cao cao, Đường Xoài lở đổ
Hương hoàng lan đắm nắng dâng đầy*

*Này chiếc bình tưới rau! Kìa đôi guốc mộc!
Cây trong vườn xanh suốt tháng năm
Mang ơn Người từ một cây bụt mộc^(*)
Nhân ái thấm sâu, con cá cũng thân gần*

*Con chiêm ngưỡng ngôi nhà sàn của Bác
Mở bốn bề nhận gió cả trăm phương
Gió kể Bác nghe gió lùa trang báo
Bao đất nước đổi đời, bao xứ sở đau thương*

^(*) Cây bụt mọc trong vườn Bác bị mối ăn ruỗng một phần thân. Có người đề nghị chặt, Bác không cho và bảo dùng xi măng trộn rơm trát cho cây khỏi ruỗng thân. Vì thế, cây sống thêm được khá lâu nữa.

*Căn nhà Bác những gì đơn giản nhất
Chiếc giường đơn cho suốt cuộc đời
Chiếc ghế đủ ngồi chiếc bàn đủ viết
Hương phong lan thơm thoảng quanh Người*

*Nhà Bác chỉ giàu ánh sáng với màu xanh
Nghe được tiếng ong vườn trưa động cánh
Thật kỳ lạ nơi tốt vời yên tĩnh
Là nơi Người chèo chống mọi phong ba...*

*Con thơ thân đi tìm cây vú sữa
Có hay đâu cây rợp bóng trên đầu
Cây ngày nào Bác sớm chiều chăm tưới
Ngọn đã từng kia, rễ biết mấy sâu!*

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LƯU TRỌNG LƯ

MỘT GIAN SÀN GỖ

*Ôn mơ như trẻ đó mà
Được người dẫn lối vào nhà Bác thăm
Đi trong gió sớm hàng cam
Hay lòng chọn một đêm rằm dạ hương?
Tay nâng cành lá bên đường
Chân men từng bước để vương nắng chiều
Lắng nghe từng tiếng chim kêu
Thoảng trong hương huệ, lần theo đến sà*

*Chừ đào rẽ gió sang xuân
Ba Đình mưa tạnh, trong ngần lệ đau
Ô hay! Sững giữa lối vào
Hỏi cành, hỏi lá chim nào thường reo?
Sỏi nào in dấu dế yêu?
Hoa nào phong kín hương chiều thân thương?
Ngẩn ngơ đến cả con đường
Nhịp cầu nhỏ, những mắt sương trên cành
“Bụt mọc” đó, phải không anh?
Đường đi sao mãi quanh quanh ven hồ
Gió chiều ngán nước nhấp nhô
Cánh bèo rẽ tới, tìm rô lại gần*

Miền Nam dứa ngả bên sân
Hơi quen thoảng giấc, bóng thân rủ kẻ
Đây cành vú sữa xum xuê
Đàn con tuyến lửa đi về bên Cha
Nọ hàng râm bụi trước nhà
Uốn thành cổng lá như là xóm quê
Còn kia xanh rủ mảnh tre
Bốn phương đón gió, chái hè thênh thang...

Rón chân từng bước lên sân
Động chuông, chuông lại reo ngân báo Người
Đừng! Đừng réo nữa chuông ơi!
Thơ xuân đang đọc: để Người yên, nghe!
Đàn chim nghiêng cánh tận hè
Hoa nhài tỏa chút hương quê giữa trời
Dáng ngời đó, hoa còn soi
Tiếng Người vừa nói, sách Người giữ nguyên
Còn kia, điều lệ xã viên
Bút chì xanh đỏ gác bên thư từ
Vạch lên đường tiến ngọn cờ
Bút tô sông núi cơ đồ, bút đây!
Mà đây chiếu cói giường mây
Quạt nan gậy trúc như ngày gió sương
Xếp trên chiếc ghế bên giường
Áo nâu, tất vải ngày thường Bác thay

Sắp đi Vật Lại trồng cây
Hay trốn khách viếng chùa Thầy đó chẳng
Trên bàn còn đó mảnh gương
Tuyết sương râu tóc Bác thường vẫn soi
Dấu mình trong tiếng đưa thoi
Là nên một tấm lụa đời mượt xinh

Bao nhiêu lý, bấy nhiêu tình
Mà mai sớm trở một cảnh bên sông
Nhớ khi nước mát cháy lòng
Thuyền neo trắm bến bình bông tuổi xuân
Đã băng chằng quản xa gần
Nỗi đau ấy bám cung đàn nào đây?
Nhớ khi trống trải đất trời
Tay nhen tay đây mà nuôi lửa hồng!
Nhớ khi hồn sóng cuồn đông
Vững vàng đường lái, thông dong mái chèo
Nhớ khi cùm kẹp căng treo
Vẫn là trăng tối nhạc chiều như không!

Ra đi gửi cả tâm tình
Mành buông đèn vẫn năm canh chong hoài...
Muôn vàn dặn lại một hai:
Núi sông là vậy, biển trời sao đây?
Dặn nơi tình trọn, nghĩa đầy
Lo từ bát nước bóng cây bên đường
Cành cành trĩu nặng yêu thương
Lối đi sau sáng như gương mỗi ngày
Bác đi, đi giữa cuộc đời
Dang tay bắt nhịp người người cùng ca
Là ánh sáng cũng là hoa
Vừa là biển cả vừa là thuyền nan
Sách đời Bảy Chín trang xuân
Ngàn thu ngấm bóng, xa gần... khơi trong.

“Bác để lại” - Nxb. Văn học, 1972

“Người đi tìm hình của nước” - Nxb. Hội Nhà văn, 2011

KHẮC LƯƠNG

BÁC HỒ VÀ THỢ MỎ

I

*Ngày xưa có người thợ
Xúc than dưới hầm tàu
Quét tuyết trong bão tuyết
Nung gạch sưởi đêm trâu^(*)*

*Người đi tìm ngọn lửa
Từ cuộc đời người thợ*

II

*Hôm nay giữa Thủ đô
Trời trong như nước vịnh
Người thợ lớn - Bác Hồ
Gặp những người thợ mỏ*

^(*) Bác đã từng xúc tuyết ở Luân Đôn và nung gạch sưởi ở Pari.

Giữa hàng cọc - Trại giam^()
Chưa lần nào gặp Bác
Thợ mỏ xưa đã tạc
Tượng Bác Hồ trên than*

*Ba bận lên tầng cao
Một lần về vui Tết
Ở những gương than nào
Được soi hình ảnh Bác!*

*Buổi gặp gỡ nơi đây
Giữa cha con người thợ
Phủ Chủ tịch hôm nay
Toàn chuyện than, chuyện mỏ*

*Bác nhớ từng họ, tên
Bác bảo ban mọi nhẽ
Đàn con quanh cha hiền
Thợ già dạy thợ trẻ*

*Bác gọi than: “vàng đen”
Ngành than như quân đội
Lửa than cháy bùng lên
Đập đầu thù xốc tới!...*

*Ngọn lửa xưa Bác truyền
Cho đoàn quân vùng mỏ*

^(*) Những hàng cọc mang dòng chữ S. F. C. T. ngăn ranh giới riêng của công ty than Bắc Kỳ. Năm 1950, một bác thợ mỏ Cẩm Phả tạc tượng Bác bằng than và gửi về Việt Bắc tặng Người.

III

*Đêm nay như bao đêm
Trên tập báo, bản tin
Bác cầm cây chì đỏ
Dõi theo miền “vàng đen” (*)*

*Bác có cây chì đỏ
Chỉ đường cả nước đi
Bác có cây chì đỏ
Chỉ đường cho thợ mỏ*

*Thấy thợ mỏ ăn ngon
Và ấm nồng hơi thở
Nghe tiếng cuộc mạnh hơn
Mắt Bác cười rạng rỡ*

*Có điều gì nghe lạ
Từ lòng mỏ ca ba?
- Cả xứ than hể hả
Như vừa về gặp cha*

*Bước theo đường chì đỏ
Anh em ta vào mỏ!*

Ngày Bác Hồ gặp đại biểu công nhân mỏ
tại Phủ Chủ tịch, 15-11-1968
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Những bài báo có ghi bút tích chỉ đạo của Bác hiện ở nhà Bảo tàng Quảng Ninh.

Chủ tịch Hồ Chí Minh và đồng chí Trường Chinh
Tổng bí thư BCH TW Đảng Lao động Việt Nam 01/01/1955

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

THẾ MẠC

TƯỢNG BÁC TRÊN NON TẢN

*Đỡ chân Người, núi Tổ
Câu thơ xưa vẫn đỏ
"Ngẩng đầu mặt trời gần"(*)
Quanh Người hoa mai nở*

*Người vẫn hướng biển Đông
Niềm tin triều sóng vỗ
Tổ quốc đang rực rỡ
Thế kỷ mới bừng hồng*

*Tay Người lật tờ báo
Nghĩ ngày mai màu xanh
Rừng nhấp nhô chung quanh
Dưới chân Người tím tắp*

*Mây ngang trời che nắng
Đường đi còn bão giông
Tiếng Người trong gió vắng
Cháu con nghe một lòng.*

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Cử đầu hồng nhật cận (Thượng sơn - Hồ Chí Minh, 1942).

VĨNH MAI

CHIỀU PÁC BÓ

*Bác ngồi đây trầm ngâm trên phiến đá
Nắng chảy chập chờn trên suối Lê-nin
Bác chẳng còn nghe tiếng gió, tiếng chim
Tư tưởng tập trung vào trang sử Đảng
Dịch thế nào cho câu văn trong sáng
Thấm sâu vào tim, vào óc mỗi người.*

*Ồ, ba mươi năm chẵn đã qua rồi
Dòng suối Lê-nin ngày đêm vẫn chảy
Mà Bác vẫn như còn ngồi ở đấy
Nhìn chúng con rất đôi dịu hiền.*

*Thời gian vẫn y nguyên
Như những ngày đầu Bác về Pác Bó
Mỗi một tắc đường, cành cây ngọn cỏ
Đang cùng nhau to nhỏ thăm thì
Đường lên hang, rêu đã xanh rì
Vẫn thấy ấm từng vết chân của Bác
Và hai bên đường cỏ lau xào xạc
Nghe như hơi thở Bác ngày xưa
Bác ơi! Bác ơi! Những buổi trời mưa
Bác ra vào có làm sao không nhỉ?
Nơi Bác ở trên trần nước rỉ
Nắng chỉ lọt vào qua một ngách con*

Bác ngủ đấy ư? Hốc đá tròn tròn
Cao thước rưỡi, dài chưa đầy hai thước
Hang ẩm quá, Bác làm sao ngủ được?
Những đêm đông sương núi phủ mênh mông
Không có đèn, không một ánh lửa hồng
Nhưng chính ở đây, trong hang Pác Bó
Đôi mắt Bác xưa đã nhìn thấy rõ
Một nước Việt Nam độc lập quang vinh
Và một tương lai thế giới hoà bình
Cả bốn biển năm châu đều ruột thịt
Tượng Bác khắc với một con dao nhíp
Còn sáng bừng tư tưởng Bác, Bác ơi!
Phía dưới là một chú vượn người
Và phía trên là bức hình Các Mác
Chúng con đứng nhìn công trình Bác tạo
Thấy niềm tin càng cháy sáng trong lòng:
Nhân loại đi lên thế giới đại đồng
Chính từ những ngày ăn lông ở lỗ.

Chúng con đi giữa buổi chiều Pác Bó
Như trở về trên mảnh đất khai sinh
Và mỗi một người như bỗng thấy mình
Trở lại hồi hai mươi, mười tám
Vượt qua những ngày ngô bung, cháo loãng
Vẫn xông lên, chuyển động cả Trường Sơn
Ôi! Cái hang lạnh lẽo giản đơn
Cao hơn mọi ngai vàng bệ ngọc.

1970

“Thơ Vĩnh Mai”, Nxb Hội Nhà văn, 1997

BÁC ĐÃ MẤT RỒI

*Bác đã mất rồi!
Không gian tưởng chừng muốn vỡ,
Hà Nội tưởng chừng nín thở,
Đất đá trầm ngâm, cây cỏ cúi đầu,
Cả cuộc đời như cũng biến đi đâu!
Quảng trường Ba Đình suốt ngày im lặng
Và mấy nghìn người đội mưa đội nắng
Muốn tìm nghe một giọng nói hiền từ
Như vọng về từ hai mươi bốn năm xưa
Giữa một trời sao vàng cờ đỏ
Tiếng nói hôm nay nghe càng thêm rõ
Và mỗi con tim xúc động bồi hồi...*

*Bác đã mất rồi!
Chính mỗi con người chúng ta đang mất
Mất những tháng những năm đẹp nhất!
Tất cả chúng ta, phụ lão, nhi đồng
Nào có gì không có Bác ở trong?
Có hạnh phúc nào không treo ảnh Bác?
Có đau buồn nào không đem phó thác
Vào tình thương yêu trời bể của Người?
Cả những người sắp từ giã cuộc đời
Cũng yên lòng thấy đời đời con cháu
Có một di sản vô cùng quý báu
Một gia tài: thời đại Hồ Chí Minh.*

Cả những lớp người chưa kịp khai sinh,
Bàn tay Bác đã dang ra chăm sóc.
Và Bác Hồ của toàn dân tộc
Cũng thành Bác Hồ của mỗi người rồi...

Bác đã mất rồi!
Không thể nào tin được
Nào có gì khác trước?
Khoai lúa vẫn mượt mà,
Nhà máy công trường vẫn trổn bài ca
Nòng súng vẫn nâng cao cảnh giác
Ở đâu, ở đâu cũng tìm thấy Bác
Nụ cười ấm mọi gia đình
Đôi mắt hiền từ hiểu mọi tâm tình
Cổ vũ chúng ta từng bước
Mỗi người thấy mình tốt hơn phút trước
Thấy tâm hồn mình sáng nắng bình minh,
Khi nhìn về mảnh đất Ba Đình
Khi vào mỗi nhà nhìn lên ảnh Bác
Bác nằm xuống, hiền từ đạm bạc
Càng đứng cao hơn trên mỗi chiến trường.
Vẫn áo ka-ki, dép lốp bình thường
Sống gấp nghìn lần khi còn đang sống.

9-1969

“Bác để lại” - Nxb Văn học, 1972

PRÊ KIMALA MAK

HỒ CHÍ MINH

Khi viết tới Hồ Chí Minh

Người Ê Đê, người Xê Đăng, người Châu Ro,

người Gia Rai, người Ba Na

Không dùng bút, dùng giấy, dùng mực

Mà rủ nhau vô rừng đào cây Xach Kleng

về mài thay bút thay mực

Đời trước đời sau truyền nhau viết mãi

Viết về Hồ Chí Minh

Hồ Chí Minh - Người là con sông lớn

Người là mặt trời

Người là mặt trăng

Mùa lạnh nhắc tới Hồ Chí Minh cái bụng ấm

Mùa nắng nhắc tới Hồ Chí Minh

mây cheu mặt trời hồng

Mùa thu nhắc tới Hồ Chí Minh

mây lã, trời trong

Mùa xuân nhắc tới Hồ Chí Minh

cây cỏ đơm nhựa trở bông

Nói tới Hồ Chí Minh
Người Chăm, người Hơ Rê, người Mơ Nông
Không có lời nói nổi với lòng mình
Chỉ biết gói trong cái bụng
Khi hát ca ngợi Hồ Chí Minh
Người Thượng mình không có bài ca để hát
Không có đàn để đệm

Phải mượn:
Gió thổi lá cây to, cây nhỏ
Chim d'rao, chim k'tia, chim nhông
Nhờ sông bé, sông to
Nhờ rẫy lúa, nhờ thác cao
Nhờ sóng vỗ mạn đò
Đất nước mình
Nhiều cây cao, cây thấp
Nhiều cây to, cây nhỏ
Nhiều sông dài biển rộng...
Chẳng có sông núi cây nào
lớn bằng Hồ Chí Minh

Hồ Chí Minh
Ôi ! Người đó thiết tình lớn quá
Người là đất nước dạt dào bất diệt
Người là gang, là thép
Đôi mắt Người hào quang rất đẹp
Người - Hải đăng của con tàu mặt biển
Người - Niềm tin, hy vọng
Và sự sang giàu
của đồng bào Thượng chúng tôi.

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”, Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN ĐỨC MẬU

NHỮNG KHÚC CA VỀ BÁC

*Khi dân tộc xích xiềng Bác phải lưu vong
Xa Tổ quốc để giành về Tổ quốc
Khi dân tộc lên rừng đánh giặc
Bác đã qua trăm trận sốt rừng
Khi dân tộc đói nghèo, rên xiết
Bác thấp bưng hy vọng, niềm tin*

*Con đường vào chiến dịch Điện Biên
Rừng Tây Bắc thấp thoáng hình bóng Bác
Đầu đội mũ nan
Bao gao chéo ngang sườn
Bàn tay vẫy đoàn quân vượt dốc
Bác đứng ở sông Đà ghềnh thác
Trời đang mưa, nắng hừng phía sông Đà
Đỉnh núi, cánh rừng dồn về phía giặc
Con đường nào cũng dấu dếp cao su
Con đường nào cũng có Bác đi qua
Bác trải tận cùng mọi hy sinh, gian khổ
Bác gánh nặng mọi hy sinh, gian khổ*

Các vua hùng đã có công dựng nước
Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước

Không có gì quý hơn Độc lập, Tự do

*Trường Sơn năm đánh Mỹ chúng con đi
Dãy núi đá khắc lời của Bác
Dải Ngân Hà ngang trời vằng vặc
Những ngôi sao sáng nhất lấp nên vầng
Rừng xa vang điệp khúc hào hùng
Cây cháy trụi viết dòng chữ lửa
Lời Bác vọng suốt cánh rừng bom nổ
Và thấm vào ngực áo đoàn quân
Chúng con qua trăm đỉnh Trường Sơn
Mượn đá ngàn năm tạc hình bóng Bác
Lấy máu, mồ hôi mở đường tới đích
Lời Bác trải ra xa tấp lối mòn
Ngọn cờ Bác trao cho những Sư đoàn
Bay trên đồi Him Lam, hầm Đờ Cát
Ngọn cờ Bác trao bay trên đỉnh "Độc lập"
Ngày chúng con giải phóng Sài Gòn*

*Bây giờ chúng con xẻ chiến hào phía Bắc
Dấu chân Bác năm xưa ngang dọc chiến hào
Dấu chân Bác năm xưa thành ụ súng
Rừng biên thùi cột mốc còn đây
Nắm đất năm xưa Bác đặt trên tay
Có thể mọc lên loài hoa thơm ngát
Có thể là đám cỏ xanh rạo rực
Cỏ nối liền với ngực áo chúng con
Nắm đất Bác cầm
Không thể cháy thành than*

Bác dạy chúng con quý từng tấc đất
Xương máu cha ông bồi đắp núi sông nhà
Bọc trứng Âu Cơ lên rừng, xuống biển
Giọt máu nào trôi dạt hóa Trường Sa?
Giọt máu nào chảy dọc rừng biên giới
Cho núi cao thêm cản bước thù
Qua thước ngắm nhìn rõ loài xâm lược
Ngực chúng con áp chặt chiến hào
Tuổi trẻ chúng con như đạn đồn nòng súng
Những lưng trần thành đồi núi kề nhau

Dưới chân Bác xe tăng thù phơi xác
Hoa kim anh vẫn nở trắng mỗi xuân về
Rừng phương Bắc dàn đội hình chủ lực
Bác tươi cười đứng trước đoàn quân

Bác ở Điện Biên, Bác ở Trường Sơn
Bác ở Trường Sa, Bác ở rừng biên giới
Đất nước gian nan mỗi lần giặc tới
Chúng con đi có Bác ở bên mình

Thưa Bác!
Với chúng con Bác mặc áo màu xanh
Người chỉ huy già trước ba cuộc chiến tranh
Đôi dép cao su in dấu vào lịch sử...

Mùa thu, 1979

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

THÁNG NĂM NHỚ BÁC

*Trời vẫn xanh, mây trắng tháng năm nhiều
Hoa vẫn nở như mọi ngày hoa nở
Nắng vẫn nắng cháy lòng đầu mùa hạ
Gió về khơi thương nhớ không nguôi*

*Bác sinh ra trong sóng gió cuộc đời
Tuổi trẻ sớm xa nhà cứu nước
Ta không chỉ nhớ ngày sinh của Bác
Còn nhớ bao thời lịch sử Bác từng qua*

*Tên Bác là hoa sen hương tỏa bốn mùa
Cả đời Bác là tấm gương càng soi càng tỏ
Soi đất nước lớn lao, gian khổ
Soi mỗi người, soi tất cả mai sau*

*Bác đi rồi ôi mới lạ lòng sao
Thế hệ mới từ nay mang tên Bác
Cờ chiến thắng Bác trao cắm lên hầm Đờ Cát
Lại tung bay trăm trận đánh tuyệt vời*

*Suối Lê-nin dẫn nước đến muôn đời
Núi Các Mác cao vời, chất ngất
Bao công việc Bác chuyên cần sắp đặt
Cứ đi vào hiện thực, tương lai*

Tháng năm này cây tỏa bóng tròn vai
Đón Bác về chia mùa quả chín
Đĩa cà muối, bát canh rau muống
Cá ngọt, cơm thơm nhắc đến Bác Hồ

Tháng năm này hoa nở đỏ niềm tin
Bác đến cùng ta, Bác nhiều thêm một tuổi
Tóc bạc trắng tình thương nhân loại
Mắt vẫn dịu hiền sau những tháng ngày xa

Tháng năm này Bác nói cùng ta
Trận đánh lớn cho mình, cho bè bạn
Dù nửa nước có lành vết đạn
Chớ bình tâm nghe súng vọng chân trời

Tháng năm, tháng năm ở mỗi con người
Nghĩ về Bác tình yêu thêm rộng mở
Trời cao, trời cao đong đầy thương nhớ
Trái đất này như xích lại gần nhau

Bác đi rồi ôi mới lạ lòng sao
Bác tái hiện như mơ mà rất thực
Ta không chỉ nhớ ngày sinh của Bác
Còn nhớ bao thời lịch sử Bác từng qua.

5-1970

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LÊ THỊ MÂY

ĐẤT Ở PÁC BÓ

*Đất dưới chân
Vườn cao tới ngực
Đất vườn
Xa
Mở rộng chân trời*

*Con ôm đất
Gặp nụ hôn của Bác
Dấu chân Người về nước âm vang
Người giữ nước
Bằng nụ hôn trào lệ*

*Con xin quỳ
Cùng cây súng Người trao
Và con đặt trái tim con nhỏ bé
Vào dấu hôn Người
Để trái tim
Nảy hạt
Đứng thành cây*

*Đất Pác Bó rừng ken rừng hùng vĩ
Dấu chân Bác Hồ lớp lớp tán từng che.*

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

XUÂN MIỀN

GÓI ĐẤT MIỀN NAM

*Tiến ra tận bến tàu
Đưa con gói đất nâu
Vịn vai mẹ dặn:
- “Con về Thủ đô
Đem dâng Cụ Hồ
Chút đất Miền Nam
Thưa dù núi cách sông ngăn
Đồng bào Nam Bộ vẫn gần bên Cha”*

*Tình yêu đất nước đậm đà
Nam là của Bắc, Bắc là của Nam
Chín năm gian khổ
Giữ vững đất đai
Kính dâng lên Cụ đất này
Sạm dòng máu đỏ những ngày đau thương
Đất này mảnh đất quê hương
Cùng chung máu thịt giang sơn Lạc Hồng
Xin dâng Cụ cả tấm lòng
Cụ tin ở bức Thành đồng Miền Nam*

*Giặc tham thì họa càng thâm
Bàn tay dính máu thì chân sa lầy
Miền Nam tay siết bàn tay
Người người đoàn kết như cây giữa rừng*

*Cây giữa rừng thì không sợ gió
Có Cụ Hồ giông tố ngại chi
Đường xa thẳng bước ta đi
Lên đường Thống Nhất sá gì gian truân
Đất này chứa vạn mùa xuân
Mẹ thương con giữ
Máu thấm đầu bờ
Con đi thưa với cụ Hồ:
“Đất này chỉ một ngọn cờ vàng sao!”*

*... Êm êm tiếng mẹ thêu thào...
Dạt dào sóng nước... dạt dào tình con...*

Cao Lân, 10-1954

“Vội Đảng mùa xuân” - Nxb. Tác phẩm mới, 1982

“Thơ dâng Bác Hồ” - Nxb. Văn hóa Thông tin, 2000

“Người đi tìm hình của nước” - Nxb. Hội Nhà văn, 2011

NGÔ QUÂN MIỆN

DI CHÚC MÀU XANH

*Con đường này Bác đã đi qua
Bác không để dấu chân trên cát
Nhưng trong gió vẫn thềm tiếng hát
Những phi lao và những bạch đàn
Hiện hiện bóng Người trong khúc hát dân gian...*

*Con đường này Bác đã đi qua
Bác để lại hàng hàng Di chúc
(Ôi không phải hàng hàng nét bút
Ta thuộc lòng, nước mắt vẫn long lanh)
Bác để lại đây Di chúc màu xanh
Mà rễ đã ăn sâu lòng đất
Bao thế hệ sẽ đi qua trong vòm bóng mát
Cho lẽ sống của Người thấm mãi trong ta*

*Con đường này Bác đã đi qua
Vui biết mấy! Con đường Vật Lại^(*)
Con đường Bác qua là con đường ta sẽ đi mãi mãi
Ôi hôm nay làm biếc đỉnh Ba Vì
Nhớ hôm nào, giản dị, Bác ngồi kia
Như một xã viên giữa lòng hợp tác
Đây cái đất Trung du đỏ ngầu rỉ sắt
Tím ngắt hoa mua, vàng úa tre cần*

*Tết trồng cây đem lại những mùa xuân
Tầng đá ong cũng thấy mình trẻ lại
Thấy cây mọc lại nhớ lời Bác dạy
Những cụ già râu tóc phát phơ
Thấy tay mình mang sức trai tơ
Những em nhỏ chắt chiu tìm hạt giống
Từ tấm bé đã nâng niu sự sống
Học làm người từ việc học trồng cây
Thấy màu xanh lại nhớ Bác khôn khuây*

*Mỗi con đường Bác đã đi qua
Xanh một màu xanh thắm mượt bao la
Là Di chúc của Người để lại
Cho đất nước muôn đời trẻ mãi...*

10-1969

“Thơ dâng Bác Hồ” Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000

“Hồ Chí Minh Hợp tuyển thơ” Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Tên một xã ở Hà Tây mà Bác đã về trồng cây.

DÂN CA

"Ai yêu Bác Hồ Chí Minh
Hơn chúng em nhi đồng..."
Tôi nghe riu rít trong phòng
Các em hát
Mắt rưng rưng nhìn lên ảnh Bác

Bác đã khuất rồi
Nhưng từ lâu và ở khắp nơi
Bác thành tiếng hát
Tôi ngồi bên bếp lửa sàn khuya
Nghe cụ già kể những ngày cực khổ
Bác cứu nước, cứu dân
như ông Tiên trong chuyện cổ
Như anh hùng trong các bản trường ca

Bác đã đi xa
Nhưng vẫn sống hơn với những người đang sống
Tôi vào lò thượng
Với anh thợ lò miền Nam
Anh nói tôi nghe bát ngát Cửu Long Giang
Nắng rực Tháp Mười, hoa sen nở
Tên Bác thành sức mạnh,
niềm tin và lòng thương nhớ
Của mỗi người dân, hai mươi mấy năm rồi
Bác là tình yêu và lý tưởng triệu người!

Tôi đi dọc những ngày ra trận
Người và súng, súng và người, vô tận
Tình Bác mệnh mông trong những câu hò
Chí Bác lung linh - kêu gọi trên cờ
Đường Bác ta đi - đến thắng lợi cuối cùng
cuộc đấu tranh giai cấp
Bác là Tự do và Độc lập

Khắp nơi
Khắp nơi trên đất nước tôi đi
Ở đâu, tên Bác Hồ cũng thành khúc hát
Như sông Bạch Đằng suốt tháng năm dào dạt
Như cây đàn bầu mãi mãi vẫn ngân nga...
Khi tên lãnh tụ thành dân ca
Thì chế độ đời đời bất diệt!

10-1969
"Thơ dâng Bác Hồ"
Nxb. Văn hóa Thông tin - 2000

VŨ ĐÌNH MINH

**ĐỌC DI CHÚC BÁC HỒ
TRÊN ĐIỂM CAO BIÊN GIỚI**

*Mây bay trắng trời nổi nhớ
Mùa thu hương gió đến gần
Ngược dốc gặp nhô chóp núi
Bác vẫn cùng chúng cháu hành quân*

*Câu hát làm ngán lại mười năm
Đủ bồi đắp một lớp người đi giữ nước
Đã thành rừng cây non mười năm trước
Trùng trùng thế núi, thế sông ta*

*Trên điểm cao này tầm mắt nhìn xa
Biên giới bốn nghìn năm bền vững
Ông cha mài gươm sáng lò trong nắng
Dặn cháu con gìn giữ núi sông này*

*Dấu chân người xưa từng đặt ở đây
Thanh gươm chỉ lên trời khảng khái
Di chúc Bác Hồ từng câu đọng lại
Như lời hịch xưa thôi thúc lòng người*

*Lớp cháu con của Bác đến đây rồi
Xẻ chóp núi xây thành trận địa
Vác pháo lên đồi khi trời nắng lửa
Đất chiến hào nâu sẫm - đất quê hương*

*Đã đi từ Trường Sơn
Chốt đường Một thi gan cùng pháo giặc
Đến biên giới Tây nam
Đuổi giặc dưới vòm cây thốt nốt
Giờ ở đây - sương gió dầm dề
Giờ ở đây - bật dậy câu thề:
Tổ quốc phía sau, không lùi một tấc!*

*Tổ quốc phía sau, không lùi một tấc
Bác ơi! Lời Bác dặn mùa thu
Núi xích lại làm thành lũy thép
Đồng đội bên nhau dõm dặt xuống đầu thù.*

8-1979

"Thơ dâng Bác Hồ" Nxb. Văn hoá Thông tin - 2000

BÁC VỀ ĐỀN HÙNG

*Kháng chiến chín năm, giặc Pháp chạy rồi
Đường về Thủ đô, Bác vào thăm Đền Tổ
Bồi hồi bước lên từng bậc đá
Hoa đại trải vàng sân nắng thu*

*Nắng vẫn nắng nghìn xưa
Rừng cây vẫn rừng cây cổ thụ
Sông Hồng ngoài xa vẫn buông mềm dải lụa
Trên ngọn cờ bay, gió thổi khác xưa nhiều*

*Dưới mái đền lấm tấm xanh rêu
Bộ đội ngồi quây quần quanh Bác
Bao gạo chéo trên lưng áo bạc
Súng tựa vai, mũ lưới nhấp nhô*

*Chuyện hôm nay lẫn với chuyện ngày xưa
Đẹp giấc vừa yên, Bác Hồ lại nhắc:
"... Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước"
Bộ đội ngồi nghe, thương tóc Bác bạc rồi*

*Xin nguyện nhớ lời Người
Nhớ buổi trưa Đền Hùng - Đất Tổ
Và trên lá cờ màu đỏ
Chúng con ghi thêm chiến công
những trận đánh mấy năm qua*

*Hai mươi bốn năm. Anh bộ đội ấy bây giờ
Mái đầu đã nửa xanh nửa bạc
Buổi tiễn con lên đường đánh giặc
Lại nhớ trưa Đền Hùng, lời Bác dạy năm xưa...*

Đền Hùng, 1978
"Thơ dâng Bác Hồ"
Nxb. Văn hóa Thông tin - 2000

PHAN THÀNH MINH

TƯỢNG BÁC
Ở NGHĨA TRANG LIỆT SĨ THÀNH PHỐ

Thành phố tôi không có nghĩa trang
Liệt sĩ Trường Sơn
Nhưng cũng đã hơn nghìn đồng đội
Tượng Bác đứng trang nghiêm
với nụ cười hiền hậu
Mang cả hồn dân tộc mình
vào ánh mắt bao dung...

Đã qua rồi thời khói lửa đạn bom
Nhưng trong Bác còn niềm đau mất mát
Các con đã nằm đây
dưới rừng thông xanh bát ngát
Nhưng vẫn nghe ráng chiều bùng lên trăn trở
với chất độc màu da cam!

*Thương những búi tóc hai màu,
những tấm khăn rằn nhuộm máu mẹ máu em
Tô đỏ thắm màu cờ son Tổ Quốc!
Người cộng sản tự hào nhìn nước non độc lập
Bắt đất trở mình đổi thịt thay da
Dem hạnh phúc ấm no đến với mọi nhà...*

*Con quỳ xuống hôn đôi chân dép lố
Thương tấm áo kaki suốt đời Người xuôi ngược
Như chia xốt nhọc nhằn với triệu triệu
mảnh đời đang cuộc bầm cày sâu
Như nồng ấm Tuyên Ngôn
lời Bác đọc ngày nào...*

*Trong mỗi trái tim ta có vụn điều mơ ước
Nhưng độc lập tự do và vẹn toàn Tổ Quốc
Là ước mơ trang trọng hàng đầu
Bác đã chỉ đường - chúng con nguyện
tiến mãi đến muôn sau...*

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb. Hội Nhà văn - 2005

TRẦN NHUẬN MINH

LỜI DI CHÚC CỦA BÁC HỒ

*Bức sốt hầm tàu, giá buốt Balê
Lọc qua tâm hồn Bác
Thành sắc trời Ba Đình hôm nay xanh biếc
Trong mắt đau thương của em*

*Giữa Hà Nội chiều thu em ngược nhìn lên
Bóng dĩa mát mái nhà lãnh tụ
Bức màn xanh buông trên sàn gỗ
Bông hoa hồng lung linh mặt ao...*

*Anh hiểu sao em đứng lặng ghen ngào
Trước giường nhỏ kê trong nhà nhỏ
79 tuổi xuân Bác dành cho ta đó
Cho bao lứa đôi, cho dài rộng phố phường*

*Tiểu sử Người, không ghi có Huân chương
Cả Đất Nước, Người trao ta làm chủ
Rời ra đi*

*với chiếc áo ka ki đã cũ
đôi dép cao su
Và mái tóc thương yêu thêm bạc tự trong tù*

*Em ơi đừng quên
Đấy cũng là lời Di chúc của Bác Hồ
Mà Người không viết trong Di chúc...*

Ba Đình, 9^h ngày 9-9-1969
"Thơ dân Bác Hồ" Nxb. Văn hoá Thông tin - 2000

PỜ SẢO MÌN

ĐẾN ĐƠN DƯƠNG NHỚ MỘT THỜI KHÁNG CHIẾN

*Đến Đơn Dương nhớ một thời gian khổ
Một mái đình
Bác Hồ ta ngồi đó cùng Trung ương đang họp
Một cây đa Tân Trào
Vị tướng Giáp đứng trước hàng quân
Lán Nà Lừa lá cọ
Có Bác Hồ ngồi đó ung dung
Tay trái vuốt tóc tay phải vuốt râu
Lo cơm ăn áo mặc cho đoàn quân ra trận
Kháng chiến trường kỳ
Người bảo đi là đi
Người bảo thắng
Sơn Dương ơi! An toàn khu ơi!
Dưới bóng cờ sao vàng đỏ gọi
Giọng Bác Hồ vang vọng non sông
“Kháng chiến trường kỳ nhất định thành công”
Năm 1975
Chiến dịch Hồ Chí Minh đại thắng
Non sông ta thu về một dải
Đất nước mình đã và đang hội nhập bển lớn
Sơn Dương ơi.
Tổ quốc ơi!*

“Việt Bắc trái tim hồng”, Nxb Đại học Thái Nguyên, 2012

TÚ MỠ

THĂM QUÊ BÁC

*Mam Đàn đất võ dũng
Làng Sen nước phương danh,
Trước mặt núi Trạc đứng
Sau lưng sông Lam quanh.
Con đường đo đỏ
Bờ cỏ xanh xanh
Một khu vườn nhỏ
Hai nếp nhà tranh
Thiếu thời Bác ở đó
Ôi! Cuộc đời cao thanh!
Nhìn cảnh đơn sơ ấm cúng
Thấy người giản dị chân thành
Hôm nay hân hạnh thăm quê Bác,
Cảm xúc thơ khôn tả xiết tình...*

1963

"Với Đảng mùa xuân", Nxb Tác phẩm mới, 1982

DƯƠNG THÚY MỸ

NHỮNG Ô CỎ TRƯỚC LĂNG BÁC

Dấu Người đi xa...

Những ô cỏ trước Lăng vẫn mượt màu ngọc bích

Cỏ bứng từ làng Sen về trồng đây

trong những ô vuông

Viết tiếp ông cha trang Thần Ngôn - Quốc Hịch

Những ô cỏ vuông...

Như tám chiếu Đậu xưa làng trái trước sân đình

Yếm thắm bao xanh giận thương câu dậm

"Hò ơi... Ai biết nước sông Lam..."

"Chứ người ơi... gừng cay muối mặn..."

Lời ru mẹ nghèo khan giọng à ơi

Cỏ non xanh ngày tháng đưa nôi
Dâng khúc dân ca Người từng ước ao
được nghe em hát
Sớm nay trước Lãng
hình như Người vừa dạo bước
Cỏ ôm hôn, sương ẩm gót chân Người...
Những bà mẹ chiều chiều đưa con
đến trước Lãng chơi
Lũ trẻ vô tư vuốt ve từng cọng cỏ
Xin hãy ngược nhìn màu cờ rực đỏ
Tổ quốc bên Người...
Cuộc sống mãi sinh sôi.

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LÊ NA

THƠM MÃI CÁNH HOA MỘC LAN

*Mười chín năm rồi, ngày ấy Bác lên thăm
Hà Giang*

*Bao nhớ thương đồng bào vùng cao biên giới
Bác trồng cây hoa Mộc Lan
Và để lại sắc hương vời vời
Cho hôm nay, mãi mãi muôn đời...*

*Con đến thăm cây Mộc Lan một buổi đẹp trời
Rộn tiếng chim reo, bao la nắng gió
Dòng sông Lô chảy mãi miết hiền hòa
Hà Giang điệp trùng màu xanh bát ngát*

*Con lắng nghe rừng cây lao xao như hát
Khúc hát mùa xuân xao động Hà Giang
Khúc hát tỏa ra từ cây Mộc Lan
Như hơi ấm tỏa ra từ tay Bác*

*Cho nỗi nhớ ơn Người trong lòng con dào dạt
Cây Mộc Lan giữa trời đất Hà Giang
Cứ phủ mãi lên màu xanh
Qua nắng núi, qua mưa ngàn rét giá
Hoa vẫn trở đều cánh nhỏ li ti
Lá vẫn xanh reo với gió râm rì
Cây vẫn biếc như ngày nào tay Bác
Đôi bàn tay dịu dàng ấm áp
Đã gieo trồng nên vạn rừng cây*

*Con đứng bên cây hoa Mộc Lan sáng nay
Như được tắm trong tình thương của mẹ
Trời xanh lắm, hương hoa thì dịu nhẹ
Cây Mộc Lan rất mộc mạc Việt Nam
Giữa vùng cao biên giới thiêng liêng
Lan tỏa mãi sắc hương vời vời
Cho quê hương mình thơm mãi cánh hoa.*

Hà Giang, 02-1980
“Gửi hình về núi” - Nxb. Công an - 2001

GIANG NAM

CON VIẾT BÀI THƠ DÂNG BÁC

*Oui sao giữa những ngày gian khổ
Bác bỗng về đây với chúng con
Tờ báo mới thơm mùi mực mới
Đến với con qua lớp lớp Trường Sơn*

*Con nhìn Bác nghen ngào không chớp mắt
Bác Hồ đây, Cha của chúng con đây!
Bác vẫn khỏe hồng hào, trông rắn chắc
Hơn thuở đầu tiên Bác đứng giữa lễ đài!
Con nghe nói năm xưa Bác ra mặt trận
Cũng ruột ghé gạo đầy, cũng ống muối, balô
Giữa Hà Nội tươi vui đẹp màu áo sắc cờ
Bác vẫn giản đơn như cuộc đời bộ đội
Vẫn đôi dép cao su bốn mùa không thay đổi
Vẫn bộ đồ ka ki quen thuộc, bạc màu
Mẹ hiền ơi! Từng hạt thóc cọng rau
Nuôi con lớn thuở nước non còn nô lệ
Mẹ có biết đâu ngày nay con có mẹ
Yêu thương con hơn máu mủ ruột già
Mẹ không còn, nhưng con mẹ đẻ ra
Đã lớn lên do bàn tay Người dìu dắt*

ĐẤT NƯỚC CÒN MANG HÌNH BÓNG BÁC

*Ôn còn đây đất với người
Mùa sen nở muộn, Tháp Mười nước lên
Còn đây bếp lửa em nhen
Củ khoai ấm nghĩa vùng ven đi về
Còn đây giếng nước, gốc me
Se se những buổi cấy khuya lội bùn
Dòng kênh soi mặt người thương
Dấu chân ai vẽ con đường hành quân
Còn đây thư Bác mùa xuân
Nước non này đã bao lần buồn, vui*

*Cẩn rằng đừng khóc, em ơi
Bác ơi, đi trọn cuộc đời vinh quang
Mà lòng vẫn ở miền Nam
Thương cây vú sữa, gốc cam, hàng dừa
Bác nằm đó những chiều mưa
Nghe trên sóng biếc xuống đưa quân về
Trái tim lớn nặng lời thề
Độ ngừng đập vẫn ôm quê anh hùng
Bác nằm đó giữa cháu con
Sông Hồng áo đỏ, mệnh mông Bạch Đằng
Xôn xao là khoảng trời xanh
Ba Đình nay nhớ Ba Đình ngày vui*

Cẩn răn đừng khóc em ơi
Tiếng Người dựng nước đời đời thiết tha
Bác đang nghỉ giữa Thủ đô
Ngàn năm Bác sống bài thơ tuyệt vời
Bác đi vào những cuộc đời
Vẫn đôi dép cũ bằng đôi cỗ tranh
Bác về mái ấm nhà tranh
Đêm đồng bằng, hoa huỳnh anh thơm lừng
Bác ra tiền tuyến nức lòng
Từng phen nắng núi, mưa rừng nhớ ai...

Cẩn răn đừng khóc em ơi
Bác không muốn ta ghen lời xót xa
Bảo con nhìn ánh sao khuya
- "Bác Hồ đấy, đỉnh trời xa đang cười
Đêm con ngủ, Bác dạo chơi
Soi đường các chú vượt đồi sang sông
Giục hoa sen nở trắng, hồng
Ru con bằng ngọn gió nồm ca dao..."
Ngàn năm Bác đứng trên cao
Mà lòng Bác đã nhập vào lòng ta

Vẫn còn đây, tiếng chim ca
Vẫn còn đây bãi phù sa gọi mùa
Triều nặng lòng buổi tiễn đưa
Nỗi đau càng nén, càng giờ càng đau
Bác đã hứa, Bác sẽ vào!
Giặc tan, lại nối lại cầu lại sông
Dù Bác nói lần cuối cùng
Hãy tin mai, mốt Bác còn gửi thư!

Căn răng đừng khóc em ơi
Bác đi về với cuộc đời thần tiên
Mà lòng Bác vẫn định ninh
Chuyện ta, chuyện bạn, nghĩa tình xưa, sau
Thanh bản, Bác có gì đâu
Mắm, cà xứ Nghệ buổi nào đừng quên

Bác chỉ giàu có trái tim
Đêm xa nước, ôi những đêm tuyết dày
Hải ngày xưa lúc ra đi
Bác đã hôn mảnh đất này mặn, chua
Nên trong vườn Bác bây giờ
Xanh cành bưởi ngọt đầu mùa, em ơi!
Nên hoa của bốn phương trời
Cũng về bên gối của Người, lặng im
Nên từng dòng chữ thiêng liêng
Tháng Năm, mật ngọt mùa sim đồng bằng
Cũng gọi lòng những băng khuâng
Bác đi mùa lúa chín vàng đồng ta
Hiền từ như một người cha
Trọn đời gieo cấy, áo pha màu bùn
Bác còn để lại tình thương
Chiếc bàn con, Bác vẫn thường viết thư
Bác còn để lại mùa hoa
Trăm thế hệ, bác vẫn là Bác chung

Bác dặn rồi, chẳng dám buồn
Mà sao nước nở giữa lòng không thôi
Mai sau con lớn, vắng Người
Thương mình một, thương con mười, em ơi!

10-1969

“Hạnh phúc từ nay” Nxb. Tác phẩm mới, 1978

LIÊN NAM

CON MANG CẢ TRÁI TIM NGƯỜI

*Mẹ ơi nước mắt mẹ trào:
Biển nào sánh kịp, sông nào đầy hơn
Bởi đời có áo có cơm
Có tương lai đó nhờ ơn Bác Hồ
Hai tay Bác dựng cơ đồ
Nước non rạng rỡ, bây giờ Bác đi
Chông gai Bác có sợ gì
Vẫn đôi dép lố lênh kìa hành quân
Nghĩ nhiều trái đất mùa xuân
Tóc trên đầu Bác trắng ngần như mây
Bốn phương trời tụ về đây
Để mang ánh sáng mà bay đi cùng
Con như trái chín thơm lừng
Bởi cây đã chịu muôn trùng gió mưa*

Thủy chung nào sánh cho vừa
Nghĩa tình nào sánh mà thừa với Người
Gian nan chỉ thấy Bác cười
Sương vui chỉ thấy suốt đời Bác lo
Con như sức nhỏ chiếc đò
Bác như sóng nước vỗ bờ nâng lên
Con như sức nhỏ cánh chim
Bác như gió nổi bông thêm cao vời
Trắng trong nhất ở trên đời
Yêu thương nhất mọi kiếp người yêu thương
Cuộc đời Bác đẹp như gương
Soi vào sáng rực tâm hồn ngày đêm
Mẹ ơi, chín khúc ruột mềm
Đâu bằng những phút thiêng liêng lúc này
Miền Nam nhớ Bác xưa nay
Trái tim đã hóa cờ bay đỏ trời
Con mang cả trái tim Người
Đi vào trận đánh sáng ngời lòng tin.

“Thơ dâng Bác Hồ” - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGÔ QUANG NAM

LÁN NÀ LỪA

*Trong thung sâu Nà Lừa
Một lán lá đơn sơ
Mái ẩn hiện nét mờ trong sương lạnh
Vòm biếc cao nắng vàng còn đọng
Cây rừng lao xao nhớ buổi Bác Hồ về*

*Tôi về thăm lán Nà Lừa
Như được thấy Bác trong căn lán nhỏ
Bàn đá chông chênh bóng Người ngồi đó
Kia ống tre vầu kín nước buổi chiều hôm
Sàn nửa đơn sơ lạnh buốt sống lưng
Phên liếp mỏng gió lùa bốn phía
Trần trọc bao đêm Người không ngủ
Vàng trán nghĩ suy mái tóc bạc thêm nhiều...*

Lán Nà Lừa

Trưa tĩnh yên

Bỗng lòng tôi cồn cào thương Bác

Gió hanh heo rừng vầu xào xạc

Bác nằm kia cơn sốt chưa lui

Chiếc chăn sui không phủ kín chân Người

Sàn nửa mỏng rung theo giấc sốt

Bóng anh Văn vào ra sắc thuốc

Bỗng nửa đêm Bác tỉnh dậy dằn dò

Vầng trán mênh mông thêm nếp nghĩ lo

Đôi má hóp mắt ngời ánh lửa

Tiếng run run theo nhịp thở

Lời vọng ra từ trái tim Người

"- Thời cơ đã đến rồi

Dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn

Cũng phải giành cho được tự do, độc lập..."

Trong thung sâu Nà Lừa

Trưa tĩnh yên

Tim tôi rộn ràng nhịp đập

Bác như vẫn ngồi kia

Tiếng máy chữ reo - lệnh Người truyền hịch

- Khởi nghĩa!

Lán Nà Lừa

Trưa tĩnh yên...

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VŨ CHẤN NAM

BA MƯƠI NĂM CÂY ĐA CỘT MỐC

*Chúng tôi ngồi trong bóng rợp cây đa
Ba mươi năm cành lá mãi sum suê
Gió vẫn gió từ đèo De thổi xuống
Đồng Tân Lập^(*) như ruột tằm vàng óng
Ông ké cười, câu chuyện nở như ngô...
Núi vẫn còn ngân giọng đồng chí Văn^(**)
Sau lời hô là phát súng lệnh truyền
Buổi ra quân có mười cây súng kíp*

*Các anh đi hướng Nà Ngần, Phai Khắt
"Đêm đại ngàn le lói giọt sao khuya..."
Chúng tôi ngồi trong bóng rợp cây đa
Người lão binh cười tóc bạc phơ
Cây lịch sử vươn tầng tầng lớp lớp
Dưới thung chiều lúa sớm đã vàng hoe*

(*) Bản thuộc xã Tân Trào.

(**) Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

- Có phải bóng đa uy nghiêm trầm mặc
Nhớ đàn con tuyên thệ buổi ra quân?
- Nhớ hạt giống gieo từ bàn tay Bác
Ba mươi năm ngọn ngọn những mùa vàng
Ba mươi năm từ cây đa cột mốc
Quên sao đêm khai súng ở Nà Ngần^(*)
Áo trấn thủ ấm tình người Vệ quốc
Rầm rập đi vào mùa xuân Điện Biên

Cám ơn Người đã mở kỷ nguyên
Xanh lộng trời Tổ quốc sáng Tuyên ngôn
Bổng vụt lớn những đoàn quân Nam tiến
Khi chân trời đen bóng lũ xâm lăng
"Ai có súng dùng súng
Ai có gươm dùng gươm"...
Hịch Bác Hồ sông núi chuyển rung
Ngựa Phù Đổng lại lên đường phi tiếp
Từ Sóc Sơn vượt đỉnh Trường Sơn

Cám ơn Người đã mở kỷ nguyên
Dạy con cháu bền gan đánh giặc
Ba mươi năm vạn ngày đi mãi miết
Những Sư đoàn vẫn tiếp cuộc hành quân
Cho sạch bóng quân thù trên cả nước
Ba mươi năm từ cây đa cột mốc
Chúng ta vào trong vĩnh viễn mùa xuân.

Tân Trào, mùa thu 1971

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

^(*) Chiến công đầu của đơn vị hạ 2 đồn Nà Ngần, Phai Khắt.

HUỲNH VĂN NGHỆ

**HÌNH ẢNH BÁC HỒ
TRONG LÒNG NGƯỜI NAM BỘ**

*Giữa Sài Gòn khói lửa
Một chiến sĩ bị thương
Trước khi anh ngừng thở
Đã ghi trên góc tường
Bằng một dòng máu đỏ:
"Thành phố Hồ Chí Minh"
Ôi! Lời thề thiêng liêng
Đỏ lòng người Nam Bộ
Muôn thuở dễ gì quên!*

*Tin đồn khắp Cửu Long:
Trên áo chàm lệ nhỏ
Bác ghi công Nam Bộ
Đánh giặc bằng tâm vòng
Giặc phá hủy miếu đình
Đốt nhà thờ, trường học
Không làm sao hủy được
Ảnh Bác trong lòng dân
Ảnh Bác cũng tản cư
Vào rừng xanh núi đỏ
Bên cạnh hình Đức Chúa
Bên cạnh tượng Thích Ca*

Trong ba lô cán bộ
Trong cặp vở học trò
Trong màu son họa sĩ
Trong vần điệu nhà thơ
Giữa cơ quan đơn vị
Mắt ảnh Bác ngồi sao
Truyền niềm tin dũng khí

"Hồ Chí Minh muôn năm!"
Khẩu hiệu thành tiếng sét
Kết thúc những mét tình
Cũng thành lời tập hát
Của nhi đồng, học sinh
"Hồ Chí Minh muôn năm"
Lời nói đi nói lại
Khi bị giặc khảo tra
Cũng thành lời trấn trối
Khi sắp sửa lìa đời
Chín năm trời khói lửa
Chỉ mong có một ngày
Bác vào thăm Nam Bộ
Nước reo vui Đồng Nai
Chỉ mong có một ngày
Thành Sài Gòn rực rỡ
Cờ đỏ sao vàng bay
Trên cổng thành tô lại
Lời thề đỏ chưa phai
Giữa lòng người Nam Bộ
"Thành phố Hồ Chí Minh".

"Thơ văn Huỳnh Văn Nghệ" - Nxb. Đồng Nai, 1998
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HOÀNG TỔ NGUYỄN

**CON VẪN NGHE TIẾNG BÁC,
BÁC HỒ ƠI!**

*Thấy nước lũ sông Hồng đã rút
Cơn bão gần đổi hướng trong đêm
Mạ tái giá lại xanh đồng hợp tác
Con mừng thầm chắc Bác đã ngủ yên...*

*Con đâu hay sáng tháng Chín mồng Ba
Mỗi tia nắng tuôn một dòng nước mắt
Hoa Quốc khánh bạn mừng còn thắm sắc
Đang nhòa trên bao mắt ám màu mưa!*

*Con đâu hay đã tắt mấy đêm rồi
Vàng ánh sáng trên bàn lãnh tụ
Trong xa cách miền Nam nhìn vẫn rõ
Ngọn đèn khuya hướng vận mệnh bao người!*

Con đâu hay Bác viết sẵn từ lâu
Những dòng chữ lạc quan mà đau xé
Để trao lại địa bàn và vũ khí
Cho hôm nay và cho cả mai sau!

Mưa chiều ơi, khóc Người xin cứ khóc
Đừng làm ướt cò, ướt tóc các em
Cờ dính dải tang, các em văng Bác
Nỗi đau này càng lắng, lại đau thêm!

Những dòng sông đã gặp những dòng sông
Đau thương lớn ập về cơn thác lũ
Chân bước khẽ e làm đau đại lộ
Tiếng khóc nén trong những tiếng nấc thầm

Chúng con đi viếng Bác, Bác Hồ ơi!
Trái tim lớn đã đời đời yên nghỉ
Mà vầng trán vẫn còn nếp hằn lo nghĩ
Và tuyết sương còn đọng lớp da môi

Vẫn bộ ka ki thường ngày Bác mặc
Đôi tất sòn, đôi dép lốp ô tô
Vẫn Bác Hồ thuở Tuyên ngôn Độc lập
Nước đổi khác nhiều mà Bác vẫn như xưa

Thuở chết đói hai triệu người, Bác về,
dân ta có Nước
Tổ quốc ơi, công đức Bác vô ngần
Được vào miền Nam là điều Bác ao ước nhất
Đền đáp ơn dày: chỉ có tấm lòng dân!

Không! Không! Không! Chẳng bao giờ mất Bác
Giữa khối pha lê trong suốt
Tự cuộc đời mình, Bác tiếp tục nghĩ suy
Như hơn nửa thế kỷ rồi Bác dắt chúng con đi...

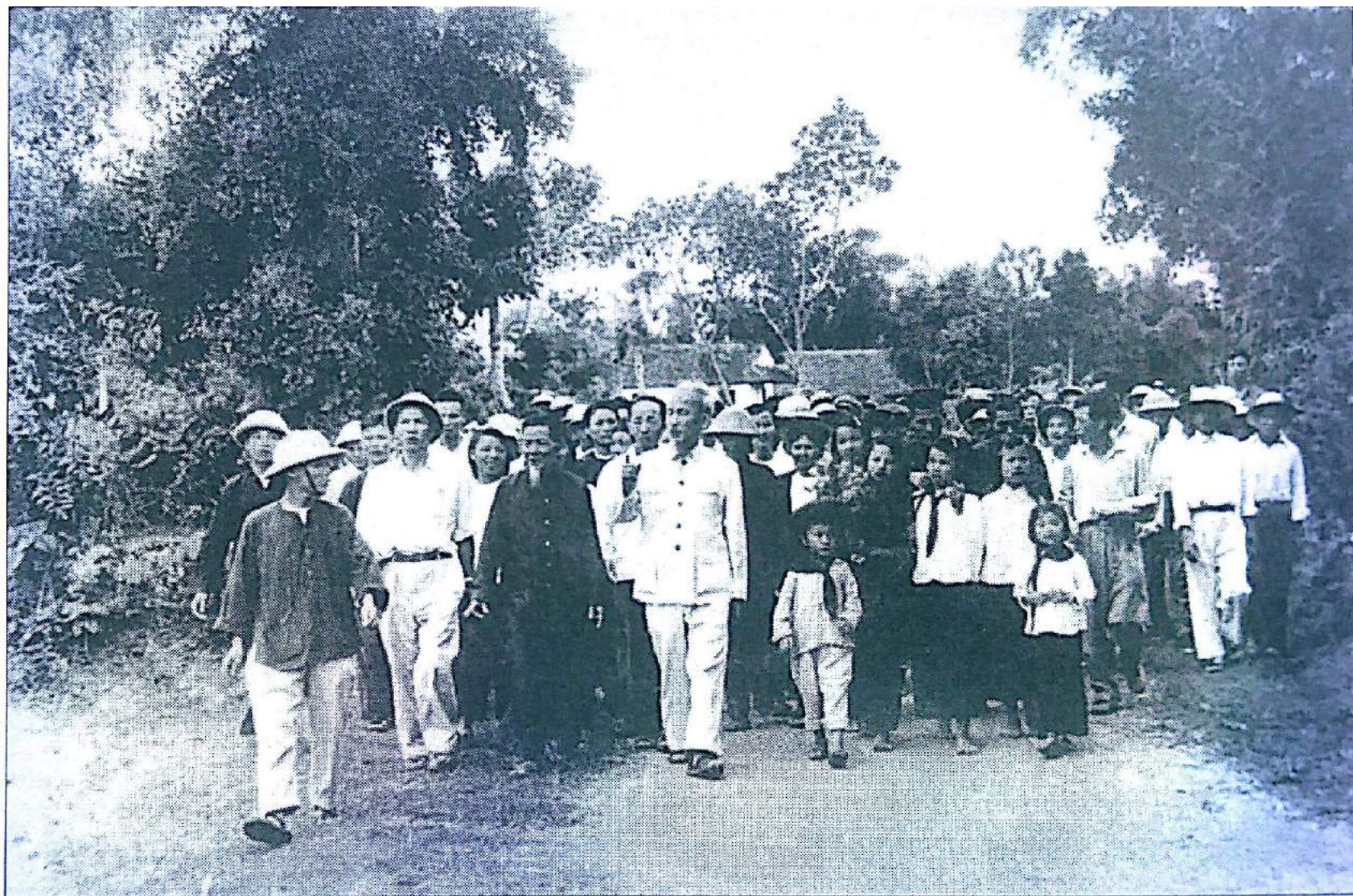
Những khoảng cách bớt dần trống rỗng
Như đất cỗi có cây Bác trồng tỏa bóng
Cột giăng hàng qua bao miệng vực sâu
Điện nối nguồn, dây cao thế đan nhau

Bác ơi! Đời Bác muốn chẳng ai phải khóc
Nên Bác bao lần đã khóc miền Nam
Nước mắt Bác luyện quê con thành ngọc
Cả loài người nhận ngọc, gọi: Lương tâm!

Trí tuệ Bác kết quả vàng rực chín
Chim bay mang hạt đến mọi chân trời
Bác kính yêu lại hồi sinh nguyên vẹn
Mùa tiếp mùa, nhân loại thấy niềm vui.

9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

Bà con xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An,
đón Người về thăm năm 1957

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

BÀNG SỸ NGUYỄN

BÁC ĐI CHIẾN DỊCH

*Đường dài chiến dịch
Lũ tràn lũng khe
Áo tươi sắc lá
Quân vào Đông Khê*

*Bóng chiều vừa ngủ
Từ đâu Cụ Già
Bùn se dưới gối
Da hồng nắng pha
Tóc râu điểm bạc
Bộ đội dân công
Xi xào: - Bác! Bác!*

"Đồng chí ơi!
- Ông Cụ đi, sao không bảo vệ?"
Anh em vui vẻ
Giải thích cho nhau
- "Có ngại gì đâu
Cả đất nước mình
Đất nghĩa, đất tình
Giữ gìn Ông Cụ"

Chân Bác lẹ bước
Quân chuyển theo sau
Trước mặt núi cao
Sau lưng trời đỏ
Lên theo chân Bác
"Voi gặm" gồng vai
Gạo đóng lưng dai
Giao thông như nhận
Rẽ mây lưng trời

Núi chắn trùng trùng
Chim bay vương cánh
Quân băng núi ngàn
Lá gài nguy trang
Như trăm cánh rừng
Bay đi chiến dịch
Rừng thở hơi sương
Đêm sà mặt đất
Bóng sao vừa nhạt
Bóng Bác soi đường
Súng công đồn nổ
Chuyển núi chuyển non
Quét sạch bột đồn
Mở đường biên giới

Hòa bình mấy năm
Đất nước quê hương
Mỗi giàu mỗi đẹp
Mỗi giờ lớn lên
Mỗi lần nhắc nhở
Hình Bác hôm đó
Đi trong trời đỏ
Đỉnh đèo Cao Bằng.

1957

“Thơ dân Bác Hồ” - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

CÂY BÁC TRỒNG

*Lùm trúc Bác trồng nay cao quá đầu tôi
Cây ngót Bác trồng cành không với tới
Cây rau yếu nay ngang tầm cây ổi
Những cây Bác trồng bên suối Lê-nin
Sớm chiều vui ríu rít tiếng chim*

*Cây thì còn mà Bác đã ra đi
Tôi hưởng bóng mát của Người và cây ơi nghĩ gì
Những di tích mà tay Người giao lại
Mang sức sống và nhân lên mãi mãi.*

*Dòng suối Lê-nin êm trôi và sâu lắng
Hong giữa bình minh và hong cả hoàng hôn.
Nhớ Người trồng cây trăm năm
Người trồng người vụn đại
Tôi cũng là mầm tươi giữa những cây trồng
Trúc - ngót - ổi và tôi cũng do tay Bác chăm
Sẽ xanh mãi với dòng suối Lê-nin đầy hoa thơm
Còn hát mãi không cạn nguồn lý tưởng
Bên chân núi Mác tôi vẫn thấy tay Người vun bón
Tôi muôn đời hình bóng vẫn còn in.*

"Bác để lại" - Nxb Văn học, 1972

LỮ HUY NGUYỄN

GHI Ở TÂN TRÀO

I

*Em dẫn tôi đi suốt dọc con đường
Từ bãi rộng trước cửa đình Hồng Thái
Nơi Bác đến đầu tiên
Ba mươi năm xa ấy
Mái lá gôi
Che mát bốn gian
Chim chuyền nắng núi*

*Cột rêu phong
Trầm mặc hương rừng:
"Đề giang tả bảo linh nguyên hội
Ngọc tỉnh hữu triều thụ khí chung"(*)*

*Dòng sông Đáy
Nguồn thiêng tụ lại
Giếng Ngọc châu bên...
Đón bước anh hùng*

(*) Đôi câu đối khắc ở cột đình, có nghĩa là: "Dòng sông Đáy bao bọc bên trái, khác nào một nguồn linh thiêng tụ hội lại; bên phải có giếng Ngọc châu, tựa như có khí đẹp chung đúc về".

Bác trưa ấy
Áo chàm
Da xạm nắng
Đường ngựa Nà Kiên
Rong ruổi dặm dài
Bác đi bộ từ chặng nào, hỡi núi?
Chiếc gậy cầm tay
Khăn vắt vai

Những ai gặp Bác trưa rừng đỏ
Khao khát bao ngày đã thấy đây
Mây vẫn mây này?
Gió vẫn gió?

Mây ôm ấp núi
Núi ôm mây
Đạo gót hôm nào Tây Phong lĩnh
Ngóng bạn trời Nam
Dạ chẳng khuây

Rừng núi giật lên cơn gió mạnh
Quét lá vàng rơi
Đón bước Người

II

Tôi đi lên lán chân đôi
Chiếc lán nhỏ
Um tùm bóng mát
Lán Bác ở

Đêm rừng...
Cơn sốt...
Mái lá rung
Lạnh buốt trăng dào

Tre trúc ơi!
Đâu chim sơn cước?
Bông hoa rừng
Có ghé nghiêng soi?
Máy đánh chữ
Nhớ bàn tay Bác
Vời vợi trăng thu
Ngóng đợi thơ Người

Nà Lừa
Lán cũ đây rồi
Con về thăm Bác
Giữa trời hanh khô
Nơi này
Bác ở ngày xưa

Mái gôi giản dị
Vách thưa nửa gài
Thang cây
Đâu dấu chân Người?
Chăn chiên một mảnh
Gió trời lạnh lưng
Muối nhiều
Thiếu cả màn buồng
Tuổi già
Bệnh nặng
Gió sương một đời
Sàn kia
Cơ sốt run người
Chống tay...
Bác dặn một lời sắt gang:
"Cho dù cháy dải Trường Sơn
Phải giành Độc lập"...
Chúng con tạc lòng

III

Muốn hỏi con đường rừng
Đâu bãi lầy thuở trước
Ngăn đường giặc dò tìm lán Bác?
Không còn bãi lầy xưa
Nay đập dựng, trắng trào bọt nước
Một dòng trong mát
Chảy giữa lòng tôi
Men theo chân đồi
Xuống đồng Tân Lập
Bỗng vụt hiện dáng hình của Bác
Áo cộc chàm
Tát nước giúp dân
Đâu phải Hà Tây năm nào chống hạn
Gầu nước mới lên
Mạ chuyển xanh dần

Ở nơi đây
Trước ngày cách mạng
Bác đã lo mùa lúa khô cần
Chiếc bờ nẻ hôm xưa Bác đắp
Ở chỗ nào?
Em chỉ giùm cho
Đập nước dạt dào
Xanh sắc mạ
Dẫn những đường nhãn trên trán Bác Hồ

IV

*Gió tự Đèo De
Xào xạc rừng thưa
Đưa tôi đến với vòm đa lịch sử
Phân đội Giải phóng quân
Những ai người năm đó?
Tiếng súng xuất quân
Găm gốc si già^(*)*

*Báo quân lệnh
Chuyển vần trận gió
Lá cờ hồng
Cuồn cuộn
Tiến quân ca
Từ gốc đa này
Tiếng hát mãi đi xa
Lô hội nở những chùm hoa mộc mạc
Người chỉ huy trận Nà Ngần, Phai Khắt
Sánh vai cùng du kích Sơn Dương
Ai Thanh La, Ao Búc?
Ai Khuổi Phát, Kim Long?
Trên thân thể vẫn còn mang thương tích
Cuộc vật lộn dưới chân đèo diệt địch
Trận cửa rừng đánh úp giặc hôm qua
Súng chưa nhiều
Đạn lưng lẻo bao da...*

^(*) Khi làm lễ tuyên thệ, toàn thể phân đội Giải phóng quân đứng quay lưng vào gốc đa, mặt trước phía cây si đối diện. Đồng chí Võ Nguyên Giáp đã bắn một phát súng vào cây si đó để làm lễ xuất phát về xuôi.

Giọng hát âm vang

Xuôi chiều gió quyện:

"Cờ Giải phóng phất cao, mau thẳng tiến!

Trời phương Nam, dân chúng đang ngóng chờ..."^(*)

Tôi đứng đây

Dưới bóng rợp vòm đa

Đứng chỗ các anh xưa đã đứng

Lòng mở rộng với bầu trời gió, nắng

Buổi chiều xưa tôi vừa sáu tuổi tròn

Ba mươi năm

Tìm lại lối đường mòn

Cảm thấy hết vết gai rừng đâm gót

Các anh đi

Ngực dòn cơn sốt

Chân tay còn mang dấu xiềng gông

Nhưng lưỡi lê các anh mang sức mạnh tên đồng

Cọc nhọn Bạch Đằng nâng cao mũi giáo

Ngõ Nguyễn Huệ cười vui, áo bào đẫm máu

Dẫn các anh về Giải phóng Thái Nguyên...

^(*) Lời bài hát "Phất cao cờ Nam tiến" của Đại tướng Hoàng Văn Thái, sáng tác thời kỳ tiền khởi nghĩa.

V

Tôi đi từng bước lặng yên
Dưới mái đình xưa
Tháng, năm mưa gọi
Đình Tân Trào
Ngày Quốc dân Đại hội
Cái thuở ban đầu
Nguyên vẹn còn đây:
Em chỉ cho tôi
Chính chiếc cột này^(*)
Đang cơn sốt
Bác dựa lưng đỡ mệt
Hòn đá kia
Nhờ em tôi biết
Bác bước lên
Mặt hướng phương Nam
Tôi ngẩn ngơ tìm lại dấu chân
Nơi Bác đứng đọc lời tuyên thệ

Đôi dép rong bùn
Qua bãi lầy buổi đó
Bác cầm tay
Đứng trước đoàn người
Đôi dép này
Có theo Bác về xuôi?

(*) Cột thứ hai, gian ngoài.

Chuyện giữa chừng
Em bỗng chỉ cho tôi
Ông ké Tày ngoài ruộng về qua đó
... Ngày ấy
Có một người khách lạ
Đến bản này
Ghé ở nhà ông
Bổ củi, tưới rau
Lo lắng nước đồng
Chăm bẵm trẻ thơ
Sống đời gian khổ
Rồi khách xuôi
Ai hay từ đó
Bản bắt tin mười sáu năm ròng^(*)
Người khách ấy là ai
Ông vẫn chờ trông...
Tân Trào vui
Ngày Bác trở về thăm
Ông ké đứng trong đoàn người ra đón
Ông chưa biết
Mình có niềm vui lớn
Đã được gần gũi Bác một thời qua
Khách năm nào râu tóc mới sương pha

(*) Mùa xuân năm 1961, Bác Hồ về thăm lại Tân Trào. Năm 1945, trước khi về ở lán Nà Lừa, Bác có ở một nhà cơ sở trong thời gian ngắn. Nhiều hồi ký có ghi lại nhưng đều không nhớ tên người chủ gia đình ấy là ai. Trong dịp về mười sáu năm sau ấy chính Bác Hồ đã nhận ra ông Nguyễn Tiến Sự, người đầu tiên Bác đã đến ở nhà. Lúc ấy ông Sự cũng mới biết người cán bộ năm xưa là Bác Hồ.

Đến ở nhà ông
Như một người cán bộ
Giờ Bác đến bên ông
Mặt vui rạng rỡ
Nhận ra người cơm nước đỡ mình xưa
Và ông nhớ...
Và ông cười...
Rưng rưng dòng nước mắt
Bác chẳng quên ai
Vui đến bất ngờ

Tôi lại gần ông
Nghe chuyện Bác Hồ
Ông kể rằng:
"Năm ấy...
Một chiều xưa..."

VI

Lúc quay lại Nhà Bảo tàng lịch sử
Tiếng mảnh trúc
Gió va
Như nhạc gõ
Mái nhà rộng
Khiến tôi nhìn bỏ ngõ:
Việt Bắc rừng vùi vùi dáng Tây Nguyên

Chúng tôi
Đi lên phía nhà trên
Mỗi di vật
Đều gợi hồn lịch sử
Báo in đá
Chân phương từng nét chữ
Chiếc bàn con
Gỗ tạp
Quá đơn sơ!
Con dao găm từng làm thịt ba ba
Ép Bác ăn những ngày Bác ốm
Chậu mài thuốc, mẻ rồi
Vẫn xạm màu me gổm
Cái lọ đựng chè
Khẩu súng thô sơ
Những vật dùng của Bác ngày xưa...
Tôi cảm ơn Người sưu tầm hiện vật
Đã cho tôi được nhìn tận mắt
Bụi thời gian chẳng thể phai mờ...
Bước ra ngoài
Trời đã đứng trưa
Tôi tìm lối ra bờ Khuôn Pén
Thăm nơi Bác thường ngày ra tắm

Thăm cánh đồng năm xưa mùa hạn
Bác đắp bờ tát nước với dân
Thăm bãi cỏ
Mười sáu năm sau
Khi trở về thăm
Bác đã ghé trưa, nghỉ ăn cơm nắm
Muốn đi suốt dọc dài năm tháng
Những nơi nào Bác đã từng qua

Tân Trào ơi!
Giờ đã phải chia xa
Lòng ở lại
Với vòm đa lịch sử...
Với lán nhỏ...
Đường mòn...
Lối cỏ...
Những ngòi Thia, sông Đáy, suối Lê...
Tôi về đây
Như trở lại quê
Thêm sức mạnh đến bao vùng đất mới
Kia
Phía trước
Bàn tay Người
Vẫy gọi.

Tân Trào, 1975

"Thơ dâng Bác Hồ" - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VĂN THẢO NGUYÊN

ĐÊM THÁNG NĂM

*Cơm gạo mốc, mà tưởng cơm nếp mới
Rau "tàu bay" không muối cũng thành canh
Trà không có, vôi đun nồi nước sôi
Lá "cơm xôi" ta thay lá chè xanh*

*Vui mở tiệc giữa đồi cao núi đỏ
Mừng Bác Hồ tuổi thọ sáu mươi
Đêm tháng Năm, trời rung rinh ngọn gió
Như lòng con rung tiếng hát yêu đời*

*Con cứ ngỡ như được ngồi bên Bác
Giữa thủ đô yêu quý của nước non
Con cứ ngỡ như đang cầm tay Bác
Nhảy kết đoàn trong buổi tối liên hoan*

*Giờ xuất kích giữa tiếng gà rừng gáy
Lưỡi lê soi lấp lánh vạn vì sao
Quà dâng Bác là đồn Tây bốt cháy
Đêm tháng Năm ôi! Vĩ đại biết bao!*

Đêm 19-5-1950

"Thơ dâng Bác Hồ" - Nxb. Văn hóa Thông tin, 2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VÀO PHIÊN GÁC

Tặng các đồng chí cảnh vệ

*Anh cảnh vệ đi vào phiên gác
Người chiến sĩ yêu thương của Bác
Bác thường chia kẹo, cầm tay
Anh lặng im đứng dưới hàng cây
Có tiếng trẻ đùa nũng nịu
Anh âu yếm vẫy tay làm hiệu:
“Bầy chim ơi! Đừng quấy Bác, nghe chim!...
Anh lên thang*

đến cửa

buông rèm

*Bác ngồi đó và tay cầm bút,
Ngoài vườn nắng chim về chim hót
Bác vẫn nghe, bút chẳng rời tay.
Căn phòng nhỏ lâu rồi không khói thuốc
Anh thấy buồn! Bỗng tay nắm bàn tay
Đây rồi, tiếng của ông bay
Đi làm việc ông thường qua cửa sổ
Anh muốn hỏi một bầy ông thợ:
“Đủ mật thơm dâng Bác chưa ông?”
Mật thơm Bác ít khi dùng
Người dành tặng đồng bào yếu mệt
Mỗi bước chân êm, nhẹ bước quanh phòng
Nghe tiếng Bác ho - anh thấy ngực mình đau buốt:
Bác ít ngủ, Bác thức cho non nước
Ngọn bút trầm tư mang hồn Bác ra đi*

Bác ăn cơm chưa ngon bởi những nghĩ suy
Miền Nam đầy đêm ngày trong tim Bác!
Mỗi phiên canh anh thấy tóc Bác mình thêm bạc
Dù tóc Bác lâu rồi chẳng còn sợi nào xanh
Nhưng anh vẫn trông hoài - trông suốt đời anh
Tóc ơi! Xin đừng trắng thêm ra nữa!

Anh cảnh vệ đón nghe từng cơn gió
Gió còn xa anh đã biết gió lành
Mở cửa phòng cho gió vào nhanh
Bác mát mẻ trong gió đầy hương lúa
Hương tám xoan bay trên khói lửa
Từ cánh đồng Bác tát nước với dân
Từ những ống khói cao nhà máy xa gần
Bác đã đến ôm hôn người thợ...
Vào phiên gác hôm nay bằng tưởng nhớ
Nơi đây cuộc sống vẫn nguyên lành
Chỉ một nỗi đau muối xát lòng anh
Bây trẻ không đòi anh đưa vào quấy Bác?
"Chim vẫn đến, chim ơi chẳng hót
Nhớ Bác Hồ nước mắt chim rơi"...
Muôn vàn tình thương yêu Bác để lại cho đời
Muôn vàn ấy Bác chia đều cho trẻ
Em bé trên tay anh bỗng bế
Phút này đây cũng nghiêm lặng khác thường
Ôi! Mắt chim tròn nghe Bác yêu thương

Các em cấp sách đến trường
Anh cảnh vệ lại vào phiên gác
Cho đường cây xanh bốn mùa râm mát
Cho đường rất êm chân chẳng sợ chông gai
Đường rất vui dẫn đến tương lai...

"Bác để lại" - Nxb. Văn học, 1972

MA TRƯỜNG NGUYỄN

MÙA XUÂN TRÊN ĐÈO DE

*Con về đường núi đèo De
Bên này Rục Rã¹ bên kia Tân Trào
Thác Khuôn nước đổ ào ào
Chim reo trong lá xôn xao núi Hồng
Mây giăng rừng biếc trập trùng
Mưa xuân lất phất nắng bừng triền thung
Chuối ngàn thấp lửa sáng rừng
Râm ran tiếng trẻ chạy rung giát nhà
Đồng chiêm xanh trải mượt mà
Làng quê ấm áp chan hòa gió xuân
Bước đi mỗi bước băng khuâng
Đường đèo De vẫn con đường... năm nao*

⁽¹⁾ Thôn Rục Rã, nay là xã Phú Đình huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên.

*Nhớ xưa thuở nhỏ chăn trâu
Mải mê tập trận bông lau làm cờ
Nhớ hôm trời mới tinh mơ
Gặp ông cụ tóc phơ phơ mái đầu
Đường đèo ngựa cụ bước mau
Áo quần cụ mặc xanh màu núi xanh
Có đôi mắt sáng long lanh
Cao cao vằng trán thanh thanh đáng người
Đến ngày cờ rợp đất trời
Ơi con mới biết chính Người kính yêu.*

*Từ khi Bác bước lên đèo
Là mùa xuân đã về theo cùng Người
Đường đèo De nắng xuân ngời
Vẳng nghe vó ngựa... bồi hồi - Người đi.*

Đèo De, xuân 1973
"Câu hát vắt qua vai", Hội LHVHNT Thái Nguyên, 2005

HỮU NGUYỄN

BÀI THƠ VIẾT Ở TRƯỜNG DỤC THANH

*Con lần theo dấu thời gian
Tìm về Phan Thiết
Hoàng hôn đỏ màu già biệt
Những pho tượng buồn nhức buốt trái tim con*

*Đây cái ghế màu gạch còn son
Đây chiếc bảng đen sáng màu phấn trắng
Bộ tràng kỷ hôm nay trống vắng
Thư phòng không sách gió bay ngang*

*Bài thơ tình Bác viết vẫn chưa xong
Một đời trai trẻ
Búp sen màu xanh huyền thoại
Bây giờ nở ở nơi đâu?*

*Chầm chậm theo lan can cây cầu
Nối vào hoài niệm
Con đường lớn Nguyễn Tất Thành
thốc ra tới biển*

*Phan Thiết tám mươi năm
tìm lại bước Người xưa*

*Nắng gió đông đây mây mưa
Một miền bão táp
Chỉ có nơi đây ấm áp
Lưu truyền một mối tình xưa.*

30-11-1994

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRIỆU NGUYỄN

ĐAU THƯƠNG VÀ SỨC MẠNH

I

*Con sinh con giữa ngày Bác đi xa
Tiếng vui chẳng đủ bù cho tiếng khóc
Cái thơm đầu tiên lẫn vào nước mắt
Con trẻ nằm trong khúc ru tang*

*Cơn bão đen đổ vào ngực con
Trong lòng ngực Việt Nam bão xối
Trong lòng ngực của vô - cùng - thế giới
Như mặt trăng lạnh rơi vào*

*Dù Bác chẳng lên những vì sao
Nhưng nằm đó cũng nghĩa là vĩnh viễn
Những thế hệ mai sau mãi mãi ghen ngào
Không được sống trong bảy mươi chín năm trời*
Bác sống

Bác để lại cả mùa vàng hạt giống
Quả thống nhất - nước nhà đang chín trên cây
Bác chỉ đem theo đôi dép mòn - đôi dép
Đã bao lần xéo lên mặt chông gai

Bác để lại trong lòng mỗi chúng ta đây
Ánh mắt, chòm râu - và lớn hơn những gì
lớn nhất

Ta hiểu đó là tâm hồn cao khiết
Và bầu trời - niềm tin!

II

Ta từng sống những năm dài cô đơn
Trong bóng Bác đã tìm ra hạnh phúc
Bác cho ta từ nụ cười ta đánh mất
Đến mặt trời Bác cũng cho ta

Ta trăm lần nghìn lần hát ca
Mới hiểu vì sao ta được hát
Ôi những ngày Bác phải xa đất nước
Cánh cửa khép thêm những số phận nghèo

Nhắc làm chi những gian khổ sớm chiều
Cái ngõ nhỏ Công Poanh, viên gạch hồng lót gôi
Từ gian khổ để đi đến những ngày phải tới
Điều tất nhiên Bác bước qua những gian khổ
đang chờ

Bác bước qua những họng súng bất ngờ
Nên Bác bước vào pho sử vàng vĩ đại
Thành dòng hải lưu chảy ngầm không ai thấy
(Chiếc áo gụ bạc màu Bác khác chúng ta đâu!)

Bác trở thành thành trì năm châu
Người nô lệ dựa lưng vào chiến đấu
Nên hôm nay không chỉ mắt ta nhỏ máu
Nghe bốn phương bè bạn nói buồn

III

Bởi bảy mươi chín năm chuẩn bị một chuyến đi
không trở lại

Lúc mới sinh Bác đã thích màu hồng
Thích câu dậm, điệu chèo, phường vải
Một con đường lẩn khuất dấu cha ông

Biết nhiều tiếng nước ngoài
càng quý tiếng làng Sen
Tiếng mẹ đẻ ấm lời thề Độc lập
Tình yêu nước menh mông càng menh mông
vì Bác biết bắt đầu từ tình yêu nhỏ nhất
Như dòng suối đổ vào sông,
như sông đổ biển khơi^(*)

(*) Mượn ý câu văn của Ilia Êrenbua.

Một hòn đất Bác nâng đã tái tạo sinh sôi
Vụt đứng dậy thành chiến khu Việt Bắc
Thành cuộc hành quân
ba mươi một triệu căm thù nhọn hoắt
Thành lời hô: "Điện Biên - Hồ Chí Minh!" (*)

Không bao táp nào làm mất Bác vơi niềm tin
Bác biết trước những điều ta chưa biết
Bác cho quân thù thua
với giá thua nhân đạo nhất
Chúng cũng là người - Bác nói - cũng vợ con

Vì tất cả mọi người, chỉ quên mỗi bản thân
Có phút giây nào Bác không là Bác
Là Chủ tịch thiên tài
và cũng biết làm xã viên tát nước
Suốt đời Người ban ơn mà chẳng nhớ bao giờ

Bác hồn hậu gấp trăm lần sự trau chuốt
của vần thơ
So với Bác ngữ ngôn thành nhạt nhẽo
Bác là muối của hồn ta không thể thiếu
Là địa bàn hút mọi tình thương

(*) Nghĩa quân Angiêri trong thời kỳ chống Pháp mỗi lần xung phong đều hô: "Điện Biên - Hồ Chí Minh!".

Bác đứng ngang hàng gian khổ với nhân dân
Một hố bom, Bác cũng gửi lòng mình đến vá
Một hạt cơm thơm cũng có tay Người
chăm gốc lúa
Và hơn ba ngàn giấc Mỹ rơi đủ nói tâm cao
vàng trán của Người

Chẳng ai có tâm hồn mệnh mông sánh kịp Bác Hồ
Vì thế hệ mai sau, Bác thành
người- thợ- trồng- người không mệt mỏi
Trước lúc đi xa Bác còn gửi tình thương
cho triệu triệu chồi non trên thế giới
Bác ơi sao chẳng sống đến ngày nhìn mặt địa cầu
xanh mát hương cây

IV

Không! Bác vẫn còn, Bác vẫn còn đây
Phù sa Bác bón cho nghìn triệu quả tim
nghìn triệu năm còn đập
Đâu cần dựng những tượng thần cao chất ngất
Tượng Bác đứng trong lòng các thế hệ giao nhau

Nếu biết chúng ta khóc nhiều
chắc Bác chẳng vui đâu
Ôi tiếng khóc giá làm Người sống lại
Thì Người sẽ sống muôn đời với cỏ cây hoa trái
Chỉ có khóc Người đôi mắt mới sạch hơn

PHAN THỊ THANH NHÀN

GIẾNG NƯỚC BÁC HỒ

*Làng con nghèo, ở ngoại ô
Một chiều vui được Bác Hồ tới thăm
Bác xem chỗ ở chỗ ăn
Đến bên giếng đất, ân cần Bác khuyên:
- Làng ta rồi phải sạch hơn
Giữ cho đôi mắt như gương trong ngần*

*Bác về, gửi gạch tặng dân
Giếng đầu tiên ấy ở sân đình làng
Tròn xoe dưới một tán bàng
Ôi gàu nước mát đầy tràn thương yêu
Lòng Cha chia khắp xóm nghèo
Thắm sâu mạch nước trong veo giếng này...*

Cả làng đau mắt xưa nay
Bác về, như có bàn tay diệu kỳ
Tình thương lòng Bác chở che
Giếng sâu trong vất bốn bề khơi lên
Bác cho con gái mắt huyền
Cụ già mắt sáng trẻ em mắt tròn...

Tin đâu sét đánh làng con
Bác không còn?
Bác không còn
Bác ơi!
Cả làng không hẹn không mời
Bước chân tụ lại một nơi - giếng đình
Cúi đầu, tay nắm vòng quanh
Đỏ hoe bờ giếng ân tình, Bác ơi!

Giếng đầy còn có khi vơi
Lòng dân nhớ Bác chẳng nguôi bao giờ.

Quảng An, 9-1969

"Bác để lại" - Nxb. Văn học - 1972

"Thơ dân Bác Hồ" - Nxb. Văn hóa Thông tin, 2000

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

ANH NGỌC

TUYÊN NGÔN

(Trích)

"Tôi nói, đồng bào nghe rõ không?"
Lời HỒ CHỦ TỊCH

*Câu nói này không có trong Tuyên ngôn
Không viết sẵn thành lời
Không in thành văn bản
Không kỹ xảo ngôn từ, lời Bác không hùng biện
Người ứng khẩu tình cờ trong lúc đọc Tuyên ngôn
Và đột nhiên giữa im lặng quảng trường
Những chiếc loa đồng thanh nhắc lại:
Tôi nói, đồng bào nghe rõ không?
Năm mươi vạn con người ngơ ngác lạ lùng
Những cặp mắt nhìn nhau dò hỏi:
Ai thế nhỉ?
Tiếng ai vừa nói?
Người đấy ư! Chủ tịch Hồ Chí Minh?
Người đứng trang nghiêm trên chủ tịch đoàn*

Vành mũ vải che mái đầu đốm bạc
Không kính trắng gọng vàng,
không com lê cravat
Tấm áo sờn, đôi dép lốp cao su
Người là ai?
Người đã tới từ đâu?
Cả dân tộc ngỡ ngàng trong phút đầu gặp Bác
Người đã nói cái điều đơn giản nhất

Và cũng là điều hệ trọng nhất trên đời
Rằng: Người với nhân dân chỉ là một mà thôi
Những biên giới vô hình
Những cách ngăn vô nghĩa
Người xóa hết
trong một từ mới mẻ
Cái phút giây như chớp lóe ngang trời
Đủ cho ta kịp nhận ra Người
Trong ánh hào quang lịch sử
Người cứ thế đi vào trí nhớ
Bỏ lại đằng sau mọi nghi thức cầu kỳ

Đó là con đường Người đã đi
Từ Chủ tịch Hồ Chí Minh đến Bác Hồ
Lặng lẽ hồn nhiên
Không một lời báo trước

Người gần gũi đến trở thành thân thuộc
Giữa nhân dân không mượn đến nhiều lời
Tiếng Người nói từ đáy lòng chân thực
Lại hồi âm trong triệu triệu trái tim người

*Không còn ai nghe rõ tiếng trả lời
Trong những tiếng hò reo âm âm như sấm
Những bụng đói tong teo
Những mắt buồn đang nhắm
Ngỡ như ai vừa gọi đến tên mình*

*Chút sức lực cuối cùng trỗi dậy
Uống lời Người như giọt sữa hồi sinh*

*Mười lăm năm sau tôi mới tới Ba Đình
Trời vẫn xanh trên nhà sàn của Bác
Tưởng còn nghe trong từng viên gạch lát
Tiếng chân người rầm rập sáng Tuyên ngôn*

*Tuổi thơ tôi từng đã thuộc lòng
Những câu văn trong Tuyên ngôn độc lập
Những câu văn pháp phòng trên trang sách
Chữ nghĩa nôm na bút mực học trò
Tôi đã khóc trên những câu chữ ấy
Bài học vỡ lòng: Hai tiếng Tự Do.
Hịch tướng sĩ văn và Đại cáo bình Ngô
Từ cửa miệng của những người chân đất
Như hạt lúa củ khoai chân chất
Chúng tôi nghe thấm thía mỗi lời Người
Câu hỏi đơn sơ thành một tiếng trả lời
Thời đại nói qua lời Người giản dị
Cái âm hưởng của ngày mai đang tới
Sáng thu này
Đồng bào nghe rõ không?*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005
"Người đi tìm hình của nước" - Nxb. Hội Nhà văn, 2011

HẢI NHƯ

**CHÚNG CHÁU CANH GIẤC BÁC NGỦ
BÁC HỒ ƠI...**

*"Trăng vào cửa sổ đòi thơ
Bác vừa chợp mắt, xin chờ trăng ơ!"*

*Chúng ta hãy bước nhẹ chân, nhẹ nữa
Trăng trăng ơ, hãy yên lặng cúi đầu...
Trong cuộc đời Bác có ngủ yên đâu
Nay Bác ngủ, chúng ta canh giấc ngủ!
Hồi ai đó, không được rời đội ngũ
Theo hàng hai, đi lặng lẽ tiến dần
Đừng khóc oà, hãy rón rén bàn chân
Bước nhẹ nữa, Bác Hồ vừa chợp mắt
Bác nằm đó, bộ ka ki Bác mặc
Chưa kịp thay, Người vừa ngả lưng nằm
Nếu ta đoán không lầm: Bác mới đi thăm
Một xóm thợ, xem nơi ăn chốn nghỉ.
Nhưng không phải - vì khi ta ngắm kỹ
Trên má Bác Hồ còn in dấu chiếc hôn
Các cháu nhi đồng lớp học đầu thôn
Được Bác ghé thăm, Bác cho bá cổ...*

Hỡi ai đó, cắn chặt môi, hãy cố
Đừng để cho tiếng nấc động tại Người.
Bác Hồ vừa chợp mắt ngủ đó thôi,
Trước giường Bác, ta nghẹn ngào đứng ngắm

Mái tóc Bác lẫn với màu gối trắng
Râu Bác thưa cũng bạc trắng một màu
Ta muốn làm con nhỏ vuốt chòm râu
Từng sợi bạc dài dầu sương, nắng, gió.
Đôi dép lốp như cùng ta kể rõ
Người quên Người, dành hết thấy cho ta!
Từ có Bác Hồ, thêm rạng rỡ ông cha,
Tên của Bác đẹp thắm trang lịch sử...
Ta đứng lặng trước giấc Người yên ngủ!

Chúng ta hãy bước nhẹ chân, nhẹ nữa
Trắng trắng ời, hãy yên lặng cúi đầu
Trọn cuộc đời, Bác có ngủ yên đâu
Nay Bác ngủ, chúng ta canh giấc ngủ!

Hỡi ai đó đừng gục đầu ử rũ
Bác dặn ta: nhớ Bác phải vươn mình.
Giường Bác nằm, chiếu sáng nửa trắng xanh
Chiếc giường một suốt đời ta nhớ mãi...

Cạnh Bác, đồng chí đi bên ới, có phải
Ta nhìn như chiếc quạt Bác hay dùng,
Chiếc quạt quê nhà, Bác vẫn giắt lưng
Cùng với khúc ca dao ngọt ngào, Bác thuộc.
Bên gối Bác còn ấm lời non nước
Ánh hào quang sông núi tụ trên mình
Bác chan hoà như biển lớn mông mênh
Hồn dân tộc kết tinh hồn thời đại...

Hỡi ai đó, như trẻ thơ khóc mãi
Hãy lau khô đừng để lệ chảy tràn
Bác không muốn ta chìm trong biển lệ khóc than.
Trước khi ngủ, Bác dặn dò tha thiết
Vàng trán Bác in giấc mơ tuyệt đẹp!
Hãy đọc trong mi mắt khép: nụ cười.
Bác Hồ nằm, tay không để buông xuôi
Đặt dưới ngực như khi Người dạo mát.
Ôi ta nhớ hai bàn tay của Bác
Vỗ nhịp cho cả nước hát kết đoàn,
Ngày mai đây, khi giải phóng miền Nam,
Cả nước hát văng bàn tay Bác vỗ...
Ta đứng lặng trước giấc Người yên ngủ!

Chúng ta hãy bước nhẹ chân, nhẹ nữa
Trắng trắng ới, hãy yên lặng cúi đầu
Trọn cuộc đời, Bác có ngủ yên đâu
Nay Bác ngủ, chúng ta canh giấc ngủ!

Hỡi ai đó, từ Cà Mau về đủ
Tạm dừng bên nhường bước bạn bè xa
Hỏi có ai giàu hơn Bác Hồ ta
Người chớp mắt, cả năm châu cùng đến
Trên giường Bác, chúng ta không thấp nển
Đã có trăng sao ôm ấp quanh Người
Bác yêu trăng như yêu một con người
Trong thơ Bác, trăng với hoa là bạn

Giao thừa tới, từ nay đâu tiếng Bác
Chúc đồng bào chiến sĩ, giọng ngân vang
Giọng của Bác Hồ làm ấm cả không gian
Nghìn thế hệ mai đây còn ấp ủ...

Hỡi ai đó, siết chặt thêm đội ngũ
Người vẫy ta kia, môi Bác mỉm cười
Bác giữa Ba Đình rực rỡ nắng tươi
Trong tim óc chúng ta, Người vẫn sống
Bác dấu ngủ, kẻ thù đừng hy vọng
Ánh sáng Hồ Chí Minh mãi mãi soi đời.
Bác thức tỉnh ta: giữ lấy kiếp người
Ta thức tỉnh, nguyện bên Người vĩnh viễn
Bác hãy ngủ giữa lòng đời lưu luyến
Sau 79 mùa xuân, giấc ngủ nghìn đời

Chúng cháu canh giấc Bác ngủ, Bác Hồ ơi...

Chiều 8-9-1969

"Thơ dâng Bác Hồ" - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005
"Người di tìm hình của nước" - Nxb. Hội Nhà văn, 2011

MỘT CON NGƯỜI HỘI TỤ MỌI TINH HOA

*Xin Bác cứ tập bài quyền buổi sáng
Như mọi ngày trời hé rạng vầng đông
Và xem như không có cháu vào thăm
Cháu xin phép dạo quanh vườn đây đó...*

*Ta sẽ đến thăm ngôi nhà Bác ở
Thăm vườn cây còn ấm mãi hơi Người
Thăm bụi hoa nhài, nhớ Bác khôn nguôi
Hoa vườn Bác, Bác tự tay chăm chút
Bác không nhắc, ta quên hoa râm bụt
Bởi trong ta còn cỏ nội hoa hèn
Đời sẽ nghèo nếu trong bước đi lên
Ta quên hết sắc hương ta đã có*

*Hương dầu thoảng cũng khiến đời giàu có
Biết ơn Người, sắc đỏ một loài hoa*

*Một con người hội tụ mọi tinh hoa
Đẹp thế đó nâng niu từng cây cỏ...*

Ta sẽ đứng dừng bên cây vú sữa
Cây của miền Nam được Bác Hồ trồng
Ngay sát đầu nhà, để có thể bên song
Người hôm sớm ngắm vun cây tưởng nhớ...
Ta chẳng thấy Bác trồng hoa chậu nhỏ
Có lẽ vì không muốn bó vào khuôn
Hai chữ "thiên đường" ta hiểu đúng hơn
Đâu phải chỉ những lâu đài cao ngất
Mà trước hết là tự do, độc lập
Cho mỗi cuộc đời - cho cả cỏ hoa
Một con người hội tụ mọi tinh hoa
Đẹp thế đó, ôi linh hồn cách mạng!

Xin Bác cứ tập bài quyền buổi sáng
Như mọi ngày trời hé rạng vầng đông
Và xem như không có cháu vào thăm
Cháu xin phép dạo quanh vườn đây đó...

Ta quên quá vì vẫn là lối ngõ
Của nghìn xưa, làng mạc cũ quê nhà
Chẳng có lâu đài lộng lẫy nguy nga
Ôi sau trước Bác Hồ ta không khác
Dừng dặt nhé chuyện thần kỳ về Bác
Chữ thần kỳ Bác riêng tặng Nhân dân

Cách mạng phơi thai gian khổ muôn phần
Nhận chèo lái là một người giản dị
Người nguyện sống trọn cuộc đời chiến sĩ
Thăm vườn Người, ta cứ nghĩ vườn ta...
Một con người hội tụ mọi tinh hoa
Đẹp thế đó, giữa nếp nhà thanh bạch...

Trong vườn rộng, đâu chỗ Người tiếp khách?
Đâu hồ sen? Đâu những khóm hoa hồng?
Xưa, người dân khi đến trước sân rộng
Lưng cúi gập vì thấy mình bé lại
Ta đi giữa vườn Người, lòng thư thái
Đầu ngẩng cao, nghe dưới gót sỏi cười

Ồ vui sao, ta thấy lớn bên Người
Như thấy lớn cạnh vua Hùng dựng nước
Nhưng Người khác những vua Hùng thuở trước
Sống cuộc đời y hệt cuộc đời ta
Một con người hội tụ mọi tinh hoa
Đẹp thế đó, ôi linh hồn cách mạng!

Xin Bác cứ tập bài quyền buổi sáng
Như mọi ngày trời hé rạng vầng đông
Và xem như không có cháu vào thăm
Cháu xin phép dạo quanh vườn đây đó...

Ta muốn hỏi chim nào quanh trước ngõ
Phải chim xưa lánh nạn đến vườn Người
Chim nhớ Bác Hồ thờ thần - chim ơi
Lòng người rộng như biển khơi, chưa hết...
Chim có thấy những canh khuya, ngừng viết
Trên chiếc ghế tre, im lặng Người ngồi
Đừng tưởng Bác Hồ chỉ có vui thôi
Có những phút Bác Hồ buồn ghê gớm

Ấy là lúc: ta sai lầm to lớn
Quên mọi người, ta chỉ thấy mình ta
Một con người hội tụ mọi tinh hoa
Đẹp thế đó, không dung mình sống nhỏ...

Ta đã đến thăm ngôi nhà Bác ở
Để lòng ta tưởng niệm biết ơn Người
Bác đã cho ta, Bác đã cho đời
Lẽ sống của ngày mai trên trái đất
Lẽ sống đẹp, không coi mình cao nhất
Mong kiếp người, ai cũng cất đầu cao
Có thể con người chiếm lĩnh các vì sao
Nhưng lẽ sống đến vườn Người mới thấy!
Xin Bác cứ tập bài quyền buổi ấy...

100 ngày Bác qua đời
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ", Nxb Hội Nhà văn, 2005

GIA NINH

ĐI TIẾP CON ĐƯỜNG HỒ CHÍ MINH

*Từ già nhân dân một sớm mai
Bác ra đi, vào cõi Muôn đời!
Lòng con thương tiếc, ngùi trông đất
Gạt nước mắt sa - lạnh thấm trời!*

*Không gian im ắng... nghe vời vọi
Bàng hoàng tim đập suốt non sông!
Trường Sơn cao vút nghiêng mình cúi
Sóng khói trầm tư mặt biển Đông!*

*Hồng Hà mắt đỏ nặng phù sa
Vời Cửu Long xanh - miền Nam xa
Trải mấy nghìn năm xuyên lịch sử
Phút giây ngừng chảy, nhớ Người xưa!*

"Bác không còn nữa!" sáng thu nay
Mà gió hôm mai vẫn dội về
Tiếng nói Ba Đình ngày Độc lập
Hịch ra quân hai trận trường kỳ

Bác đi về gặp Mác, Lênin
Để lại Di chúc vạn nghĩa tình
Để lại hồn thơ trong có thép
Đơn sơ đôi dép, bụi đường in...

Dòng người vô tận qua viếng Bác
- An giấc nghìn năm sáng thủy tinh -
Nguyện xin thề trước hương hồn Bác:
Đi tiếp con đường Hồ Chí Minh!

Chúng con đi -
bao nhiêu thế hệ
Đường xa hôm sớm Bác bên mình
Nếp bình dị hoa đồng cỏ nội
Muốt cánh cò bay trên lúa xanh

Chúng con theo Bác, như quả đất
Quay mãi chung quanh lượng mặt trời!
Mặt trời lặn bình minh lại mọc
Muôn thuở lòng ta Bác vẫn soi.

Hà Nội, những ngày quốc tang, 1969
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN GIA NÙNG

**CHÚNG CON KHÓC BÁC
KHÔNG CHỈ BẰNG NƯỚC MẮT**

I

*Ôi có sớm mai nào như sớm mai nay
Choàng tỉnh giấc con vội tìm bóng Bác
Thư dâng Bác viết đêm dài thồn thức
Con đâu ngờ đã mất Bác, Bác ơi!
Bác mất rồi. Tim xé ruột từng hồi
Đài nhắc mãi những dòng tin đọc chậm
Ai đó bỗng òa lên giữa dòng người im lặng
"Con được nên người... ơn Bác đó... Bác Hồ ơi!*

*Sáng thu nay đất nước vắng nụ cười
Nghìn khuôn mặt chung một màu tang tóc
Ôi lịch sử bốn nghìn năm đây là ngày duy nhất
Vô hạn bàng hoàng, vô hạn đau thương...*

II

Sớm thu nay gió giật, mưa tuôn
Cả dân tộc quặn lòng, nước nở
Những đôi mắt đã dạn dày lao khổ
Đã từng sôi ngàn độ lửa gang
Khiến quân thù phải cúi mặt, chói chang
Những đôi mắt từng đẩy lùi cái chết
Những đôi mắt... tưởng không còn biết khóc
Những đôi mắt như trời thu trong suốt
Tất cả...
Sớm thu nay tràn nước mắt... Bác Hồ ơi!

Bác Hồ ơi!
Cho chúng con khóc Bác một ngày thôi
Dấu tiếng nấc nghìn thu sau chẳng tắt
Lệ nhân dân đã bao đời thấm đất
Những giọt lệ thiêng liêng đâu dễ hai lần?

Lệ khóc Bác Hồ là ngọc-sáng-nhân-dân
Là hương sắc của hồn ta kết lại
Là muối mặn của biển đời nhân ái
Khóc Bác rồi lòng thấy sáng trong hơn
Khóc Bác rồi không ai thấy cô đơn
Bởi lòng ta đã hóa lòng Tổ quốc.

Từ sâu thẳm hồn ta, ta gọi Bác
Là vô cùng hồn nước thức trong ta
Khi những loạt súng thần đưa tiễn Bác đi xa
Khi những cánh chim ưng nghiêng trời,
chào vĩnh biệt
Trong cơn đau ta hiểu: cùng non sông
Bác đã đi vào bất diệt

Kìa, tự muôn trùng Bác vẫy gọi chúng ta!
Khóc Bác rồi, ta bỗng thấy xót xa
Bởi chưa xứng với công Người dạy dỗ
Và bỗng thấy trong ta thêm hồng sắc đỏ
Ta hiểu rồi, dòng máu Bác hồi sinh
Từ sáng thu nay ta lớn dậy hơn mình!

III

Bác Hồ ơi!
Chúng con khóc Bác không chỉ bằng nước mắt
Dấu nước mắt của hồn con trong sáng nhất
Nước mắt này đâu có tự nghìn xưa
Nghìn năm sau không có lại bao giờ...
Nước mắt của ba mươi một triệu người dân -
dũng sĩ
Không, nước mắt của cả loài người
nhân danh chân lý
Nhân danh tình yêu cao quý của đời
Phút khóc Bác Hồ, lệ ứa không vơi

*Cũng là phút thêm triệu người thức tỉnh
Siết chặt tay nhau lên đường vào trận đánh
Phút đội ngũ ta hóa thiên thần dũng mãnh
Phút kẻ thù run rẩy dưới chân ta
Phút mầm xanh vụt lớn dậy: rừng hoa,
Phút đất hạn chín mùa vàng năm tấn
Phút lò cao tuôn gang nghìn độ nóng
Phút trong lửa bom thù...
cuộc sống lại hoài thai*

*Ôi, có sớm mai nào như sớm mai nay
Ba mươi một triệu anh hùng kết thành đội ngũ
Di chúc Bác: lời non sông giục giã
Tất cả xuất quân
Tất cả lên đường
Kìa, tiếng Bác Hồ vang vọng cả mười phương
Giờ khóc Bác cũng là giờ xuất kích!*

19-9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN NGỌC OÁNH

THĂM PẮC BÓ

*Đêm mất nước rét tê xiềng xích
Từ hang sâu mọc dậy bình minh
Đây, khoảng trời đầu tiên
con chim bay thẳng cánh!
Đây, ngọn cỏ đầu tiên được trả màu xanh!
Đất nước đón Người
bằng thảm cỏ úa vàng tàn đông
Bằng hoa kim anh và gió xuân nức nở*

*Đất nước ru Người bằng nôi tre thuở nhỏ
Và sàn nửa ghép vôi hôm nay
Tiếng à ơi... và dáng Mẹ ve gầy...*

*Đất nước nuôi Người bằng rau măng cháo bẹ
Và chí quật cường của cha ông từ thuở bé
Người từng ngồi đây,
Bàn đá chông chênh - Mẹ nghèo có vậy -*

Suối đàn, ngọn chì đỏ và nắng tràn trang giấy...
Đỉnh Các Mác vẫn ngẩng cao lý tưởng
Vai vắt mây trời, ngực đón phong ba
Dòng Lênin êm ả hiền hòa
và sức sôi thác réo...
Khi đặt tên cho dòng suối đất Mẹ thương yêu
Hải Bác Hồ đã thấy trong từng giọt nước
Mắt Hồ Gươm ngày hội hoa đăng

Mặt hồ công viên liễu rủ đôi hàng
Thấy mùa vàng ôm dòng Bắc-Hưng-Hải
Thấy ánh điện lung linh theo dòng sông Chảy
Thấy Cầu Long Giang cuộn xác quân thù
Thấy sông Mã, sông Lam...
 dìm "con ma", thần sấm"
Thấy bóng quân đi cuốn cuộn chiến khu...
Và Hồng Hà cùng Trường Giang,
Vôn-ga... hòa nhịp
Và bè bạn năm châu vô sản một nhà
Theo vết mòn thuở trước ta đi...
Trên đá tai mèo chân đèo Các Mác
Trên ngọn râu trợn dòng Lênin cuộn thác
Lòng khôn xiết xoắn xang
Chân vững vàng, chân bước
Giữa ráng mai hồng và nồn trắng mây bông.

Cao Bằng, 7-1966

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN TRỌNG OÁNH

QUA TÂN TRÀO

*Đây rồi Đèo Khế, Sơn Dương
Đường qua Hồng Thái, đường sang Tân Trào
Trập trùng lũng thấp đồi cao
Xôn xao nắng ấm ngọt ngào suối trong
Vời trông cao ngất non Hồng
Rạch đôi Tuyên-Thái ôm vòng chiến khu
Bỗng nhớ Bác - đồi lau lán nửa
Giữa đất này ngọn lửa Người nhen
Núi rừng bọc một con tim
Mà nghe nhộn nhịp trăm miền chuyển rung*

Ôi từ thuở chim ưng giấu cánh
Mắt đã nhìn vạn khoảnh trời xa
Thấy rồi đất nước bao la
Đâu là thế núi, đâu là hình sông
Người đi từ đỉnh non Hồng
Đã hay bão nổi muôn trùng nước non
"Dẫu cần thiêu cháy Trường Sơn
"Ngàn năm cơ hội sống còn là đây..."
Nhìn Nam Bắc Đông Tây một dải
Nửa quê mình đã trải mênh mông
Đường vui lòng lại nhủ lòng
Ta từ chân đất tay không có giờ

Đường ta vẫn Bác Hồ dẫn lối
Từ Tân Trào về mũi Cà Mau
Đón ngày thống nhất xa đâu
Miền Nam ơi - đợi chuyến tàu - Người vô!

Tháng 2-1965

"Thơ dân Bác Hồ" - Nxb. Văn hóa Thông tin - 2000

NGÔ VĂN PHÚ

MÙA XUÂN NHỚ BÁC HỒ

Lộc mới gợn nhành

Con nhớ Bác

Đêm Giao thừa con bỗng băng khuâng

Vẳng tiếng Bác ở sâu trong trí tưởng

Rét Giêng Hai xen trời nắng ấm

Qua Ba Đình con hay dừng trước Lăng

Mắt nhìn theo chỗ Bác đang nằm

Lại nhớ chữ, nhờ lời Di chúc

Niên hạn cuộc đời chưa ai vượt được

Nhân dân hằng mong Bác sống lâu

Nhớ tháng Chín mưa, tiếng ai thốt xót đau:

- Bác ơi! Giá thay được, con chết thay cho Bác!

Ai đong nổi những hàng nước mắt,

Dân thương Người, khóc những tháng, năm qua

Viếng Người, xếp hàng từ xa

Con đã thấy bốn chôn trong dạ

*Thương nhớ Bác Hồ đâu một Việt Nam
Đoàn châu Phi buổi ấy vào Lãng
Đứng lặng mãi như muốn chờ Bác dậy
Và, mỗi chặng đường Việt Nam thắng lợi
Bầu bạn nhắc tên Người thiết tha...*

*Đà Lạt, hương xuân hiện ở muôn hoa
Xuân châu thổ Hồng Hà, Cửu Long là sắc lúa
Mặt người thợ đỏ như bên lò ngàn độ
Sáng bừng nước thép, ấy xuân sang*

*Hoa tay là xuân thợ Bát Tràng
Trang sách hay, ánh vẽ xuân trí tuệ
Tóc bạc gửi tình trong mùa hái quả
Điểm chín, mùi tươi tắn vỡ em thơ...
Sao rất giống nhau là nỗi nhớ Bác Hồ
Trái tim hướng về Người đều thắm đỏ...*

*Mùa xuân này, ngọn gió cũng xanh
Từ Lũng Cú đến Cà Mau, thêm đỏ pháo
Lòng diu đi trong niềm vui đoàn tụ
Mà nỗi nhớ Bác Hồ càng sâu thăm mênh mông
Nỗi nhớ xanh như những dải rừng.*

1976

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

CAO PHƯƠNG

XANH TRONG VƯỜN BÁC

*Con biết giữa vườn ươm của Bác
Cạnh cây từng cây táo xanh um
Bao năm trong tình thương bát ngát
Đã xum xuê cây vú sữa miền Nam
Dù bề bộn trăm công ngàn việc
Bác vẫn dành từng buổi tưới cho cây
Như lòng cha thương con, lòng Bác
Thương miền Nam đi sớm về chầy*

*Con nghe nói mà lòng ngọt mát
Như mưa xuân thấm từng giọt qua tim
Cây cỏ này, tay Bác hồi sinh
Mới có phần con non cao biển rộng
Bác tưới cả niềm tin và sức sống
Nên muôn hoa mỗi sớm mỗi thêm hồng
Trên khắp ruộng vườn miền Bắc mệnh mông*

*Cây miền Nam, Bác chăm từng gốc nhỏ
Mỗi sáng nghiêng mình bên cây vú sữa
Bác xoa từng lá, Bác nâng từng cành
Tay thương yêu làm biếc những màu xanh
Hơn cả mùa xuân quanh năm suốt tháng
Khi trước mắt con hiện lên rực sáng*

*Bóng Bác che cho cây vú sữa quê hương
Con bỗng thấy quanh con dâu bãi cây vườn
Dù đã héo dưới làn mưa thuốc độc
Lại sung sức, đâm chồi nảy lộc
Ngẩng cao đầu như những ngọn tâm vòng
Giữa tình thương dào dạt, vô cùng
Cây vú sữa lên xanh trong vườn Bác
Đã rộng bóng im, đã ngân tiếng hát
Mắt Bác nhìn hân thấy cả quê con
Và chúng con, khi chặn giặc diệt đồn
Thấy ngấm vào người một dòng nước tưới
Ôi dòng nước cây quê ta xanh rười
Là tấm lòng Bác với miền Nam.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb Hội Nhà văn, 2005

LÊ DUY PHƯƠNG

NHÀ BÁC

*Chúng con đưa nhau về nhà Bác
Tháng ba đồng ta lúa trở đầy
Hoa sen hồ nhỏ hương man mát
Ngõ mở lối vào xanh biếc cây*

*Tất cả chúng con từ khắp nước
Cao Bằng nơi Bác ở năm nao
Sóc Trăng, Rạch Giá, Cà Mau nữa
Nơi Bác hằng mong chưa kịp vào*

*Dừng lại bên thềm, đứng lặng im
Chúng con như bầy cháu kiếm tìm
Nhà đó, Người đâu, ôi vắng quá
Nghe lời em gái ghen trong tim*

*Hầu hết chúng con đến lần đầu
Dấu cho biết Bác đã xa lâu
Mái nhà tranh ấy, di vật ấy
Thấm tận lòng con bao ý sâu*

*Đứng trước thiêng liêng một cuộc đời
Bên ngôi nhà nhỏ, Bác Hồ ơi!
Chúng con tự thấy lòng chưa xứng
Nơi cõi trường sinh để Bác vui!*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

Chủ tịch Hồ Chí Minh làm việc với đồng chí Tố Hữu
tại nhà sàn gỗ 09/04/1960

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

HÀNG PHƯƠNG

BÀI THƠ DÂNG CAM TẶNG BÁC

Kính gửi Hồ Chủ tịch

*Cam ngon Thanh Hóa vốn dòng
Kính dâng Chủ Tịch tỏ lòng mến yêu
Đắng cay Cu đã nếm nhiều
Ngọt bùi trời trả đủ điều từ đây
Cùng quốc dân hưởng những ngày
Tự do độc lập tràn đầy trời Nam
Anh hùng mở mặt giang san
Lưu danh thiên cổ, vẻ vang giống nòi!*

Tháng giêng, Việt Nam dân chủ
cộng hòa, năm thứ 2 (2-1-1946)

HÀNG PHƯƠNG

Kính bút

“Thơ dâng Bác Hồ”, Nxb Văn hóa Thông tin - 2000

HUY PHƯƠNG

LÁN NÀ LỪA

*Lán Nà Lừa nép dưới bóng rừng cây
Khi tôi đến ông Ké già đi vắng
Cành lá biếc xôn xao từng giọt nắng
Cây vươn mình đứng lặng ngóng chờ ai ?*

*Lán Nà Lừa thức dậy mỗi ban mai
Lối mòn nhỏ nhớ bàn chân, dấu dép
Nhớ chiếc áo chàm nhuộm màu lộc biếc
- Nhớ chòm râu mái tóc đã pha sương*

*Lán Nà Lừa mái lá, cột, kèo bương
Tắm phen nửa mùa đông sao đủ ấm ?
Cơm muối vừng, đọt măng non ai chấm ?
Canh nước chè chan tạm tháng ngày qua...*

*Lán Nà Lừa nơi lịch sử đi qua
Vẫn còn đó. Ông Ké già đi vắng...
Cành lá biếc từng xôn xao giọt nắng
Cây bốn bề thao thức đứng chờ mong*

Tuyên Quang 6-1969
"Thơ dân Bác Hồ", Nxb Văn hóa Thông tin - 2000

MAI PHƯƠNG

THẾ GIAN NÀY CHỈ RIÊNG BÁC MÀ THÔI

*Con không nói được gì về Bác nữa đâu
Có bao điều về Người
 nhân loại trên hành tinh đều nói hết
Con chỉ còn biết khóc,
Khi thấy Bác mặc quần đùi hành quân
 và vừa đi vừa phơi áo
Đạp nước guồng trắng xóa dưới đôi chân
Trùm khăn rét mùa đông bên ruộng mạ
Cái mũ Bác đội đầu là cái mũ của người dân*

*Lãnh tụ là thế này ư?
Đi chân đất trên cánh đồng nứt nẻ
Ôm hôn và cho quà con trẻ
Chỗ Bác ngồi là dẽ cỏ ven đê*

Con không nói được gì về Bác nữa đâu
Người lớn rộng bóng trùm lên ngôn ngữ
Chỉ còn khóc
Nước mắt thay dòng chữ
Yêu kính Người đến tột đỉnh vinh quang

Giản dị của Người to lớn quá hóa mệnh mang
Nặng ngả đèo cao chiều Tây Bắc
Cương ngựa Người cầm
Súng quàng vai vượt thác
Lạc trong rừng già Ké hỏi đường dân
Thế giới này còn có nữa hay không?
Lãnh tụ mà sao đơn giản thế?

Tên tuổi Người đã thành kho chuyện kể
Hình ảnh Người ở trong khắp muôn dân
Bóng hình Người như thể bóng người thân
Trong tất cả mọi người không kể tuổi

Người con gái Ê Đê ngồi bên suối
Kể chuyện Bác Hồ vừa đến thăm buôn
Rừng miền Trung A Lưới hết đau buồn
Bao năm tháng ngóng mong Người bên cửa sổ

*Bác mang cho gạo, muối, lửa ngày ngày
Dân làng cao Khánh Vĩnh - Rắc Lây^(*)
Còn bảo rằng Người đã cho ánh sáng
Người cứu tinh. Người cứu mạng: Bác Hồ
Giữa pháp trường Nguyễn Văn Trỗi còn hô
Tên Người: Hồ Chí Minh chói rạng.*

*Con không biết nói gì về Bác của muôn dân
Mà chỉ khóc khi thấy Người cỡi trần múa võ
Chuyển bóng chuyển cho bộ đội với dân quân
Mỗi sáng sáng chiều chiều trong rừng sâu xanh lá*

*Bên suối reo Bác Hồ ngồi câu cá
Như Tiên ông. Như Bụt hiện về
Cá câu rồi Bác tặng lại thương binh
Tôi lục tìm trên khắp cả hành tinh
Có ai như Bác Hồ mình thăm bộ đội
lại đi từ bếp đến*

*Chia kẹo đều cho chiến sĩ lập công
Thế giới này còn có nữa hay không?
Lãnh tụ mà sao đơn giản thế?
Cả năm châu yêu kính gọi Già Hồ
Mặc ngày thường mộc mạc vải nâu thô
Chân đi dép thì Hồ Chí Minh là một*

(*) Khánh Vĩnh là một huyện miền núi của tỉnh Khánh Hòa. Nơi cư ngụ của chính dân tộc Rắc Lây.

*Con không nói được gì vĩ đại về người Cha
Của dân tộc lại: Kiệm-Cần-Liêm-Chính
Bữa cơm của người là cá kho - cà ghém
Sách đọc của Người là Kiều và trước tác Lênin*

*Con không nói được gì về Chủ tịch Hồ Chí Minh
Vị Chủ tịch của dân mình đi dép lốp
Vì nước hy sinh là số Một
Người nghiện thuốc. Dạy cháu con không nghiện
Đến khi cần Bác cũng thôi luôn.*

*Con không nói được gì bởi Bác là niềm tin
Chỉ biết khóc
Khi Người là vô biên sức mạnh
Khi toàn dân tôn vinh Người là Thánh
Khóc vì Người giản dị quá Người ơi!*

Thế gian này chỉ riêng Bác mà thôi!

Mùa thu 2001

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VIỆT PHƯƠNG

MUÔN VẠN TÌNH THÂN YÊU
TRÙM LÊN KHẮP QUÊ HƯƠNG

I

*Trời đổ mưa, đi viếng Bác, đồng bào chờ, bị ướt
Bác thương đồng bào, con biết Bác không vui*

*Ngừng đập trái tim tốt bậc con người
Cây cỏ đất trời không thật nữa
Mắt ta nhìn sắc màu cũng giả
Ôi ước gì không thật cả nỗi đau mồ côi
Con đóng cửa buồng, ở mình con với Bác
Chưa muốn cùng ai chia bớt nỗi đau này
Quanh người con và trong con
tất cả đều bỗng khác*

*Bác qua đời rồi sao con vẫn ngồi đây
Con không thể nghĩ rằng Bác Hồ đã mất
Mà nắng vẫn chuyển như sóc giữa lùm cây
Con chim đuôi dài được Bác chở che
vẫn bay về trước cổng*

Cây vú sữa đầu nhà đang xoè rộng tán sum suê
Bầy cá rô phi nhớ giờ Bác cho ăn
lại ngoi lên đớp sóng
Con ra đường quen đứng ngóng Bác quay về

Hôm nay trên vườn ta trời uy nghi lồng lộng
Hàng - bụi - mọc^(*) trầm tư vút thẳng bên bờ ao
Gió heo may trong cành đa lao xao tìm gọi nắng
Lênin trên bàn đang chờ đón Bác đi vào

Bác ơi lúa mùa này đồng thấp đồng cao
lên đẹp lắm
Cơn bão vào đất liền đi chậm lại rồi tan
Mưa bia đã bớt xếp hàng và anh em còn cố gắng
Đêm qua 140 bột đồn thù bị ta đánh trong Nam
Con trừ các loại tin đừng chờ đây
mong từ Bác một lời ánh sáng
Như từ lâu nay con thường vẫn hay làm
Bác lại về đi Bác ơi sau mấy ngày đi vắng
Khỏe mạnh hồng hào trong nắng óng vườn cam

II

Đêm nay nghìn vạn chúng con
xếp thành hàng đi viếng Bác
Ôi làm sao nguôi được nhớ thương này
Chúng con đi cho cả người vắng mặt
Người chưa sinh, người đã khuất cũng về đây

(*) Bụi - mọc: là một loại cây giống cây thông, rất nhiều rễ từ đất nhô lên, mỗi cái rễ giống hình một ông bụi.

Việt Nam đau cả lòng người dạ đất
Sao mùa thu như nước mắt trời mây
Chúng con đi theo tiếng Người phía trước
Đường Hùng Vương dân tộc đi
từ dựng nước đến ngày nay
Hãy về đây lữ làng Tây Nguyên
đánh tiếng công thương xót
Những con nước Cửu Long bát ngát đợi Cha về
Đội áo tím sông Hương diệt Mỹ xong
bồng bời hồi kinh ngạc
Khi biết tiếng súng mình tai Bác vẫn hằng nghe
Về đây những tấm lòng trung kiên
trong chuồng cọp
Vết tím bầm thân ghi tạc những câu thơ
Về đây bà mẹ nghèo ở miền cao Hát Lót
Đã nhiều đêm gặp Bác giữa cơn mê

Hãy về đây những thợ xức và lái xe khu mỏ
Vùng than ơi Người nhắc nhở bao lần
Những O gái Vĩnh Linh đầu tuyến lửa
Mơ Bác Hồ thương gian khổ vào thăm
Ông kè già nhà bên chân Pác Bó
Còn bàng hoàng hôm gặp gỡ đầu xuân
Những chiến sĩ trẻ măng trên Côn Cỏ
Đài Bác cho đưa đất mẹ thêm gần
Muôn dòng sông chảy về lòng biển cả
Bác nằm đây nhớ rõ mỗi người thân.

III

Bác thường để lại đĩa thịt gà mà ăn trọn
mấy quả cà xứ Nghệ
Tránh nói chữ to và đi rất nhẹ cả trong vườn
Tìm đâu hết nỗi đau người ở chân trời góc bể
Đến bên Người ta thở dễ dàng hơn.

Khi đã quyết rất kiên cường mạnh mẽ
Đốt cháy Trường Sơn đánh Mỹ cũng không sờn
Lòng trời biển dịu hiền khi gặp trẻ
Sấm sét im cho nắng ấm chồi non.
Bác không bằng lòng gọi trận đánh
chết nhiều người là "đánh đẹp"
Con xoá chữ "đẹp" đi như xoá sự cạn hẹp
trong lòng con

Thêm hiểu lòng Người
đối với quân thù như sắt thép
Mà tình thương mệnh mông ôm hết mọi linh hồn

Ngoài bảy năm, Bác vẫn thường ném bóng
Cái gạt tàn thuốc lá đã hàng năm
thôi không nóng trên bàn
Mỗi ban mai Bác luyện chân như ngày xưa
tập trèo sườn núi vắng
Con biết lòng Người quyết sống cho miền Nam

*Con biết lòng Người quyết sống cho Việt Nam
và thế giới*

*Đầu bạc phơ trăm mối nước non nhà
Căn nhà nhỏ những canh khuya vời vợi
Vẫn lo toan tháo cởi những bất hoà
Trái tim lớn đêm ngày quên mệt mỏi
Dệt dải hồng chấp nối bạn gần xa*

IV

*Ôi lòng Bác bao la trong Di chúc
Vẫn hạt lúa củ khoai chân chất bình thường
Cả dân tộc khóc Người thương mình nhất
Người được thương trên tất cả người thương
Người suốt đời quên mình cho Tổ quốc
Khi ra đi chỉ dép lốp chiến trường
Nguồn ánh sáng đến muôn đời chẳng tắt
Vượt cao hơn sự chết vẫn soi đường
Ba Đình nước nở và ròng ròng nước mắt
Muôn vàn tình thân yêu trù lên khắp quê hương*

*Ôi ta khóc tim ta dường như xé
Từ trái tim giọt lệ hoá câu nguyên
Ta chẳng giấu trước bạn bè quốc tế
Nỗi đau này cao cả thiêng liêng*

Ta khóc cho mọi nơi còn xích xiềng áp bức
Cho đời ta và lớp lớp đời sau
Cho Trường Sơn, cho Tháp Mười, cho miền Nam
ân hận chưa được chào đón Bác
Ta khóc những lỗi lầm làm tim Bác thêm đau
Ta tự biết sức ta trong những dòng nước mắt
Cho ta khóc hôm nay để từ mai ta lao lên
đánh giặc ở tuyến đầu

Sau bao năm đồng chí với Người, con gọi Người:
Đồng chí
Là khi con vĩnh biệt Người, đồng chí, Bác Hồ ơi!
Con nguyện làm một mảnh của Người,
đến trọn đời tận tụy
Hồ Chí Minh, người cộng sản rất mực Việt Nam
và vô cùng chung thủy con người
Ta gạt nước mắt ngẩng đầu lên,
vẫn nắng Ba Đình trong veo.
Người đem về năm trước
Ta thê mang ánh nắng này
đến nhà mẹ già ở tận chót Cà Mau
Những biên đội không quân
như hình ảnh dân tộc ta
lượn quanh Người, lớn vượt
Cất cánh bay cao theo tay Bác vẫy trên đầu.

4-10 tháng 9 năm 1969
"Tập chí Tác phẩm mới số 3 Tháng 8-9-1969
"Cửa mở" - Nxb. Văn học - 1970
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VIỄN PHƯƠNG

VIẾNG LĂNG BÁC

*Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác
Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát
Ôi! Hàng tre xanh xanh Việt Nam
Bão táp mưa sa đứng thẳng hàng.*

*Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng,
Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ.
Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ,
Kết tràng hoa dâng Bảy mươi chín mùa xuân...*

*Bác nằm trong lăng giấc ngủ bình yên,
Giữa một vầng trăng sáng dịu hiền.
Vẫn biết trời xanh là mãi mãi
Mà sao nghe nhói ở trong tim*

*Mai về miền Nam, thương trào nước mắt,
Muốn làm con chim hót quanh Lăng Bác.
Muốn làm đoá hoa toả hương đâu đây
Muốn làm cây tre trung hiếu chốn này.*

4-1976

“Vội Đảng mùa xuân” - Nxb. Hội Nhà văn - 1996
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

VŨ QUẦN PHƯƠNG

THẤM TRONG DI CHÚC

*Suốt một đời Bác đã nghĩ về ta
Đến phút cuối tim Bác trào lên bút
Chữ xô dòng, lòng Bác buốt thương dân*

*Ôi miền Nam không kịp nữa về thăm
Nỗi nhớ tỏa trên mọi nhà mọi ngõ
Phút chia biệt Bác nói lời đoàn tụ
Câu dặn dò nghe ấm vị hàn huyên
Bác đi rồi còn trao lại niềm tin
Con không khóc nhưng cứ trào nước mắt
"... Đến ngày đó,
tôi sẽ đi khắp hai miền Nam Bắc"
Bác Hồ ơi! Ngày đó chẳng còn xa
Ai ngờ đâu, tháng 9 mông 3...*

Quá thương đời và lo nỗi dân đau
Bác cố tránh nói những lời ly biệt
Mượn câu thơ để khuấy lòng thương tiếc
Ôi lòng Người đo sao hết mông mênh
Nghĩ việc gì Bác cũng nghĩ từ dân
Nói về Đảng cũng vì dân mà nói
Nước còn giặc, dân còn khi lạnh đói
Bác đắng lòng trong mỗi miếng cơm ăn
Thắng quân thù dấu phải mấy mươi năm
Nhưng hạt thóc rụng giữa đồng Bác tiếc
Nguồn biển lớn uống muôn đời không hết
Vẫn kính nhường từng hạt nước trong sông

Bác Hồ ơi! Vị muối mặn con ăn
Đã kết đậm bao tình thương của Bác
Manh áo ấm con mặc khi trở rét
Đã dệt vào trăm mối Bác lo toan
Phút già từ trong ánh mắt dăm dăm
Nỗi ưu ái lại trào lên lần chót:
Hãy giữ đức cho trong, giữ lòng cho khiết
Sống kiệm cần, tương kết tương thân...
Ôi giọng Người hiền như giọng cha ông
Cứ mộc mạc mà thấm vào mãi mãi
Con nghe Bác hiểu thêm tâm thời đại
Sáng thêm lòng nhân ái Việt Nam ta

Trọn một đời Bác chung thủy gần xa
Trăm ơn nghĩa luôn nặng đầm bên dạ
Lời vĩnh biệt đã thành lời cảm tạ
Giọng khiêm nhường ôm bốn bể anh em

Thế kỷ này đâu phải đã bình yên
Trái tim lớn nặng niềm đau mặt đất
Tình bè bạn, phút ra đi, còn nhắc
Dao cắt lòng nhưng vẫn ngập yêu tin

Lần đầu tiên Bác nói đến niềm riêng
Cả nước khóc nghe những lời dặn cuối
Ôi trời rộng và núi cao vời vợi
Sông biển nào sánh được Bác thương ta!
Bữa cơm ăn vẫn quen nhút quen cà
Lúc nhắm mắt xin dân đừng tang chế

Ôi tim Bác sao mà mệnh mông thế!
Gương trong ngần cho muôn thuở cùng soi

Triệu lòng người cùng cất giọng: Bác ơi!
"Muôn vàn tình thân yêu" Bác gửi lại trong lời^(*)
Chúng con đọc ghen ngào thấm thía
Tay Bác yếu không còn đều nét chữ
Tim Bác đập vẫn đồng bào đồng chí
Giây cuối cùng Bác vẫn gánh lo toan
Bác Hồ ơi xin Bác cứ yên tâm!
Lời Bác dặn chúng con xin nguyện ước

Mỗi giọt lệ thấm xuống dòng Di chúc
Một lời nguyện vang đến suốt mai sau.

10-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Trích trong "Di chúc",

THANH PÔN

BÊN LĂNG MƠ PRAK* HỒ SỐNG MÃI

*Prak Hồ Chí Minh yêu kính
Chúng con không tin chính mắt mình
Sao Người phải nằm trên nệm đỏ
Yên nghỉ sớm chiều và lặng thình?*

*Chúng con từ miền quê đồng ruộng
Từ núi rừng cao khuất xa xăm
Từ biển cả mênh mang dào dạt
Từ khắp mọi miền Nam - Bắc
Quây quần về đất Ba Đình
Mang trong lòng
 tình yêu lẫm liệt
Mạnh hơn luật
 ly biệt tồn vong
Mơ như điên như dại
 mơ mãi lòng ngẩn ngơ:
Mong sao Prak Hồ của mình
 vẫn còn sống
 đang nằm thao thức ấm tình nước non.*

*Người hãy nâng bước cháu con
Dựng xây đất nước mãi còn vàng son
Ngày mai khắp nẻo đường xuôi ngược
Đường nhựa nhà cao điện rực sáng tươi
Buôn làng phum sóc yên vui
Prak Hồ sống mãi với muôn đời cháu con.*

Hà Nội, tháng 12-1989
"Lối thu của đất", Nxb Văn nghệ TP HCM, 1992

* Mơ Prak: tiếng Khơ Me là ông Phật.

LÊ HUY QUANG

HỒ CHÍ MINH

(trích)

*“Mam Bộ là thành đồng Tổ quốc
Miền Nam luôn trong trái tim tôi”
Thu ơi
Thu Việt Nam
trời xanh
ngăn ngắt
trong mắt
một màu.
Mùa thu bốn năm
Bác Hồ hiền dịu tươi cười,
Thế giới nghe Việt Nam -
Làm người Độc lập.*

*Nhưng năm nay,
vẫn cung trời thu quen thuộc*

*cuộc sống thay màu
miền Nam gọi ta đi.
Ôi, hai mươi bốn thu rồi
mùa thu năm nay
Bác Hồ trọn đời yên nghỉ.*

*Cả nước khóc Người
mang cây lá kết màu xanh,
tất cả bốn mùa hoa
dịu ngọt thơm lành
dâng quanh Bác
trong niềm đau bật máu.*

Đất
Trời
rung
Khóc Người dữ dội
Một tuần mưa

Một tuần mưa

Một tuần mưa

Gió truyền tin đưa
Mọi vật nghiêng mình
Mỗi người gặp nhau
không nói -
ghìm mắt lại
nghe tim mình nhức nhối

- Bác Hồ ơi!
Người đi thật rồi ư?

*

* *

Buổi sáng mất Bác Hồ
tôi gọi mưa
dọc đê sông Hồng
dòng dòng nước mắt.

Dấu chân Người
suốt mùa lụt bão,
còn nguyên
ngăn dòng thác lũ.

Buổi sáng mất Bác Hồ
băng tang cờ phướn.
Tôi ước mỗi con đường
mỗi viên đá
hàng cây
Bàn chân Người
nguyên giữ
đến mọi nơi

*
* *

Hồ Chí Minh
Trong tiếng khóc hôm nay
Có năm châu
hòa nước mắt
vĩnh biệt Người.
Hồ Chí Minh
Người ở lại

trong ca dao
cuộc đời
dòng sông
cây rừng
ngọn núi
trong Thơ Việt Nam
và Thơ nhân loại.

“Muôn vàn tình thân yêu”
Người ở lại.

“Nhật ký trong tù”

Nhà thơ
 Hồ Chí Minh

Hà Nội - Tuần lễ tang Bác 9-1969
“Hồ Chí Minh” Nxb Phụ Nữ, 1990.
“Hồ Chí Minh” Nxb Văn học, 2007.

THANH QUẾ

NHỚ NGƯỜI

*Mở trong chuyện cũ dân gian
Đang mưa bỗng tạnh. Khu vườn nắng lên
Ấy là phút Bác nhẹ êm
Bước lên trên những bậc thêm đền xưa*

*Trải qua bao trận gió mưa
Đất xưa đến tận bây giờ trẻ trung
Những vua Hùng những anh hùng
Hy Cương muôn ngọn ung dung bao đời*

*Bác về thăm lại chiếc nôi
Sớm hôm trăng trở một thời cha ông
Bồi hồi Người đốt nén hương
Mênh mông một dải nước non ra đời*

*Bác thăm đền, dáng thanh thoi
Cầm tay con cháu trăm nơi đến cùng
Xôn xao bóng mát rừng thông
Vây quanh Bác cả một vùng thương yêu*

*Bác ngồi trên bậc thêm rêu
Kể chuyện xưa vẫn nhắc nhiều chuyện nay
Ung dung Bác nói ngày mai
Con nghe mắt chớp chớp hoài rừng rưng*

*Giờ con đánh giặc trăm vùng
Nhớ Người đi giữa đền Hùng nắng lên.*

3-1974

“Thơ dân Bác Hồ” - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

BẾ KIẾN QUỐC

HOA BIÓOC CÀ BIÊN GIỚI MÙA XUÂN 1941

*Mùa xuân, rừng sớm dày sương
Càng đi càng thấy hương thơm rõ dần
Đâu đây biên giới đã gần...
Tiếng chim. Dòng suối trong ngần. Hàng cây...*

*" - Nước mình, thưa Bác, từ đây..."
Bỗng rung chiếc gậy trong tay Bác cầm...*

*Nước mình, suốt mấy mươi năm
Trong mơ Bác vẫn về thăm những lần...*

*Bác dừng chân, Bác dừng chân
Bióoc cà hoa trắng nở gần thơm xa
Yêu thương lòng Bác bao la
Mà yêu thương nhất - vẫn hoa đất này*

*- Thôi ta đi!
Buổi sương dày
Con đường hoa trắng nở đầy hai bên
Bao năm, hoa ấy ai nhìn
Thơm tho, ai biết thơm trên cội đời!
Bác nhìn những khóm hoa tươi
Hái hoa Bác tặng mỗi người một bông...*

*... Mùa xuân ấy, buổi dày sương
Bác về. Đất nước là phương mặt trời
Hương bay thơm bước chân Người
Nắng lên rồi, với cuộc đời, với hoa!*

Mùa xuân 1970

"Thơ dân Bác Hồ" - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

BÙI MINH QUỐC

THƯA BÁC, MIỀN NAM...

*Từ buổi lên đường đi giữ nước
Canh cánh lòng con nỗi ước ao:
Một ngày vui lắm không lường được
Hết giặc, miền Nam đón Bác vào...*

*Sớm nay tin đến xé lòng sao
Bác mất rồi ư? Có thể nào?
Lòng con tê lặng mà đông bão
Biển động trào muôn lớp sóng gào*

*Đời con có Bác tự trong nôi
Việt Nam đất nước của con rồi
Khí trời con thở bay cờ đỏ
Miếng cơm trang sách thấm ơn Người*

*Ôn Bác bền lâu như núi non
Mẹ cho con thân thể vuông tròn
Bác cho con cả tâm hồn lớn
Biết sống hiên ngang chẳng cúi luôn*

*Bác đã cho con sức diệu kỳ
Dầu bao gian khổ mấy gian nguy
Mở thời đại mới chân trời mới
Trên đầu giặc Mỹ chúng con đi*

*Quê hương con đó đất tươi lành
Từ Trường Sơn đến Cửu Long xanh
Ôi miền Nam đó trong lòng Bác
Đêm đêm trần trọc suốt năm canh*

*Quê hương con đó Bác Hồ ơi!
Giây phút không nguôi dạ nhớ Người
Thưa Bác, miền Nam nguyên đuổi giặc
Đến tên xâm lược cuối cùng thôi*

*Bác mất rồi? Không! Bác vẫn còn
Sống mãi nghìn năm với nước non
Bác giữa lòng con như Tổ quốc
Vĩnh viễn một niềm tin sắt son.*

4-9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HÙNG ĐÌNH QUÝ

NGƯỜI MÔNG CÓ CHỮ

Ngày xưa

Người Mông không có chữ

Phải sống cuộc đời bi thảm

Như con ma không mẹ cha ăn của thừa

Người Mông không có học

Phải sống cuộc đời bi đát

Như con ma mồ côi chăn trâu người

Người Hán có chữ

Người Hán ăn không hết tài, hết phép

Người Mông không có chữ

Quanh năm suốt tháng cơ cực

Cũng không đủ lấp cái hố khát

Người Hán có học

Người Hán ăn không hết tiền, hết của

Người Mông không có học

Quanh năm, suốt tháng cơ hàn

Cũng không đủ lấp cái hố đói

Ngày nay
Có Đảng, Bác Hồ dìu tay dạy
Từ nay đời đời người Mông có chữ viết
Có Đảng, Bác Hồ dắt tay lên
Từ nay đời đời người Mông có chữ học

Chữ mình học là biết ngay
Chữ dạy cách làm ăn tốt, làm uống hay
Chữ mình học là biết rộng
Chữ dạy cách làm ăn tốt, làm mặc đúng

Có chữ giúp ghi lại cuộc đời
Học chữ, người Mông nhớ công ơn Đảng
không nguôi

Có chữ giúp ghi lại cuộc sống
Học chữ, người Mông nhớ công ơn Bác Hồ
mãi mãi.

1968

(Tác giả tự dịch từ tiếng Mông)

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HOÀNG QUÝ

XIN NHẮC LẠI MỘT LẦN

*Như nông dân
Người nâng niu từng gié lúa gầy
Mũ lá áo nâu xuống đồng tát nước
Như thợ lò
Thoăn thoắt bước trên tầng than biếc!*

*Người làm thơ chia sẻ khát khao trăng
Và chia sẻ khát khao người vầng vặc
Tránh ở nhà sang
Ưa cơm nắm, tương, cà, dưa nhút...*

*Người ta viết rất nhiều về đức độ Người,
ý chí Người, sáng suốt và giản dị Người
Tất cả đều đúng!
Nhưng ít nhắc Người từng ra lệnh
Tử hình một quan chức tham ô.*

2004

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LÂM QUÝ

KÉ HỒ ƠI!

*Ké Hồ ơi!
Con không thể tin được
Một ngày buồn cả nước
Nghe tin đài phát thanh bảo rằng:
- Ké đã ra đi!
Buổi sáng tình sương ấy
Gà xuống chuồng không buồn ăn
Con chim cu không buồn gáy
Đàn ong biếng đi làm
Cành chuối đầu hè không tươi
Tôi khóc toáng lên
Cả bản làng tôi dậy
Đến bên đài thu thanh ém thở
Nghe tin đau đớn này*

Nhìn lên ảnh Ké
Ké vẫn cười tươi
Ngày hôm ấy nhớ nghìn năm
Bữa cơm hôm nay
Sao đắng ngắt
Ké dạy chúng con
Ăn cơm chung một lá
Uống nước chung một bầu
Ké dạy người Cao Lan
Đoàn kết với mọi người làm ăn, đánh giặc
Giờ dao phía trên con cọp chết
Xoáy gậy phía dưới con voi sợ
Thằng Tây cũng như loài thú ấy
Đánh cho chúng tôi bời

Nước nhà độc lập vui tươi
Các dân tộc chung xây đời mới
Mỗi lời Ké là hạt cơm, hạt muối
Con nhớ từng lời in sâu trong óc
Công ơn này
To như cây đa thân đi vòng hàng năm không hết
Hàng tháng không vút cành

Ké Hồ ơi!
Bảy mươi chín năm qua không ngày Ké nghỉ ngơi
Ké dẫn chúng con đi đã đến đây rồi
Con nguyện tiếp đi theo đường Ké chỉ...

3-9-1969

(Tác giả tự dịch từ tiếng Cao Lan)

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

XUÂN QUỲNH

**Ở NƠI ĐÂU CŨNG THẤY
BÁC MỈM CƯỜI**

*Bác ra đi cháu chưa làm thơ về Bác
Cháu sợ rằng cháu khóc Bác không vui
Dù đông bão của cuộc đời gian khổ nhất
Bác vẫn giữ nguyên trong sáng nụ cười*

*Ở nơi đâu cũng thấy Bác mỉm cười
Giữa rét buốt những phương trời băng giá
Góc ngực tối một khoảng trời trong trí nhớ
Vẫn sáng ngời trí tuệ của niềm vui*

*Nụ cười Người như ánh nắng mai
Giữa hang lạnh rừng sâu Pác Bó
Những đoàn quân về xuôi như thác lũ
Nụ cười Người sao sáng của lòng tin
Ta vững lòng mỗi bước đi lên
Khi thấy Bác mỉm cười phía trước*

*Khi mái tóc, chòm râu đã bạc
Bác mỉm cười trong đáy mắt trẻ thơ
Người trẻ trong tiếng gọi Bác của con ta
Mẹ ta trẻ khi gọi Người là Bác.*

*Ôi hôm nay Bác mỉm cười sao ta lại khóc
Nụ cười ấy qua bao nhiêu cực nhọc
Cả cuộc đời mái tóc, trắng như sương
Bao nỗi đau nhân loại Bác đau riêng
Niềm vui Bác chia đều trên trái đất
Niềm vui Bác từ cuộc đời chân thật
Từ yêu thương Người thấm mãi lòng ta*

*Ta càng yêu chồng vợ, mẹ cha
Yêu bè bạn - một tình yêu mãnh liệt
Yêu cả cuộc đời ta mà ta chưa hiểu hết
Người đã giành cho từ thuở trong nôi
Yêu con sông Bác cho chạy đến chân trời
Những ngọn núi Bác ra đi còn để lại
Vị mật ngọt trên cành trĩu trái
Ngợp màu xanh bờ bãi xóm làng xa*

Bác mỉm cười ngay giữa trái tim ta!

25-9-1969

"Thơ dâng Bác Hồ" Nxb. Văn hoá Thông tin - 2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

XUÂN SÁCH

CHÚNG CON LÀ CHIẾN SĨ CỦA BÁC

*Chúng con là chiến sĩ
Bác thường dạy phải kiên cường, dũng khí
Nhưng hôm nay Bác cho phép chúng con
Nổi đau rung tự đáy tâm hồn
Thành tiếng khóc không thể nào ngăn được
Nghìn suối nhỏ bỗng òa ra dòng thác
Khác những ngày thường
Chúng con khóc đau thương
Buổi sáng đầu tiên chúng con vắng Bác
Mây đầy trời và mưa tuôn*

*Chúng con sinh ra đời
Đã được đứng trong tâm tay của Bác
Thấy tự nhiên như đứng trong trời đất
Như núi sông, ngọn cờ, Tổ quốc
Như hơi thở, như bữa ăn
Như mái nhà, cha mẹ vợ con*

Như vốn vậy, cuộc đời là có Bác
Như hiển nhiên không thể nào lại khác
Những năm dài đánh giặc khắp nơi
Buổi tối đen mây, hay buổi sáng xanh trời
Xa Bác đó, vẫn thấy gần bên Bác
Ôi hôm nay Bác nói lời từ biệt
Thế giới này...
Chúng con chẳng dám tin
Nhớ năm nào Bác đến viếng Lenin
Dưới tuyết lạnh một mùa băng giá
Giữa nỗi đau lại nhen hồng ngọn lửa
Con đường dài Cách mạng dấu gian nan
Bác cũng khôn ngăn giọt nước mắt tràn

Bác đã dạy chúng con biết khóc
Ôi những năm dài mất nước
Trái đất này ai biết đến Việt Nam
Núi sông đầy tiếng gió gào và tiếng nấc
Đêm xa nhà Bác đau xé tâm can
Với chúng con Bác là tất cả
Là có Đảng, có mặt người rạng rỡ
Có Nước mà yêu, chúng con đã có đời
Những lúc buồn vui miếng ngọt miếng bùi
Thương nhớ Bác lòng chúng con đau thắt

*Chúng con vẫn đĩnh ninh như năm xưa Việt Bắc
Bác đến với chúng con giữa rừng đêm mưa
Thấy mặt Người ngọn lửa cũng ngẩn ngơ
Một giọt nước long lanh trên trán Bác
Hạnh phúc lớn chúng con rừng nước mắt
Bác tươi cười: - Các cháu có khỏe không?
Vung cánh tay nhịp hát Kết đoàn*

*Rồi Bác đi lúc nào chúng con chẳng rõ
Bài hát nửa chừng bỏ dở
Bỗng bàng hoàng im lặng quá đi thôi
Ai nói thầm câu: - Bác đã đi rồi
Và chợt thấy nóng ran trong lồng ngực
Một cái gì lớn lao chúng con chưa hiểu được
Bật thành tiếng hô chuyển núi vang rừng
Chúng con đi mũ lá chân trần
Và đêm ấy, những đồn thù bốc cháy...
Có nỗi đau riêng cũng trở thành vĩ đại
Huống nỗi đau này bốn biển năm châu
Bác đã đi rồi, nhưng Bác chẳng mất đâu
Bác đã để cuộc đời ở lại
Cho chúng con và cho cả mai sau*

*Kính chào Người, chúng con đi đánh giặc
Mỗi nhịp bước như tiếng gươm đại bác!*

9-9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN SÁNG

TÔI YÊU TÊN NGƯỜI

*Tôi yêu tên Người
Như yêu tên Tổ quốc tôi yêu
Việt Nam!
Khi tên Người xuất hiện
Tôi nghe như tiếng gọi của con tim
Tách bến ra đi
Tàu Việt Nam, Người đứng lái
Đi
Trên đường
Hồ Chí Minh
Và ta sung sướng
Được làm thủy thủ
Tôi nghe tên Người
Trong bom đạn nổ
Lúc xung phong
Anh bạn đồng đội
Hô to
"Hồ Chí Minh muôn năm"
Rồi anh nằm xuống*

Lặng im
Anh biết mình đang vì Đất nước
Hy sinh
Tôi nghe tên Người
Trong giọng hát mẹ ru con
Tháp Mười đẹp nhứt bông sen
Nước Nam đẹp nhứt có tên Cụ Hồ!
Cháu bé mũm mĩm
Cười
Trong giấc ngủ
Với tên Người
Tôi nghe tên Người trong lời cầu nguyện
Tên Người
Thiêng liêng
Hơn
Tên thần thánh
Mà gần gũi
Thì thầm
Như tiếng nói trong tim
Và Người không hứa
Cảnh Thiên đường
Ngoài trái đất
Nhưng Người mang lại

Đất
Nước
Áo
Cơm
Cho mỗi người dân
Tôi nghe tiếng hát
Đời quyền sống
Của những hòn đảo xa
Sóng
Gió
Dập dờn
"Hồ Chí Minh!" Tên Người, tên của Tự Do
Và gió mang tên Người
Đi khắp cả nơi nơi

Tôi yêu tên Người
Hơn mọi thứ tiếng trên đời
Tôi yêu tên Người
Như yêu tên Tổ quốc tôi yêu
Việt Nam!
Và cái chết
Bất lực
Trước tên Người:
 Hồ Chí Minh
 Hồ Chí Minh!

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN XUÂN SANH

MỘT KỶ NIỆM THIÊNG LIÊNG...

*Việt Bắc, lá chiều nhú mầm xanh lác đác
Ta vừa thắng Pháp ở trung du
Con được gặp Bác giữa lòng chiến khu
Tại xóm Lim của đoàn thể phụ nữ*

*Con xuôi Thia ngày đêm róc rách
Biết Bác đi thăm bộ đội về
Nó lắng lại như mùa xuân sắp chuyển vào hè
Đón Bác, lòng mang đầy tin chiến sĩ*

*Hoàng hôn sân cỏ hương nao nức
Bác vui bảo mỗi cô hát một bài
Rừng lim bỗng rộn rã tiếng chim mai
Bác nhủ: như những khúc ca mừng chiến thắng*

*Đến vợ chồng con, Bác nói: Bác im lặng
Nghe cô chú ngâm một bài thơ
Chúng con chưa ngâm thơ được bao giờ
Chúng con chỉ thuộc bài Kết đoàn và xin hát*

Chiều hôm nay lá quanh rừng xào xạc
Chúng con quá mừng thấy Bác đến với chúng con
Đứng hát trên thềm sau mưa đất hãy còn trơn
Lắm lúc quên cả lời cả điệu

Bác bảo: Hai vợ chồng hát còn yếu
Coi như học sinh chưa thuộc hết bài
Đáng nhẽ chỉ thưởng một cái kẹo,
nhưng Bác vẫn cho hai
Nhớ sau này phải hát giỏi hơn đấy nhé

Con nhận kẹo Bác cho, bàn tay con rung động
Thấy như con có Bác suốt trong đời
Con nghe rõ Bác từng tiếng từng lời
Ôi, chỉ một buổi chiều chiến khu, mà nhớ mãi

Những bài hát vì nhân dân, nhân loại
Ngày lại ngày Bác vẫn dạy chúng con
Chúng con tin tưởng con đường rực rỡ màu son
Đường kháng chiến anh hùng,
đường cách mạng

Kính thưa Bác, từng bừng
như giữa một rừng cờ rừng đuốc
Dân tộc Việt Nam đang thắng lớn và đang đi
Con đường cách mạng hết sức diệu kỳ
Gọi chúng con bằng tất cả
tiếng Người và ánh sáng

Hà Nội, xuân 1975

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

MÀU XANH TUẦN CHÂU

*Trưa hè bước từng bước một
Sỏi trở mình khi nắng đốt
Tôi nghe màu tím rừng sim
Vây quanh chân sóng im lìm*

*Bầy chim bồ câu cánh lửa
Là sát chòm thông bãi dứa
Chúng gây ngất thở hương cam
Đung đưa thân trắng bạch đàn*

*Chim dạo đầu hồi trường học
Phi lao lá dài mái tóc
Nhà hộ sinh, sóng ru con
Gió nâng nhè nhẹ má tròn.*

*Thăm Tuần Châu, Bác Hồ bảo
Trồng thêm cây che lấy đảo
Gọi chim đến ở với người
Cho dân làng biển vui tươi.*

*Ngày đêm đất liền đi lại
Cây khép cửa mùa nắng trái
Hiền lành tiếng hỏi chim câu
Trong hai xóm sóng Tuần Châu*

*Đảo của ba nghìn hòn đảo
Bến mặn pha mùi long não
Nghe lời Bác dạy, Tuần Châu
Màu xanh mênh mông trên đầu.*

Bãi Cháy, 1970
"Bác để lại" - Nxb. Văn học, 1972

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm Bảo tàng lịch sử Việt Nam 13/2/1961

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

THI SẢNH

NÉT BÚT BÁC HỒ

Con rừng rừng nhìn từng trang Bác đọc^()
Nét chữ Bác ghi nét chì Bác gạch
Ôi đời Bác đau bao nỗi lo toan!
Vẫn không ngơi giây phút nghĩ về than*

*Nét chì đỏ hay niềm vui của Bác
Về mỗi chuyến xe nhanh mỗi hòn than vượt mức
Mỗi đoạn đường đã vá kín hố bom
Mỗi ngọn đồi cây đã xanh hơn*

*Nét chì xanh hay nét hằn Bác nghĩ
Đến chót vót Đèo Nai hay hầm sâu Uông Bí
Đến mỗi cơn mưa sụt lở moong hầm
Mỗi bữa ăn của người thợ vùng than*

*Bác ghi rõ trên từng trang báo
Nét chữ dịu hiền như lời Bác bảo
Và nâng niu Bác cắt dán từng trang
Tô đậm mực đề bài viết về than*

^(*) Lúc sinh thời, Bác Hồ thường đọc báo "Vùng Mỏ" và báo "Quảng Ninh". Người thường gạch dưới chân tiêu đề những bài viết về than bằng mực đỏ hoặc xanh. Người cũng thường cho cắt dán lưu trữ những bài viết về than đáng chú ý.

Nét bút Bác ghi hay lòng Bác đó?
Con dán mắt vào từng nét xanh nét đỏ
Có phải Bác ơi nét bút Bác ghi
Dừng lại nửa chừng khi Bác ra đi!

Con không dám tin rằng Bác mất
Nỗi đau vẫn dòn hai hàng nước mắt
Lệ đọng trên mi người thợ vùng than
Trang báo vắng Người cũng đội khung tang!

Ôi đời Bác hơn sáu mươi năm dầu dãi
Lúc ra đi vẫn chân không áo vải
Bác ra đi để lại núi sông
Đến từng trang báo cất ròi và nét bút tươi trong

Nét bút cũng như dáng Người bình dị
Là niềm tin của chúng con vào chân lý
Đánh Pháp mười năm lại đánh Mỹ mười năm
Mỗi nét bút Người là một mốc thời gian!

Mỗi nét bút Người là một dòng kỷ niệm
Còn sống mãi với những tháng năm Bác đến
Mắt Bác cười sáng những tầng than
Lời Bác dịu hiền mà sâu đậm tâm can

Giờ Bác đã đi xa
Nhưng bóng hình vẫn luôn ở mỗ
Nét bút Bác ghi là lời nhắc nhở
Là con đường Bác vạch sẵn cho chúng con
Chúng con đi dưới bóng Bác và cờ son.

10-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HOÀNG THẾ SINH

NHỚ NGÀY VỀ THĂM QUÊ BÁC

*Chùm hoa phượng thắp đỏ đường
Dẫn mùa thi đến mái trường xốn xang
Ve ngân rung ánh nắng vàng
Bâng khuâng nỗi nhớ không gian ngày hè*

*Phải như dạo ấy con về
Thăm làng quê Bác ao xòe cánh sen
Ôi cây sen tự bùn đen!
"Lá xanh bông trắng lại chen nhị vàng".*

*Ơi làng Sen của muôn làng!
Tháng Năm sen nở nhị vàng hương bay
Lần đầu con được về đây
Hoa cà hoa đỗ nở đầy vườn xưa.*

Ngôi nhà trẻ nhỏ, giậu thưa
Hàng râm bụi nắng đung đưa lối mòn
Nhà trong đôi chiếc giường con
Bằng tre mộc mạc vẫn còn giữ nguyên

Võng tre treo nhẹ hàng hiên
Đơn sơ quá đối như nghìn năm qua
Như nhà dân ở muôn nhà
Mà sao đời Bác bao la nghĩa tình

Mà sao Bác vẫn quên mình
Lên đèn ngọn sóng, trung trinh tấm lòng
Trái tim một bóng cờ hồng
Năm châu bốn biển... tận cùng Bác đi...

Vào thăm quê Bác con ghi
Vần thơ sáng giữa mùa thi - tràn đầy
Mừng sinh nhật Bác hôm nay
Làng Sen chắc đã nở đầy hoa sen.

Tháng 5-1980

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LÒ NGÂN SỦN

BÁC HỒ ƠI

Bác Hồ ơi

Ngày Bác mất

Chúng con ở trên núi khóc Bác

Chúng con ở trong rừng khóc Bác

Chúng con khóc như chưa bao giờ được khóc

Chúng con khóc nước mắt rơi đầm đìa trời đất

Chỉ một tiếng chim kêu lạnh buốt cả núi rừng

Chỉ một làn mây bay lạnh thấm cả trời xanh

Tiếng khóc chúng con

Hóa thành sức mạnh

Hóa thành tình yêu đất nước

Làm nên cuộc thân tóe
Làm nên cuộc sấm sét
Làm nên cuộc đổi mới đổi đời hôm nay
Bác Hồ ơi
Chúng con là cây mọc trên núi,
là chim sống trong rừng
Bác là ánh sáng mặt trời, là lòng đất rộng
Nuôi sống chúng con
Nuôi dưỡng chúng con
Lớn thành người Độc lập, Tự do
Bác Hồ ơi
Bác là mặt trời không bao giờ lặn
Bác là cái rễ^(*) dài bất tận
Bác là câu dân ca
Trong tâm hồn
Các dân tộc Việt Nam.

Hà Nội, 2-9-2003

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Rễ cây ngắn/Rễ người dài (Lời người Dãy).

ÔNG TỔ TIÊN

*Bác đặt họ Bác làm họ người Vân Kiều
Người Vân Kiều nhận họ Bác làm họ người Vân Kiều
Ôi tình Bác mệnh mông mà cụ thể
Bác chia sẻ cho từng dân tộc
Như biển cả thu nhận mọi sông suối
Như mặt trời soi đến từng chiếc lá ngọn cỏ
Dân tộc càng nhỏ Bác càng yêu
Dân tộc càng khổ Bác càng thương
Bác ôm vào lòng cả non sông đất nước quê hương
Bác thương người Vân Kiều hơn cả thương chính Bác
Người Vân Kiều thương Bác gọi Bác là Ông Tổ Tiên
Đã ban cho người Vân Kiều
Quyền
Được sống
Làm người**

Hà Nội, 19-8-2003

"Bữa tình yêu", Nxb. Hội Nhà Văn, 2005

* Bác Hồ nói: Mọi dân tộc đều có quyền được sống, quyền tự do, quyền được mưu cầu hạnh phúc.

NGUYỄN TRỌNG TẠO

TÊN NGƯỜI

Tên Người

Một danh từ riêng như mỗi người đều có

Để Mẹ Cha gọi lúc mãi chơi

Để thầy giáo gọi đọc bài

Mỗi lần lên lớp học...

Và tên Người suốt một thời mất nước

Phải thay đi đổi lại biết bao lần.

Cậu bé Nguyễn Sinh Cung, thầy giáo Nguyễn Tất Thành

Phụ bếp Nguyễn Văn Ba, thợ ảnh Nguyễn Ái Quốc

Đường tới Mátxcơva trắng tuyết

Lin - tên Người trong tấm thẻ đảng viên...

Vẫn là danh từ riêng

Như mỗi người đều có

Nhưng tên Người biết đặt vào đúng chỗ

Đấy là nơi Người cùng khổ đang tìm
Đấy là danh từ chót cùng Bản án chế độ thực dân
Danh từ chót cùng những bài thơ phẫn nộ
Vượt song sắt nhà tù trò chuyện với người dân
Và tên Người ký dưới Bản Tuyên ngôn
Một dân tộc có trong tay: Tổ quốc
Và tên Người ký dưới tờ Di chúc
Muôn vãn tình thương yêu gửi tới mọi cuộc đời...

Gọi tên Người
Bao Mẹ già xúc động nước mắt rơi
Bao trẻ con mong được Người bồng bế
Bao trái tim xích lại gần nhau nữa
Đất dâng thêm những mùa lúa chín vàng
Bao ngả nghiêng tin rồi sẽ công bằng
Bao cay cực gọi tên Người - Hy vọng
Ôi tên Người sáng trong như tia nắng
Vang lên trong tiếng gọi ngày thường
Giữa chiến trường bao chiến sĩ hô vang
Nơi nhà trẻ đôi môi hồng bập bẹ
Tận đảo xa giữa bốn bề sóng gió
Trên lá cờ phía trước những đoàn quân
Giản dị giữa Quảng trường và trong mỗi nhà dân
Và trên toàn trái đất...

Hồ Chí Minh - tên Người thành tiếng hát
Vẫn là danh từ riêng như tên mọi con người!...

5-1980

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRƯƠNG CHÍNH TÂM

CON ĐÃ TRẢ THÙ

Gửi cha già dân tộc kính yêu Hồ Chí Minh

*Lời Di chúc truyền thanh
Vào bản tin đọc chậm
Dấu phết đời người chặt đuôi thành dấu chấm
Bản tin cuối cùng chào Di chúc đầu tiên
Chào thịt xương còn lại của hai miền
May áo rách mặc đi, ủ tình đất chết
Đất còn lại, đất nghèo mà gang thép
Hãy bước đi
Nhìn lịch sử cùng ta*

Khi từ Di chúc truyền thanh
 Xuống hàng bằng dấu chấm
 Khi hàng ngàn đứa con ta
 xuống đường đòi dân chủ
 Đòi kết án tử hình dấu chấm lũ ma vương
 Đòi chặt đầu tội ác chủ nhân ông
 Chúng muốn biến tuổi học trò
 ngòi quay lưng thế hệ
 Con của ta ơi!
 Con là con của mẹ
 Mẹ Việt Nam là mẹ tuổi anh hùng
 Góp sức vui thầy bạn quý dữ xuống bùn
 Trả thù cho cha
 Trả thù cho mẹ
 Lời Di chúc truyền đi bao thế hệ
 Bản tin cuộc đời con sống đẹp hơn xưa.

Sài Gòn, 3-9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

Bài thơ viết vào ngày 3-9-1969 ngay khi được tin Bác Hồ mất. Kỷ niệm một năm ngày mất của Bác, bài thơ đã được nhà thơ Kiên Giang, một cơ sở cách mạng, đưa vào đăng ở trang Thơ Thời Chiến của báo *Đại Dân Tộc* tháng 9-1970 do Kiều Mộng Thu phụ trách (bài thơ đã bị chính quyền Sài Gòn "hốt, cắt, đục" đoạn cuối và tên tác giả).

NGUYỄN VĂN TÂM

ĐIỀU GIẢN DỊ

I

*Cha dẫn con vào Lăng viếng Bác
Dưới chân Người là đôi dép cao su
Con ngỡ ngàng trước một điều giản dị
Đôi dép này đã vào nhạc, vào thơ!*

II

*Đầu giường Bác chiếc quạt xòe lá cọ
Khách năm châu thăm viếng lặng yên nhìn
Ai cũng muốn cầm lên tìm gió mát
Để được ấm hơi Người, thêm vững yêu tin!*

"Một trang đời" - Nxb. Thanh niên - 2002

NGUYỄN KHẮC THẠCH

HƯƠNG THÁNG NĂM

*Tháng Năm hoa nắng đan chồi
Hương sen ươm một khoảng trời dịu êm
Tháng Năm tâm mắt cao lên
Cánh chim bay giữa niềm tin bầu trời
Tháng Năm bông lúa vàng tươi
Cho đêm ngắn cho ngày dài đồng quê
Tháng Năm đầy ắp tiếng ve
Cổng trường biệt bạn gió hè đầy vơi...*

*Tháng Năm nhớ Bác, Bác ơi
Cháu mong nói được một lời thành thơ
Vẫn tròn như mọi ước mơ
Vẫn khao khát đến ngấn ngơ tâm hồn
Nhớ Người lòng hiểu lòng hơn
Nhớ Người dịu nỗi cô đơn cuộc đời
Dù thơ chưa tạc nên lời
Hương hoa vẫn ngát khoảng trời. Tháng Năm...*

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb. Hội Nhà văn - 2005

TÔ NGỌC THẠCH

QUẢNG TRƯỜNG MANG TÊN BÁC

Giữa thủ đô Mátxcơva

Một Quảng trường uy nghiêm mang tên Bác^()*

Bên tượng đài hồn thiêng đất nước

Đàn thời gian

tấu lên bản nhạc da diết khôn nguôi

Từ thập kỷ hai mươi

Người đã đến nơi đây với niềm tin bách thắng

Suốt cuộc đời vì hòa bình, tự do, giải phóng...

^(*) Quảng trường nằm trên đường Dmitri Ulianốp, ga tàu điện ngầm "Viện Hàn lâm".

PHẠM PHÚ THANG

BÊN LINH CỬU BÁC

*Bác không còn nữa Bác ơi!
Đau thương vô hạn vô hồi thương đau
Con về viếng Bác nghẹn ngào
Đứng bên linh cửu, cúi đầu lặng im
Cuộc đời trong suốt thủy tinh
Một đời hiến cả tình anh cho đời*

*Con từ Thanh Hóa Bác ơi
Mang tình núi Ngọc, mang lời sông Yên
Về đây chung một câu nguyên
Xây đồng năm tấn dâng lên giỗ đầu*

Vẫn nghe Bác dặn hôm nào
Bao giờ "năm tấn", Bác vào Bác thăm
Ngày vui đang hẹn với lòng
Bắt đất quay vòng, khoai lúa bội thu
Rộn ràng núi Đọ sông Chu
Mong ngày đón Bác, bây giờ còn đâu

Dẫu không được đón Bác vào
Bác ơi con chẳng lúc nào không mong
Bác đi - Bác ở giữa lòng
Bác là Tổ quốc - Non sông - Đất trời

Bác không còn nữa Bác ơi!
Đau thương vô hạn vô hồi thương đau
Con về viếng Bác - Tự hào
Đứng bên linh cữu ngạt ngào hương hoa
Mười lăm phút ấy - bao la...
Lòng con túc trực bên Cha trọn đời.

Những ngày di dự Lễ tang Bác Hồ
Hà Nội 6-9-1969
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

PHẠM TRỌNG THANH

ĐÊM RẼM NHỚ BÁC

*Người bước xuống thuyền khi trăng lên
Con thuyền nhẹ giữa vùng khói sóng
Một dòng sông Nguyên tiêu màu ngọc sáng
Nước in trời vô tận trời xuân*

*Giữa nước trời bàn bạc việc quân
Nghe triền lá trở mùa tan giá buốt
Hoa nghiêng ánh đại ngàn Việt Bắc
Đuốc bùng biên Đông Tháp hướng về đây*

*Độc lập, Tự do... hẹn với núi sông này
Những nẻo đường tràn như sóng bể
Vàng sáng tiên tri vàng trăng thi sĩ
Khuya ấy Bác về đây thuyền trăng ngân*

Một vầng trăng tròn khuyết bao lần
Theo bước Người đi... sớm Ba Đình nắng
Trái tim đập nhịp nước non nghìn dặm
Đêm mênh mang thương nhớ rộng như trời

Đêm phương Nam sen thở, lục bình trôi
Ngày thắng trận những dòng kênh lại hát
Bao người lính uống nguồn trong thơ Bác
Rực sáng rầm xuân đất nước sinh thành

Lại nhớ bao ngày bàn đá chông chênh
Dịch sử Đảng, vòm hang nhóm lửa
Thương hết thấy trăm luân lao khổ
Tình Bác hôm nay ấm cả trăm miền

Đây vầng trăng Nguyên tiêu vừa lên
Nghìn xuân nữa đợi Người bên cửa sổ
Người gửi lại vầng dương thương nhớ
Cho muôn đời Nam Bắc đoàn viên...

Nguyên tiêu 2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

QUỐC THÀNH

TÌM DẤU CỤ NGUYỄN SINH SẮC^(*)

*Ta về lại Tây Sơn tìm dấu cũ
Biết nơi nào cụ Phó Bảng⁽¹⁾ ngồi đây
Đâu huyện lỵ còn vương hương Đồng Phó⁽²⁾
Đời nổi chìm bóng hạc lẫn vào mây*

*Nghe văng vẳng lời khuyên lời hòa giải
Quan với dân chung một kiếp tôi đòi
Chữa khỏi bệnh⁽³⁾ mà lòng nung lửa hận
Thương dân lành sưu dịch dưới lần roi*

(*) Tài liệu tham khảo: *Những người thân trong gia đình Bác Hồ*.

(1) Cụ Phó Bảng Nguyễn Sinh Sắc, phụ thân của Bác Hồ.

(2) 1-7-1909 bổ nhiệm cụ giữ chức sắc Tri phủ, lĩnh nhiệm Tri huyện Bình Khê (Tây Sơn - Bình Định). Huyện lỵ đóng tại Đồng Phó.

(3) Cụ thường vắng nhiệm sở đi chữa bệnh cho dân nghèo.

*Nơi nào tiếp cậu Sinh Cung⁽⁴⁾ đến viếng:
"Nước mất tìm cha, phỏng có ích gì?"⁽⁵⁾
Trường Bình Định gọi nhuần ơn giám khảo⁽⁶⁾
Bút nửa chừng khuyên đỡ những trang thi*

*Cứ nghiền nghiền, cầu Bà Di⁽⁷⁾ chứng kiến
Phút biệt ly lịch sử cháy tim lòng
"Đường Kách mệnh"⁽⁸⁾
vượt thác ghềnh nguy hiểm
Công đức Người muôn thuở sáng non sông.*

2-9-1997

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

⁽⁴⁾ Nguyễn Sinh Cung, tên thuở niên thiếu của Bác Hồ.

⁽⁵⁾ Lời nói của cụ Phó Bảng.

⁽⁶⁾ Cụ làm giám khảo thi Hương Bình Định khoa Kỷ Dậu (29-5-1909). Bài chấm nửa chừng triệu di Bình Khê.

⁽⁷⁾ Phút biệt ly giữa cha con Bác Hồ tại cầu Bà Di là lần vĩnh biệt.

⁽⁸⁾ Sách Bác Hồ ấn hành tại Pháp.

CAO XUÂN THÁI

TRƯỚC LÁN NÀ LỪA

*Lán ẩn giữa xanh non mầm lá
Tất cả vẫn còn đây... ấm áp tình người
Tiếng chim hót, lúa chiêm vàng nắng
Tháng năm về thương nhớ Bác khôn nguôi*

*Phiến đá đây nơi Bác vẫn ngồi
Bác viết sách nơi này, nơi kia Bác nghỉ
Mái lá sẫm màu, đơn sơ vách nứa
Giá rét chiến khu gan ruột như bào...*

*Kháng chiến buổi đầu biết mấy gian lao
Bác ở đây như ông già bản
Áo màu chàm, râu thưa, mắt sáng
Bên ngọn lửa hồng Người bạc tóc từng đêm...*

*Tiếng Người âm vang - "Dù đốt cháy Trường Sơn..."
Để Tổ quốc trắng rằm như thơ Người từng viết
Cho yêu thương lại tìm về câu hát
Bóng đêm lùi, chói lọi mặt trời!*

*Cả nước đến đây để được gần Người
Biết lán Nà Lừa với trái tim rất đỏ
Sẽ nối tiếp bao nhiêu thế hệ
Tụ về đây để hiểu Người hơn...*

*Trong mắt bạn bè biểu hiện một đài sen
Nơi kết tinh những gì cao đẹp nhất
Rất thần thoại mà vô cùng chân thật
Bác của chúng ta gần gũi quá chừng!*

*Tân Trào ơi tôi đi trong thương nhớ
Đất nông trường cày máy mênh mông.*

Tân Trào tháng 8-1982

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN MINH THÁI

ĐẢO NÀY XƯA BÁC ĐÃ VỀ THĂM

*Bác tới đảo như ông về với cháu
Lối vào thăm, Bác phải xắn cao quần
Bàn chân Người trải sáu chục mùa xuân
Vẫn thoăn thoắt vượt lên trăm bậc núi
Bác đi đó nhẹ nhàng như tiếng gọi
Nhắc cháu suốt đời theo thế núi vươn lên
Trên pháo đài, dáng Bác đứng trang nghiêm
Đôi mắt sáng vẫn dõi theo tầm pháo lớn*

*Bao hải lý biển Đông cuộn cuộn sóng
Đâu Bác nhìn, ấy vùng biển Người theo
Bác dạy chúng con phá đá, trồng rau
Biển hải đảo thành quê hương lính đảo
Từ buổi ấy, dưới tầm cao hải pháo
Rau xanh rờn chất đất mọi quê hương
Vườn treo tựa tổ chim bên vách đá
Những chỗ phẳng còn nghèo trên đảo nhỏ
Ghép mặt bằng làm chỗ đón văn công*

*Năm tháng qua, lời Bác dạy thêm gần
"Nơi hiểm yếu đâu chỉ cần súng lớn
"Còn cần người trung với Đảng, hiếu với Dân"
Thưa Bác: Đảo Rong đã thành cửa thép
Cài chặt ngang ngõ biển miền Đông!*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

THANH THẢN

NGƯỜI PAKÔ MANG HỌ BÁC HỒ

*Từ thuở cha ông âm thâm rừng núi
Áo khố tả tơi với tháng ngày
Nhật nhòa mặt trời, sương giăng đỉnh dốc
Hạt bắp, củ rừng, sống lắt lay*

*Đời thiếu áo, thiếu cơm, thiếu muối
Thiếu cả tên họ tộc PaKô
Theo cách mạng núi rừng đứng dậy
Người PaKô mang họ Bác Hồ*

*Lớp lớp hiên ngang giữ rừng, giữ bản
Đánh Mỹ kiên cường sáng chiến công
Mang họ Bác làm con cháu Bác
Người PaKô lớp lớp anh hùng.*

1999

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN XUÂN THÂM

THĂM NHÀ BÁC

*Chẳng thấy nét vàng son
Chỉ được màu dân dã
Ván gỗ ghép thành sàn
Giữa vườn cây ao cá*

*Ngõ vào thăm miệt vườn
Dừa xanh đứng chải gió
Hàng xoài hoa rơi thơm
Lộ lập lòe đốm đỏ*

*Đã hết mùa vú sữa
Lá rụng bên thềm nhà
Miền Nam trong lòng Bác
Đã bao lần ra hoa*

Nếp nhà sàn giản dị
Như một bản làng qua
Lá vầu rơi trước ngõ
Vàng anh nở rừng xa

Gợi nhớ một miền rừng
Dưới sắc trời Việt Bắc
Rừng dang, nửa điệp trùng
Bao năm ôm bóng Bác

Như bao nhiêu vườn tược
Bên sông Đuống sông Hồng
Một chậu hoa râm bụt
Ít cam chanh, bưởi bòng

Mé ao đầy bụt mọc
Tường quây tựa giếng làng
Cá quẫy đuôi ùng ục
Ngõ U Minh, Rạch Gầm

Có miền xuôi, miền ngược
Thêm miền Nam nhớ mong
Ôm thương cả đất nước
Ôi vườn cây Bác trồng.

Hà Nội 2-4-1997

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

XUÂN THIÊM

NGƯỜI THẦY ÁO VẢI GUỐC CÀNH VÔNG

*Trường cũ đơn sơ bàn mấy dãy
Cà Ty dòng lặng sắc bình yên^(*)
Gió từ biển lộng, tay ai vẫy
Cành khế đung đưa dật bóng thêm.*

*Vẫn đó rào xưa lối gạch mòn
Ngọa du sàn hẹp, ấm trà con^(**)
Giếng thời vẫn sớm chiều mây động
Cửa khép kê bên tấm ván sồn.*

*Rạo rức lòng con buổi sớm này
Trở về, ngỡ được Bác cầm tay
Dắt đi trên lối mòn xưa ấy
Tiếng Bác hòa trong gió biển đây*

*Phan Thiết vùng quê nắng cháy đồng
Cát cần, người lội bởi xiềng gông
Khổ nhiều nên được thương nhiều vậy
Bác đã dừng đây chín tháng ròng*

^(*) Dòng sông chảy trước cửa trường Dục Thanh, Tp Phan Thiết.

^(**) Phòng dành riêng cho các thầy giáo ngồi uống trà, đàm đạo.

*Con ngắm khay trà, thăm lối quen
Vịn cầu thang gỗ Bác thường lên
Hỏi pho sách cũ, khung bàn mộc
Bác đã bao lần thức trắng đêm?*

*Bài giảng khuôn tròn chữ Hiếu, Trung
Mà từ lòng Bác bỗng mênh mông
Như Cồn Chà buổi buồm căng gió
Lại ấm nồng hơn ngọn lửa hồng^(*).*

*Hồi hộp bao nhiêu buổi trở về
Phố dài gió hát mát đường xe
Thêm vui ngỗ nhỏ mùi thơm mận
Phan Thiết trời trong nắng gọi hè*

*Khế ngọt xèo tay kẻ ngọn ngành
Bác thường đến đó ngắm trời xanh
Những câu hỏi lớn, trang đời mở
Chợt đến khi Người bước dạo quanh*

*Cửa khép hờ bên đón gió vào
Nhiều đêm cửa mở vọng trăng sao
"Ngọa du", Bác chẳng ngồi yên được
Mơ bước đường xa, vượt núi cao...*

*Dục Thanh trường cũ về thăm lại
Vang vọng lòng con chữ Hiếu Trung
Thầy giáo Thành ơi, con gọi mãi
Người thầy áo vải, guốc cày vông.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

^(*) Cồn cá Bác thường đưa môn sinh đi thăm cảnh chài lưới.

THÂN NHƯ THƠ

NHỚ LỜI THỀ VỚI BOK HỒ

Đak Xa ơi! Đak Xa^() ơi!
Con sông xanh chạy mãi xa vời!
Sông có chảy về lòng sâu quê mẹ
Khi băng qua gành cao lặng lẽ
Xin nhớ cho rằng: còn gian khổ Đak Xa ơi!
Theo cánh chim bay không khuất ánh mặt trời
Theo dấu chân đi không bước nhẫm bóng tối
A-đan-puối! Xơ-ne A-đan-puối^(**)
(Con trai đầu của mẹ, mẹ yêu ơi!)*

*Năm tháng con đi theo tiếng gọi Bok Hồ
Chân vững bước giữa tình thương đất nước
Con vẫn bước theo lớp người đi trước
Con bước theo lời ru xưa mẹ hát
Thẳng hướng chân trời hạnh phúc tương lai...*

(*) Một trong những sông lớn ở Tây Nguyên.

(**) Tiếng Cà Duật: ý như câu thơ trong ngoặc đơn tiếp dưới.

Mẹ muốn tìm con, xin hãy đến nơi
Có ngôi sao trên đời chiếu sáng
Có Bok Hồ trong tim người Tây Nguyên tỏa ấm
Y Lan ơi! Em thương yêu từ chuỗi ngày u ám
Muốn gần anh, em đừng sợ nhớ thương
Em vẫn chờ như lúa đợi ngoài nương
Con A Đuôn muốn gặp cha, con nhớ
Lớn lên con sẽ đi con đường cha đi đó
Đường cách mạng có Bok Hồ dẫn lối

Qua hết chông gai, đến đích cao vời
Có đá kim cương trên đỉnh núi sáng ngời
Cha ở đó, gặp con cùng ở đó
Dù hôm nay đường còn gai cỏ...

Đak Xa ơi! Đak Xa ơi!
Con sông xanh chạy mãi xa vời
Sông có băng qua gành cao lặng lẽ
Sông có chảy về lòng sâu quê mẹ

HOÀNG TRUNG THÔNG

ĐỌC THƠ BÁC

*Mọc tôi trái tim càng cháy lửa
Xích xiềng không khóa nổi lời ca
Trăm sông nghìn núi chân không ngã
Yêu nước yêu người yêu cỏ hoa!*

*Đọc lời thơ Bác tâm hồn Bác
Một tấm gương trong chẳng bụi mờ
Bóng cây đại thụ trùm xanh mát
Cánh rộng chim bằng bay tự do*

*Tự do! Gươm súng nào ngăn được
Biển rộng sông dài ý chí cao
Thân ở trong tù, lòng ở Nước
Bay quanh hồn mộng ánh vàng sao*

*Khi lắng chim rừng ca rộn núi
Khi nhìn khóm chuối ánh trắng soi
Lao lung vẫn giữ lòng thư thái
Nắm chắc trong tay cả cuộc đời*

*Tôi đọc trăm bài trăm ý đẹp
Ánh đèn tỏa rạng mái đầu xanh
Văn thơ của Bác, văn thơ thép
Mà vẫn mệnh mông bát ngát tình.*

5-1960

"Thơ dân Bác Hồ" - Nxb. Văn hoá Thông tin, 2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

CÂY ĐA BÁT BẠT

*Trên đường lên Bát Bạt
Bác Hồ ngồi nghỉ chân
Bên gốc đa cổ thụ
Toả bóng xanh một vùng*

*Bác khen cây đa đẹp
Che rợp một góc trời
Giá có thêm dãy ghế
Cho đồng bào nghỉ ngơi*

*Tiếng Bác cười hồn hậu
Chòm râu bạc rung rung
Đỉnh Ba Vì nắng loá
Núi cao cao mấy tầng*

*Từ đấy người qua lại
Trên ghế ngồi thanh thơi
Dưới vòm đa mát rượi
Tưởng như Bác vẫn ngồi*

*Ôi cây đa Bát Bạt
Mang tình thương của Bác
Giữa nắng hạ đường xa
Mênh mông trùm bóng mát.*

"Bác để lại" - Nxb Văn học, 1972

NGUYỄN THỊ MINH THÔNG

CHIỀU KIM LIÊN

*Con về thăm Bác chiều nay
Vườn cà trầu quả, nắng đầy hương sen
Lối sau dây sắn mới lên
Rặng tre ngả bóng mát thêm sân nhà
Dưới trời trong - thắm sắc hoa
Nhủ lòng, Bác mới vắng nhà đấy thôi!
Vắng nghe tiếng võng đưa nôi
Tiếng chân Bác khắp đất trời Á - Âu!...*

*Làng Sen bắc một nhịp cầu
Cho con về với thăm sâu cội Người.*

Hoàng Trù - Làng Sen, 10-6-2000
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LÊ THU

TÂM SỰ THÁNG NĂM

*Cuộc kháng chiến thân kỳ kết thúc
sau ba mươi năm
Trăm nỗi buồn vui về gặp nhau ngày đại thắng
Con viết dâng Người giữa phút xôn xao
thâm lắng*

Của mầm đời sinh sôi
 Khi tháng Năm về rộn rã, Bác ơi
 Chúng con hát
 Chúng con cười... với đôi môi hằng gọi Bác

*Chúng con được sinh ra trong thời oanh liệt
Tiếng bập bẹ đầu tiên đã biết gọi tên Người
Từng phút từng giây mơ thấy Bác mỉm cười
Mơ thấy Bác gật đầu khen
Mỗi khi chúng con làm việc tốt*

Nên dù nắng cháy Trường Sơn
Đường Hồ Chí Minh vẫn dập dìu tiếng hát
Uống nước suối, ăn rau rừng
Gùi đạn trên lưng mà đánh giặc
Ba mươi năm dân tộc vẫn đang hoàng
Đi suốt chặng đường dài biết mấy gian nan
Khi ngoảnh lại thấy tuổi thơ mình xa lắc
Hạnh phúc lớn là được làm con cháu Bác
Gìn giữ non sông nối tiếp những vua Hùng
Trọn đời mình bảy mươi chín mùa xuân
Bác tận tụy như một người gieo hạt

Tháng Năm
Trời xanh và hoa phượng nở cùng khúc hát
Chúng con đi trên con đường
Người mở ra tràn nắng đẹp
Ăn trái ngọt thơm da diết nhớ người trồng

Tổ quốc liền một dải non sông
Mơ ước ngàn năm trở thành sự thật
Cuộc đời đã lung linh hạnh phúc
Nhưng chúng con mang nỗi đau
không đón được Bác về!

*Những chiều hè xao xuyến cuối làng quê
Chúng con nhớ một Làng Sen nho nhỏ
Cây ổi đầu hè và hàng rào bông bụt đỏ
Nơi Bác sinh nấng ấm cho đời*

*Phải chi còn Bác, Bác ơi
Cây cổ thụ giữa rừng đời bao dung
Đi trong nỗi nhớ khôn cùng
Nghe tiếng Bác mỗi mùa xuân lên đường
Muôn vàn tình Bác yêu thương
Nâng bao gót trẻ dẫm đường mai sau...*

*Tháng Năm về
Biển lặng sóng nường nhau
Nắng thao thức nên ngày dài thế đó
Con viết dâng Người đôi vần thơ nhỏ
Tâm sự tháng Năm không hết được bằng lời.*

Quy Nhơn, 5-1976

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN TRUNG THU

ĐÊM TRƯỜNG SƠN NHỚ BÁC

Tiếng suối trong như tiếng hát xa
Trăng lồng cổ thụ bóng lồng hoa
Cảnh khuya như vẽ người chưa ngủ
Chưa ngủ vì lo nỗi nước nhà

Thơ Bác Hồ - Việt Bắc, 1947

*Đêm Trường Sơn
Chúng cháu nhìn trăng, nhìn cây
Cảnh về khuya như vẽ...
Bâng khuâng chúng cháu nghĩ
Bác như đã đến nơi này*

*Đêm Trường Sơn
Chúng cháu nghe tiếng suối
Trong như tiếng hát xa...
Chúng cháu ngỡ như từ Pác Bó
Suối về đây ngân nga*

*Bỗng chúng cháu bồn chồn thương nhớ Bác
Rừng khuya đã dậy tiếng gà*

*Súng triểu nặng vượt dốc cao nghìn thước
Đường Trường Sơn chúng cháu dồn chân bước
Con đường Bác mới đi qua.*

Tây Nam Huế, 6-1972
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb Hội Nhà văn, 2005

SƠN THU

ĐÊM HÀNH QUÂN NGHE TIN BÁC MẤT

*Ướt sông Sài Gòn
Nghe tin Bác mất
Đội hình chúng con
Đứng khóc trong mưa
Trời bỗng dưng chớp giăng gió giật
Sông núi ngậm ngùi. Thọ tang Bác. Bác ơi!*

*Chúng con mong gặp Bác ở miền Nam
Ngày đất nước không còn quân xâm lược
Bác đi rồi. Ai cho chúng con thơ chúc Tết
Xuân lại về. Vẫn có Bác. Bác ơi!*

*Mưa ngoài trời
Mưa trong lòng chúng con
Tiến lên phía trước
Mũ đội khăn tang
Súng ngắm quân thù
Nước mắt đầm ướt cơm hòa tan muối
Chiến dịch lại vào. Thương tiếc Bác. Bác ơi!*

*Chiến thắng mùa về
Chúng con cùng có Bác hành quân.*

Chiến khu Đ - 1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

Ngôi nhà quê ngoại nơi sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh
ở làng Hoàng Trù, xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

TRẦN NHẬT THU

THÔN BIỂN NHỚ BÁC HỒ

*Bác đã về đây, nghỉ lại đây
Trăng khuya một mảnh, nước vơi đây
Đồng Thành thôn biển, chao ôi sóng
Cùng nhớ, cùng mong Bác tháng ngày*

*Dải cát Bác ngồi chiều hôm ấy
Nay đã xanh rờn bóng hàng dương
Bác ơi! Tưởng Bác vô thăm lại
Cây đã lên cành mười hai năm*

*Chúng con vá lưới trong chiều động
Nén khóc mà sao lệ vẫn nhòa
Đường kim thôi chạy trên khung lưới
Run run tay lẫn cả đường tơ*

*Quê con giặc phá hơn nghìn trận
Nhưng chẳng ai xa mảnh đất này
Mảnh đất Bác từng về nghỉ lại
Đường thôn hạt cát dịu bờ cây*

*Chúng con tin rằng Bác sẽ vô
Thôn biển buồm bay trước ngõ nhà
Quê con cát trắng hàng dương liễu
Bóng đã trùm che đường Bác qua*

*Sớm nay tất cả cùng ra biển
Chân trời chín lạng mặt trời lên
Bác ơi! Bác như mặt trời đỏ
Chẳng có bao giờ xa chúng con.*

19-9-1969

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN NGỌC THỤ

BỐN MÙA NHỚ BÁC

XUÂN

*Ai tính được dặm đường rong ruổi
Bác vì dân vì nước bốn ba
Ai tính được bảy mươi chín tuổi
Bao nhiêu cái Tết Bác không nhà!*

HẠ

*Nắng khô đồng bãi, khô cành lá
Bác về guồng nước với nông dân
Mồ hôi nhỏ xuống chân bàn đạp
Dòng nước tung lên tỏa trắng ngần.*

THU

*Trần thu vàng nắng Ba Đình
Lao xao gió rợp cây xanh bóng Người
Đường vào triệu dấu chân đời
Đường lên bát ngát cao vời mây xa.*

ĐÔNG

*Nhớ ngày bên suối nhàn mai nhỏ
Tay gầy rũ sạch một mùa đông
Câu thơ lại hát trong lời chúc
Đất nước âm vang khúc nhạc hùng.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LƯU QUANG THUẬN

BÁC HỒ NHẮC NHỎ TRỒNG CÂY

*Ài về bóng mát đường trưa
Xoan lên tám thước nhẵn vừa tới vai
Trồng chen lấy ngắn nuôi dài:
Dừa quây với nhẵn, chuối cài với xoan
Vườn ươm mấy luống song hàng
Mới lên tán nhỏ mịn màng lá tơ
Gặt mùa phơi thóc vừa khô
Lại nghe Bác Hồ nhắc nhở trồng cây*

*Bác lo áo ấm cơm đầy
Chăm nom giấy bút cho bày cháu thơ...
Biển sông lòng Bác bây giờ
Lại chăm đến chỗ làm kho, dựng trường
Bác lo đến tủ đến giường,
Chuôi dao trước mắt, con đường mai sau
Bác đi tóc bạc điểm màu
Ngẩng trông tứ phía đếm đầu cây xanh...
Bác khuyên gái giỏi trai lành
Chăm sao vững gốc tươi nhành mỗi cây...*

*Mai kia dẫn xuống gõ này
Song song cánh cửa đẹp tàylúa đôi:
Nhà cao cột sánh vai người
Thơm hương thở gổ tạc lời Bác khuyên.*

1-1962

“Với Đảng mùa xuân”

Nxb. Tác phẩm mới - 1982

HOÀNG VŨ THUẬT

THĂM NHÀ BÁC

*Con đến thăm nhà, Bác đã đi
Tiếng chim xanh ngắt mấy lùm tre
Hai bờ râm bụt màu quê đỏ
Hương bưởi từ xa gió quấy về*

*Cửa rộng đón con, lòng của Bác
Mái nhà lá mía dấp cao thanh
Thêm xưa lối cũ chân ai bước
Đâu chỗ Bác ngồi những tháng năm...*

*Bác vừa đi đó, thoáng giây thôi
Dấu dế còn nguyên, vọng tiếng Người
Có một khoảng trời bay mây trắng
Như tấm gương trong giữa cuộc đời*

*Con đứng lặng yên nhìn bếp lửa
Có phải từ đây ấm mái nhà
Ngọn lửa sinh trong ngày đông giá
Đêm châu Âu nơi Bác từng qua*

*Mía nhà đang độ tròn thêm đốt
Cau đã lên bông, hoa ổi thơm
Con ngồi ngóng Bác ngoài hiên nắng
Thoảng gió đầm sen thổi cuối vườn.*

Vinh, 1976

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN HỮU THUNG

SEN QUÊ BÁC

*Mảng tỏa đường son, cây tỏa xanh
Chim bay chuyền cánh, hót chuyền cành
Gặp mùa sen nở ao quê Bác
Ôi sáng tháng Năm, sáng mát lành!*

*Sen giữa lòng ao, sát cạnh đường
Có sen ao bỗng hóa thành gương
Ríu ran đàn cháu quanh soi bóng
Hương trẻ, hương sen quyện mến thương*

*Sen đẹp soi mình mặt gương ao
Gọi về một thuở động ca dao
Sen từng nhắc nhở người trong đục
Bông trắng lá xanh hương ngọt ngào*

*Bông sen đẹp nhất hồ Đồng Tháp
Ai đã nâng niu kính tặng Người
Từ độ thành sen chung đất nước
Tỏa khắp nhân gian mọi cuộc đời*

*Sáng nay cháu lại về quê nội
Bác ơi sen cũng nở trắng ngần
Nắng hè sao lắm băng khuôn nhớ
Bát ngát đất trời, bát ngát xuân.*

5-1982

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

XUÂN THỦY

THĂM CÔNG POANH

Tôi đến Công Poanh một chiều tháng Chín
Nắng đầu thu thấp thoáng quăng đường con
Hai bên nhà cũ kỹ bạc màu sơn
Cây thưa thớt, gió rì rào kể chuyện
Tôi tìm đến ngôi nhà số 9
Nơi Bác Hồ tạm lánh khi xưa
Cảm ơn ai đơn đả chào thưa
Mời viễn khách đi vào khung cửa nhỏ
Lần từng bậc bước theo thang gỗ
Sáng mờ mờ sàn cũ rung rung
Ôi đơn sơ chật hẹp một gian phòng
Ngờ đâu nhỉ? Đã đón người anh hùng vĩ đại!
Mảnh giường nhỏ hân có ai kê lại
Hay vẫn giường Bác nghỉ năm nao?
Chiếc tủ con khéo mộc mạc làm sao
Xin hỏi kẻ có khi nào đủ áo?
Nơi rửa mặt một góc tường lạnh lẽo
Vẫn sáng ngời hình ảnh tấm gương trong

TRẦN MẠNH THƯỜNG

TỪ ĐẦU NGUỒN PÁC BÓ

*Em có về thăm hang nhỏ ngày xưa
Năm đất nước đã của ta trọn vẹn
Nghe suối chảy thêm yêu nghìn dặm biển
Nhìn rừng xanh càng nhớ vạn bãi bờ
Em có về thăm hang nhỏ ngày xưa*

*Hang âm u góc rừng biên giới
Vách đá rỏ mồ hôi như đếm tuổi
Bốn nghìn năm... sông núi... Trăm năm
Đời nô lệ mất cả từ tên gọi
Tổ quốc trong ta thành nỗi đau thầm*

*Lắng nghe em tiếng dội vang trầm
Bác tạc cho ta Con Người đẹp nhất
Dạ đá bồi hồi nỗi lòng thương nước
Giục ta đi giành lại sơn hà
“Non xa xa nước xa xa”(*)*

*Thênh thang đất trời thênh thang đời ta
Em đừng quên hang sâu Bác ở
Mưa buốt thấu xương ướt đầm giấc ngủ
Bác chẳng mong ấp lạnh quạt nồng
Chỉ lo mình chưa trọn hiếu trung*

*Đời cách mạng rau măng cháo bẹ
Vẫn còn đây chông chênh bàn đá
Bác dạy ta lẽ sống làm người
Khóm trúc thẳng ngay nắng ngời cánh lá
Suối đầu nguồn trong vắt gương soi...*

1975

“Vội Đàng mùa xuân” - Nxb. Hội Nhà văn, 1996

(*) Câu thơ của Bác.

THANH TỊNH

TRĂM NĂM NHỚ MỘT CHUYẾN ĐÒ

*Có một tối giữa rừng Việt Bắc
Men tìm đồ bến Cát sang ngang
Núi xa viền ánh trăng vàng
Có đôi mắt sáng điểm màn trời nhung*

*Ra phía lái ung dung đặt bước
Tưởng cụ già miền ngược sang sông
Dao rừng cài gọn bên hông
Gậy song cặp nách túi vòng qua vai*

*Gần cặp bến, nước lay sóng dựng
Đò chòng chành tôi đứng nghiêng nghiêng
Cụ già rất mực dịu hiền
Đưa tay tôi vịn, tôi vịn vững dần*

*Khi biết Bác, Bác lần đi khuất
Phía mé rừng phẳng phất mây bay
Tần ngần nhìn vọng hàng cây
Ấm ran da thịt hơi tay của Người*

*Chuyện cũ đã hai mươi năm trước
Còn dạt dào sóng nước sông Lô
Trăm năm nhớ một chuyến đò
Chênh vênh lại được Bác Hồ cầm tay.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN VĂN TOẠI

QUANH KHÓM TRÚC NGƯỜI TRỒNG

Khi Người trồng khóm trúc trước cửa hang^()
Thêm một sự tích trong bài thơ Tổ quốc
Điệu Hà lều mang tiếng trầm của trúc
Suối Lênin nuôi chất đất mỡ màu*

*Đến bây giờ cây cối đã đan nhau
Ôi khóm trúc hay khu vườn xanh mát?
Cành vươn dài đổ khum trên sóng nước
Và như Người phong thái vẫn ung dung*

*Người ra đi để lại những mùa xanh
Người như gốc cây to, chúng con là cành nhỏ
Rễ hút nước làm xanh từng chiếc lá
Chim đàn vào kết tổ giữa vòm cao*

^(*) Bác trồng ngày trở lại thăm Pác Bó (2-1961).

Bóng trúc thướt tha trong màu lá cạp tao^()
Như mái lán ngày xưa dựng bên bờ Khuổi Nậm
Như màu nước xanh từ nguồn sâu thẳm
Như kỷ niệm về Người còn mãi với thời gian*

*Cành trúc la đà trên "bàn đá chông chênh"
Trang sách đẹp đong những dòng sử Đảng
Người làm thơ cũng say như làm cách mạng
Mây mù bay ướt đầm vạt áo chàm*

*Khóm trúc nâng mảnh đất Người thương
Nơi trăm nguồn tụ về dòng sâu nhất
Nước lại hóa thành mưa
xuống những miền xa lắc
Mơ ước của Người đang tiếp tục sinh sôi*

^(*) Loại lá giống lá dừa nhưng nhỏ và mảnh hơn, đã dùng để lợp chiếc lán nơi Bác chủ trì Hội nghị lần thứ Tám của Trung ương Đảng.

Pác Bó bây giờ đã hết giá sương rơi
Đất nước nhìn xa theo tầm tay Người chỉ
Từ những lá truyền đơn ta dựng nên lịch sử
Từ một khẩu súng săn ta có cả đất trời!

Trên đóm lửa gỗ thông thủy điện đỏ lên rồi
Vườn trúc xanh sáng những vì sao nhỏ
Nơi Người đến là nơi đang gặp gỡ
Màu áo, bước chân, tiếng nói tự trăm vùng

Quanh khóm trúc Người trồng
thơm mãi những mùa cam^(*)
Cam xứ Nghệ ngát hương rừng biên giới
Những hạt giống nảy mầm bên bờ suối
Gọi cháu con bốn phía tới quây quần

Bè bạn xa gần cũng tập nập lên thăm
Họ hiểu Việt Nam qua cuộc đời của Bác
Họ hiểu vì sao Người lại trồng khóm trúc -
Vì trúc sẽ trường tồn như dân tộc chúng ta!

18-7-1971

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

^(*) Do Đoàn Thanh niên lao động tỉnh Nghệ An trồng (10-1969).

DIỆP MINH TUYỀN

**ĐỀN THỜ BÁC HỒ
Ở CHÓT MŨI CÀ MAU**

*Ở tận cùng mũi đất phương Nam
Trong xanh rờn rừng đước
Giữa ba bề rì rầm sóng nước
Người quê tôi theo cách riêng của mình
Dựng một ngôi đền
Thờ Bác kính yêu*

*Ngôi đền thờ trăm mặc uy nghiêm
Tựa vào chang^(*) đước
Như rễ bám sâu vào đất, nước
Niềm tôn kính Bác Hồ
Bám chặt lòng chúng tôi*

*Chẳng phải là mái ngói, tường vôi
Đền được dựng đơn sơ bằng gỗ
Chẳng sơn son, thếp vàng, chạm trổ
Như đức tính Người giản dị, tiết bao!*

(*) Phần những rễ phụ rất lớn của cây đước nổi lên phía trên mặt đất tạo thành gốc đước vững chắc.

*Người già thường hay gọi nhau
Vào đền thắp hương tỏ lòng tôn kính
Dưới lớp vỏ bên ngoài mê tín
Là tấm lòng thành rất đối thiêng liêng*

*Giữa năm giặc bình định liên miên
Phải dời đền mấy lượt
Nhưng người quê tôi quyết không rời rừng được
Như vẫn có Bác bên mình
Đánh tới ngày toàn thắng hôm nay*

*Chúng tôi giờ đã có trong tay
Cả bao la rừng vàng, biển bạc
Nhớ vô cùng công ơn của Bác
Chúng tôi lại vào đền
Thắp cho Người nén hương*

*Xin dâng Người tất cả tình thương
Rất mộc mạc, ruột rà, chân thật
Vì hơn một thánh nhân hay Đức Phật
Người mãi mãi là Cha yêu của chúng tôi.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN THẾ TUYẾN

MỘT LẦN BÊN BÁC

*Con ở miền Nam
Ba mươi năm xa Hà Nội
Theo dấu vườn xưa đi mở lối
Sau lưng ngàn ngút khói Rồng bay*

*Con trở về Hà Nội chiều nay
Nắng rải hoa vòm tre bên lãng Bác
Đã tự dặn lòng mình đừng khóc
Mà trước Người cứ rưng rưng*

*Người nằm đó rục rở một vầng dương
Thiên lương thế, mà sao gần gũi quá
Như ông, như cha, như màu xanh của lá
Che chở chúng con suốt cánh rừng miền Đông*

*Ở bên Người con bỗng thấy mệnh mông
Như lạc vào cõi thần tiên, huyền diệu
Cả một đời hành quân đuổi giặc
Dấu chân chúng con in đậm dấu chân Người*

*Dấu đi xa, con vẫn thấy Bác cười
Chòm râu bạc rung một thời dựng nước
Giây phút bên Người con thỏa lòng ao ước
Đồng đội con, ai chưa được một lần...*

Hà Nội - Tp. Hồ Chí Minh, 10-2002
“Ngực đá” - Thơ, Nxb. Văn nghệ Tp Hồ Chí Minh, 1997

THANH TÙNG

QUẢ TÁO HỒ CHÍ MINH

*Mã xưa trong bữa tiệc chiêu đãi
của Chính phủ Pháp
Hồ Chí Minh nhón một quả táo
cho vào túi của mình
Điều ấy như trái bom bất ngờ nổ
Không ai hiểu nổi
Những nhà nhiếp ảnh chớp vội*

*Sau rồi quả táo đến với bàn tay cô gái nghèo
chạy chân trần trên quảng trường Pari
Sau rồi quả táo đến với hang cùng ngõ hẻm
của phần nhân loại nghèo
Sau rồi quả táo làm sống lại
hai triệu người Việt Nam chết đói năm 1945
Năm nay trên đất nước mình không thiếu
những tiệc tùng âm ỉ
Càng không thiếu những người đang đói
Sao quả táo năm xưa không sống lại
Quả táo Hồ Chí Minh?*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TỪ KẾ TƯỜNG

THÁNG GIÊNG TRONG VƯỜN BÁC

*Tôi lại về thăm nhà Bác tháng Giêng
Mùa xuân non, tươi cả phiến trời nghiêng
Chim trăm giọng thả tiếng ngân vào gió
Theo chân Người nhẹ bước đến thiêng liêng*

*Đường muôn hoa thơm màu nắng xưa sau
Phấn hương bay khẽ động sóng chân cầu
Ôi thân thuộc cả hơi Người trên nước
Bầy cá lên ăn móng lợi tung màu*

*Nhà sàn Bác nhiều năm đầy mây trắng
Ngẩn ngơ qua cõi tạm hỏi đường về
Nơi Bác ở nghìn thu màu én lặn
Bóng hình sen nở đỏ cả sương khuya*

*Hoa của Nước từ bùn tung cánh thắm
Nối hai miền Nam - Bắc sắc đào, mai
Tôi đi giữa mùa xuân không xa lắm
Nhưng mắt Người vời vợi thấu tương lai*

*Vườn nhà Bác vẫn dày thêm cỏ cây
Mỗi mùa xuân lóng lánh sắc hoa bay
Xoay không hết lòng mình vào năm tháng
Tôi vẫn nghe mát dịu nước hồ đầy*

*Tháng Giêng rồi nối tiếp lại tháng Giêng
Những mùa xuân không hết cả hai miền
Tôi vẫn đi trong khu vườn nhà Bác
Nghe chân Người xa vọng cõi thiên liêng.*

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN NGỌC TRÁC

VỀ THĂM QUÊ BÁC

*Từ Đà Lạt con về thăm quê Bác
Nắng vàng ươm trên những lối đi về
Lần đầu tiên con được ra miền Bắc
Ao ước bao ngày, nay mới thỏa thê*

*Con men theo lối mòn Bác đã đi qua
Hạt cát còn vương dấu chân Người ở lại
Tổ quốc trong gông cùm, Người ra đi từ dạo ấy
Để làng Sen thơm mãi bây giờ*

*Nắng dịu ngọt cứ vờn trên mắt lá
Tuổi thơ xưa, Bác ở nơi này
Vách liếp tre nghèo sáng ngời ánh mắt
Lung linh ngọc trong vườn, nhân loại yêu say*

*Tuổi thơ chúng con lớn lên giờ đây vắng Bác
Bác đi xa nhưng vẫn nhớ miền Nam
Đêm thức trắng trong tiếng gầm đại bác
Chúng con sinh ra trong đô thị âm thầm*

Người mở lối chúng con đi
tiếp bước những anh hùng
Về quê Bác nhớ thương Người bạn rộn
Tổ quốc gần hơn, môi Bác kẻ hôn
Nước mắt Bác trào dâng trong bốn biển

Hàng râm bụi ven đường còn xanh mãi màu xanh
Con sông quê nghèo ngày xưa Bác tắm
Tuổi thơ Bác trên đường cày ước dầm
Mồ hôi, nước mắt trộn niềm đau

Thương dân khổ, nước mất, nhà tan
Bác ra đi tìm đường cứu nước
Nửa thế kỷ trôi qua, nhớ về cố quốc
Lòng Bác rưng rưng như gặp mẹ hiền

Nay chúng con về quê Bác bình yên
Vẫn nắng vàng ươm quê xứ Nghệ
Con đi giữa nhân dân,
như gặp anh em trong bốn bể
Tổ quốc nay gần hơn, con thấy Bác đến rồi

Thương nhớ Bác nhiều, thưa Bác, Bác Hồ ơi!

Nghệ An, 9-5-1995

Đà Lạt, 19-5-2004

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN PHƯƠNG TRÀ

TRANG BÁO MỪNG THỌ BÁC

*Báo sắp chữ vừa xong
Lên khuôn còn in thử
Bom dùi tung học chữ
Mực in chảy thành dòng.*

*Quân ta đang bám giặc
Bốn phía sẵn mìn, chông
Gỡ máy ra đem giấu
Trơ một nền nhà không...*

*Vượt suối lại xuyên rừng
Vững chân dồn sức lực
Nhà máy gửi trên lưng
Hình Bác hồng trong ngực.*

*Đỉnh dốc dừng thở vội
Mở cơm năm muối rang
Gió trăm vùng thổi tới
Lính, thợ cười vang vang.*

*Rộn ràng trong lán mới
Đều đều tiếng máy in
Từng trang tươi roi rói
Chiến thắng rực dòng tin.*

*Bác cười sáng mặt báo
Qua mỗi chữ lung linh
Nghe tiếng Người dạy bảo
Nặng biết bao ân tình...*

*Sáng tháng năm rực rỡ
Quà mừng thợ Bác Hồ
Có tấm lòng người thợ
Gửi ra tận Thủ đô.*

Chiến khu Trị Thiên Huế, tháng 5 năm 1969
"Bốn mùa hoa trái", Nxb Hội nhà văn - 2000

LÊ QUANG TRANG

**SINH NHẬT BÁC
GIỮA RỪNG TRƯỜNG SƠN**

*Lại một ngày hành quân
Rừng núi lùi sau bước chân chiến sĩ
Võng mắc rồi sao không ai nghỉ
Mà chuyện trò râm ran
Rừng Trường Sơn
Mười chín tháng Năm
Mừng sinh nhật Bác*

*Đồng chí trưởng đoàn
Mái tóc dày đốm bạc
Kể chuyện "chín năm" chiến khu Việt Bắc
Những ngày kháng chiến gian lao
Bác lợi suốt trèo đèo
Đám thanh niên bước theo không kịp
Những dấu chân từ chiến khu Việt Bắc*

Thành dấu chân vượt dãy Trường Sơn
Em út đoàn đôi mắt yêu thương
Ngắm mãi hình Bác cài trước ngực
Và mơ màng trở về kỷ ức
Năm nào còn tuổi thiếu niên...
Chuyện Bác về cơ quan
Bác thăm trường đạo nọ...
Ai cũng muốn có thật nhiều để kể
Kỷ niệm đời mình với Bác những ngày qua

Con chim rừng vỗ cánh bay qua
Cũng muốn sà vào nghe chuyện
Trái xoài rừng lúng liếng
Chùm vải rừng xum xuê
Không biết các anh hái tự bao giờ
Cho hương vị tháng Năm thiêng liêng kỳ lạ
Như nhắc tới quê hương xứ sở
Như cuộc đời Bác mang lại cho ta

Ôi tháng Năm, tháng Năm!
Tháng Năm lịch sử
Tháng Năm của những ngày vui
Tháng Năm Bác chào đời
Để đem lại những tháng Năm hạnh phúc
Và tháng Năm con đi đánh giặc
Giữa vòm trời lồng lộng màu xanh...

Trạm 54, 5-1971

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TRẦN ANH TRANG

TƯỢNG BÁC HỒ TRÊN ĐẢO CÔ TÔ

*Sau một ngày đường biển xa xôi
Gặp tượng Bác mỉm cười giữa đảo
Tôi đứng lặng sống trong niềm kỳ ảo
Giữa trùng khơi lại được gặp Người*

*Nơi ngút mắt chỉ có trời với nước
Tưởng bốn chôn cả cánh hải âu
Bác đứng đó vô cùng thân thiết
Như cuộc đời, hạt gạo, cánh buồm nâu*

Đất mẹ nghìn năm tự xé mình ra
Cho ta biển, cho ta trời, cho ta ngàn vạn đảo...
Nơi đầu sóng trải qua nhiều giông tố
Mảnh bom thù còn cứa xót da chân

Hòn đảo xa nhưng lại rất gần
Bác Hồ đến giờ tay chào biển cả
Ấm tiếng Người khắp rừng cam trầu quả
Ngọc trai về tạo hạt giữa đời vui

Anh bạn chài tâm sự cùng tôi
Nơi Bác đứng, nơi Bác ngồi trò chuyện
Niềm thương nhớ tạc tượng Người kính mến
Như Hải đăng chỉ hướng thuyền về

Chúng tôi về đây canh biển, canh trời
Nuôi ngọc trai, mò bào ngư, kéo lưới
Chúng tôi vui một niềm vui giản dị
Có Bác Hồ trên đảo Cô Tô.

Hòn Gai, 5-1975

"Vội Đàng mùa xuân" Nxb. Hội Nhà văn, 1996

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

CHIM TRẮNG

KHI NGHĨ VỀ BÁC HỒ

*Nghĩ về Người ta nghĩ đến một người cha
Người cha thật hiền hòa, dung dị
Trong một mái nhà Việt Nam
 có cành trúc nghiêng qua
Mà vách lá Trường Sơn hùng vĩ
Mà cửa ngõ là tiếng sóng vỗ thật là bền bỉ.
Nghĩ về Người ta nghĩ về những chiều
Việt Nam rắng đỏ.*

Về một điệu hò cấy lúa ở miền Nam,
Về đóa hoa quỳnh nở ngát hương đêm
Hay dáng một tàu dừa xanh
thướt tha ngoài ngõ,
Tiếng ếch gọi nhau trong cơn mưa,
Điệu múa trống Tây Nguyên những chiều đốt lửa,
Nghĩ về Người ta trở lại nghìn xưa
Về sự tích lạ lùng một trăm trứng Âu Cơ
Và những vị vua Hùng thời dựng nước.

Người đến đó mà không ai hay biết
Như cha ta ân cần, thân thiết
Như mẹ ta chung thủy một mái nhà
Như dòng sông đầy chảy mãi bên ta

Nghĩ về Người là nghĩ đến Việt Nam
Đất nước đau thương là thành dũng sĩ
Đi chiến đấu không đợi ngày ngơi nghỉ
Biết chọn lối nào cho nơi ta định đến gần hơn

Nghĩ về Người là nghĩ đến Việt Nam
Đất nước đau thương đã thành thi sĩ
Tim rất đỏ để yêu bạn bè, đồng chí
Trí tuệ này là trí tuệ của nghìn năm
Nghĩ về Người là nghĩ đến Việt Nam
Việt Nam với khẩu súng trên vai
cho dài tiếng hát

Ở đâu đó bàn tay ai còn lạnh lạt?
Ta có Người ta hiểu ta hơn
Ta có Đảng ta: khối óc con tim
Cũng là Người đó để ta tin yêu mà đánh giặc
Ôi đất nước hơn hai mươi năm
không một ngày im tiếng súng
Bom lân tinh cắt vụn những đường cày
Nghĩ về Người
dấu trọng pháo gầm rung chuyển

Tai vẫn còn nghe rõ tiếng ong bay
Dấu dưới hằm sâu vẫn trong vời sóng biển
Qua lỗ thông hơi vẫn mở rộng những chân trời
Nghĩ về Người ta biết quý từng giấc ngủ
Biết đem từng hạt muối cắn đôi...

Ôi những năm Người đến trong đời
Lòng ta yên ổn lạ
Nghe rất rõ từng âm thanh của gió
Hoa lá cuộc đời cứ nảy nở sinh sôi
Những năm Người đến trong đời
Người cầm súng hy sinh không tiếc máu
Người cầm viết trái tim không lừa đảo
Người cầm cày nghe lúa cựa ở sân phơi
Nghĩ về Người ta nghĩ đến tương lai
Chân lý như mặt trời mọc ở phía Đông mỗi bữa
Nguồn hạnh phúc bắt đầu từ cây gậy tầm vông
Người trao tay ta thuở đó
Từ trong ánh lửa của con tim
Xưa ông cha ta đã đi tìm
Nay bỗng gặp từ khi có Bác

Ở miền Nam khi ta nghĩ đến Người
Là tất cả những gì ta yêu ta quý
Là hiện tại, tương lai, quá khứ
Cứ hiện về trong mỗi phút giây
Cứ bên ta trong từng trận đánh
Cứ bên ta trong mỗi chén cơm đầy;
Ta hiểu Người là Cha
Người là đồng chí
Người đến đời ta như một vầng nắng mới
Đọng ngàn đời ánh sáng mùa xuân

Ôi đất nước những năm chiến tranh
Điều day dứt là chưa một lần gặp Bác
Cho cả miền Nam xiết chặt vòng tay ôm
Người mãi mãi ra đi như một cánh bướm
Chở khảm tình yêu Tổ quốc
Và để lại cho ta một mặt trời tự do trước mặt
Là hạnh phúc cũng là điều ta mơ ước...

Rồi mai đây sẽ lành lại những hố bom
Cầu Thống Nhất sẽ nối liền Nam - Bắc
Dấu trong máu của những cuộc đời
vun xanh hạnh phúc
Có một dòng máu đỏ của anh đây
Em hãy nói với con khi sắp vào tuổi học
Anh đã đi vì Người, vì lý tưởng của Người
Cũng là vì Tổ quốc
Và cha nói với con điều này con nhé
(Dấu lớn lên rồi con sẽ thấy
trong trang sách của con)
Nước Việt Nam thế kỷ hai mươi
lại có một vị vua Hùng
Khi nói về miền Nam
thường đặt bàn tay mình lên ngực
Hãy suy nghĩ về Người để mà yêu đất nước
nghe con!

1972

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HUỠNG TRIỀU

HÀNH TRÌNH

(Trích)

...

*Tự thuở vua Hùng gươm dựng nước
Ta xây dài rộng góc trời riêng
Ân cần Mẹ dạy con sau trước
Sông núi Việt Nam khúc ruột liền*

*Ta nhận ấn vàng trong tay Mẹ
Vẫy đoàn xung kích mũi vào Nam
Bà ba manh áo khi tấm bé
Còn giữ mùi hương những sợi tầm*

*Ngoảnh lại chặng đường vượt gió mây
Rừng đào nắng đỏ đẹp rừng mai
Ta như hồn trẻ phương đông chói
Sưởi cả căn khôn buổi chợ này!*

Một gánh sông hồ chưa thấy nặng
Chiếc xuồng ba lá vững tay bơi
Mặc ai nghiêng ngả đêm xa vắng
Buồm chỉ trùng dương lộng nước trời!

Bác đã ra đi từ dạo ấy
Hẹn ngày trở lại bến đò xưa
Vườn ươm giờ rộ chen bông trái
Mấy tiết Xuân Thu Bác được mùa!

Trông ngóng đợi chờ: Bác đến thăm
Chốc đà dài dằng sáu mươi năm
Chia tay, Khánh Hội đêm mù mịt
Gặp lại tuần trăng đến độ rằm

Ai chẳng bồn chồn thưa với Bác
Tấm lòng sắt đá đất Sài Gòn
Chòm râu rung động, cười hay khóc?
Khen trẻ Thành đồng vụt lớn khôn

Bác sẽ chỉ huy hát kết đoàn
Dẫn gìn trung nghĩa đỏ như son
Phố phường ôm Bác, ôi thẳng thốt
Ai chẳng khóc òa được Bác hôn?

*Bác chẳng được hôn, Bác mất rồi
Mơ về bến cũ, thế là thôi!
Nghe buồn gặm nhấm trong xương tủy
Khối hận khôn tan, muốn hỏi trời!*

*Ta lại chinh tề thừa với Bác
Hẹn xưa dẫu lỗi bởi đàn con
Một tờ Di chúc sen tỏa ngát
Bác sẽ vào đây, Bác vẫn còn!*

*Ta cũng ra đi từ đạo ấy
Hẹn ngày trở lại đất Thăng Long
Cầu chưa nối nhịp người vẫn thấy
Tình triu nhớ thương nghĩa mặn nồng*

*Ta biết Thủ đô cười chia lửa
Hong Hà tay với tận Sài Gòn
Áo nhường cơm xẻ cho qua bữa
Dọn một vườn xuân mướt nước non*

*Xin gọi Cột Cờ lòng Thủ Ngũ
Ngày Nay xin gọi đến Ngày Mai
Trong vòng cát bụi bao ấp ủ
Thanh bạch mà thơm những đóa lài*

Sẽ có một chiều ta trở lại
Lặng nhìn bãi cát uốn triền sông
Hát mừng Đất Mẹ mùa gặt mới
Nâng cốc mà sao lệ ướt tròng

Sài Gòn kiêu hãnh được về sau
Sóng vỗ đôi bờ bọt trắng phau
Linh ý Người xưa căn dặn mãi
Cho tròn chữ hiếu dưới trăng sao

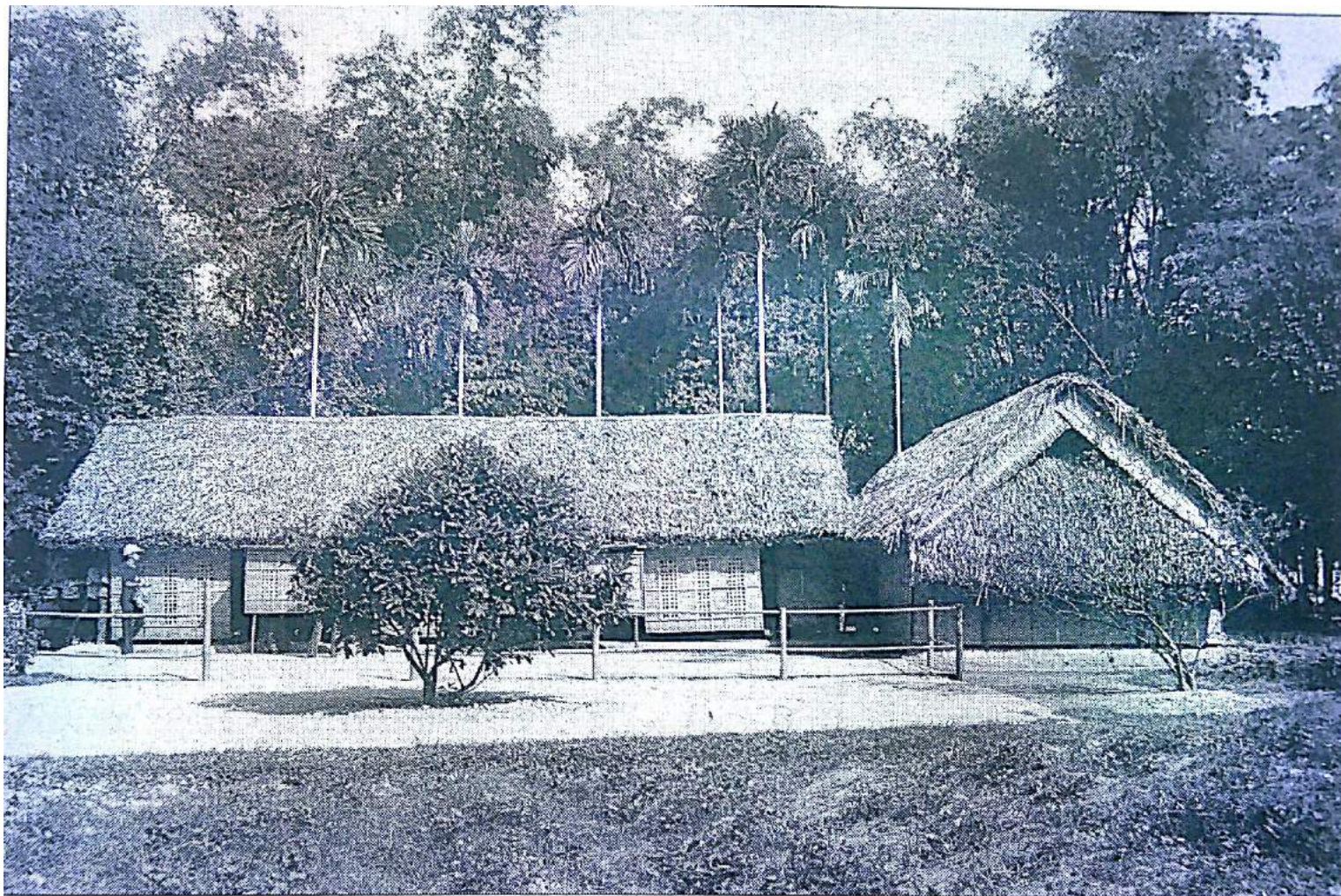
Ta xếp hành trang giữa tiếng thu
Mưa còn lất phất gió vi vu
Quảng trường em gái đang hy vọng:
Chín quận đẹp tên đất Bác Hồ!

Bến Cảng vẫn ngời chiếc Áo Nâu
Thời gian khắc họa nét ban đầu
Những người thợ trẻ in chân Bác
Nắm chặt bao nhiêu phép nhiệm màu!

Quả đất giục ta lên phía trước
Thạch Sanh thời đại giết chằn tinh
Vòng cung trí dũng tài trăm bước
Thiên hạ dài lâu hưởng thái bình

Dậy mà đi! Con tiếp theo cha
Rộn ràng xin nổi bản trường ca
Hai vai khăn gói tình nhân thế
Chàng Lục đến hồi đón Nguyệt Nga!

Đầu mùa mưa 1971
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

Ngôi nhà quê nội nơi Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cùng gia đình
ở làng Sen, xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

VĨNH BIỆT BÁC

*Bác ơi, Bác đã mất rồi
Núi sông, cây cỏ, đất trời chịu tang
Nghe tin, con luống bàng hoàng
Một vì sao lớn rụng ngang chín tầng
Nhớ hồi thế nước gian truân
Tiếng ai tha thiết quốc dân gọi hồn
Giã nhà, phiêu bạt chiếc thân
Quyết đem tim óc trải cùng gió sương
Người đi mây xám quê hương
Người về tiếng hát lên đường cất cao
Người đi trăm họ nghẹn ngào
Người về lòng lộng cờ sao tung hoành
Nước này, Người ký khai sinh
Đất này, Người phá bất bình dựng nên
Có Người, Tổ quốc có tên
Cùng đỉnh mới biết qua đêm tới ngày
Đưa cầu một lá cờ bay
Tiếng đồn tuốt kiếm ra tay vá trời*

*Trắng đầu cho lúa xanh tươi
Trắng canh cho nở năm mươi Điện Biên
Có Quang Trung, có Lenin
Bốn ngàn thu đúc khí thiêng anh hùng
Thuyền bay cuối bãi đầu ghềnh
Cường phong ba và hát trên mái chèo*

Giã từ Bác, Bác kính yêu
Bờ Đồng Nai sóng thủy triều khóc đưa
Bác đi giữa một mùa mưa
Trời thu nhớ mãi sáng xưa Ba Đình
Bác đi, Bác chọn ngày lành
Chờ con tròn tuổi mới đành chia tay
Chắt chiu sáu chục năm dài
Ra đi mấy bước, một hai dặm dò
Trăng nhòm song cửa đòi thơ^(*)
Mà người vội vã đến giờ hành quân
Dưới lầu réo rắt chuông ngân^(*)
Bác Hồ còn mãi vui chân chữa vết
Sông Thao sóng vỗ bốn bề^(*)
Đây thuyền trăng chở, canh khuya nhớ Người
Đỉnh Tây Phong, gió bồi hồi^(*)
Gót mòn những lúc trông vời cổ hương
Rành rành dấu gậy sườn non^(*)
Núi mây nghìn lớp, bóng còn vấn vương.^(*)

Nghe lời Di chúc thêm thương
Ngàn xưa nối tiếp, lo lường ngàn sau
Lo từng giếng nước bờ ao
Lo từng nương sắn, vườn rau mọi nhà
Lo gần rồi lại lo xa
Lo sao bầu bạn ruột rà thêm thân
Sống vì bốn biển nhân quần
Mà người thanh bạch một vàng thái dương
Mặn mà dưa muối quê hương
Chiếc áo nâu, dép chiến trường, thế thôi.

Chưa gặp Bác, Bác mất rồi
Con đành chẳng trọn làm người Việt Nam
Đầm ùa mưa ướt Sài Gòn
Trời như chia sẻ nỗi buồn mất Cha
Sụt sùi nhang lửa cành hoa
Đau lòng chẳng được gặp Cha một lần
Khóc Cha mà phải khóc thầm
Cha đi mà chẳng dự phần tiễn Cha
Chửi thù rồi lại giận ta
Xét câu hiếu đạo quả là con hư!

Trập trùng muôn nỗi ưu tư
Tiếng anh nén khóc dấn từ thủ đô

Tiến lên nối chí Bác Hồ
“Giương cờ bách thắng, phát cờ tiên phong”
Sài Gòn, hai chữ Thành Đồng
Bác đi xin Bác yên lòng mà đi
Con nghe Bến Nghé rầm rì
Công dày của Bác lấy gì trả ơn
Ung dung chống gậy đầu non
Bác nhìn trận địa Sài Gòn xôn xao
Đã không đón được Bác vào
Thì đem linh cữu đặt cao giữa trời
Sài Gòn đầu đội tên Người
Vui lòng kẻ khuất, cho vơi nỗi niềm
Trong giờ đau nhói trái tim
Mà như thấy Bác đứng bên mỉm cười!

14-9-1969

“Bài ca khởi nghĩa” - Nxb. Giải phóng, 1970

(*) Theo ý thơ của Hồ Chủ tịch.

VƯƠNG TRỌNG

BÁC VỀ THĂM QUÊ

*Khi dép lốp bén đường sỏi đỏ
Người quên đi mái tóc trắng trên đầu
Quên đoàn xe nép nằm trong bóng lá
Và chân mình bao bước nối theo sau*

*Quên cả nỗi cách xa dằng dặc
Người trở về với tuổi ấu thơ
Tuổi ấu thơ đường làng quen chạy nháy
Ríu bàn chân khi bạn gọi bất ngờ*

*Người bước vội, Người không vào nhà khách
"Nhà khách nhường khách, tôi về nhà tôi"
Giọng Nghệ đủ trăm phần, Người nói
Dân làng nghe được, nước mắt rơi*

Lời Người nói cỏ cây vừa nghe được
Cổng vòm hoa bông bụt mở sẵn mời
Bờ ô rô xanh xếp hàng thẳng tắp
Cửa chống rèm đỏ nắng xuống sân phơi

Nhưng Người bước vào theo lối tắt
Lối năm mươi năm trước từng quen
Với cần câu chạy ra giếng Cốc
Với núi rơm xin lửa lán giềng

Người đứng sững vườn nhà bất chợt
Cây ổi cong trơn bóng bạc lên
Đàn tróp tróp nép thân cau nín thở
Ve quanh vùng thức dậy tuổi thiếu niên

Cành bưởi xanh quả tròn thuở đó
Bao đêm trăng biệt xứ nhớ về
Quả bưởi lăn một thời thơ nhỏ
Phút giây này âm hưởng còn nghe

Mái tranh nghèo mưa nắng mấy mùa che
Dải thêm hẹp, đất chung màu ngưỡng cửa
Dấu dế Người in lên nền cũ
Có dấu nào trùng với dấu chân xưa?

Khoảnh giường con từ ấy đợi chờ
Vẫn nguyên vẹn manh chiếu nằm, chiếu đắp
Người đứng lại lần tìm trong ký ức
Và thời gian cùng trở lại với Người

Năm mươi năm xa cách mấy phương trời
Đất nước, quê hương chập chờn giấc ngủ
Mảnh giường tàu còn theo sóng đổ
Góc trời Tây bằng giá mấy mùa đông

Đi trăm miền để về lại non sông
Đêm hơi đá lạnh lưng hang Pác Bó
Lán Nà Lừa gập ghềnh liếp nửa
Đến bây giờ gặp lại mảnh giường xưa

Nơi cụ Phan ngồi gõ chiếu đọc thơ
Dòng máu Việt sôi trong dòng thế sự
Nơi cụ Quý lặng yên cùng thân phụ
Phút gửi hồn theo giấc mộng Đông Du

Người đã về, chẳng kịp ngả lưng đâu
Nghe tiếng dép biết Người đang vội
Mặt án thư bàn tay Người chạm tới
Ngõ nét son tập viết đã hồng lên

Chiếc mâm tròn lốm đốm tróc sơn
Vẫn như vậy tựa nghiêng vào vách nửa
Võng lác mắt chùng hai cột gỗ
Mỗi hè sang kéo kệt vẫn theo Người

Gió sông Lam chung thủy với đất trời
Chung thủy với nỗi lòng thương nhớ
Vẫn đều đặn thổi về căn nhà nhỏ
Võng không người cũng có lúc đung đưa...

Người ra sân, nắng rực rỡ bất ngờ
Chim nổi cánh bay về từ bến bãi
Cả làng Sen vây quanh Người thân ái
Như cánh sen ôm ấp nhị sen vàng

Dáng Người hòa vào trăm dáng yêu thương
Đón cháu nhỏ trên tay bà lão
Nhắc tên tuổi bạn bè thời thơ ấu
Núi Chung chơi diều, giếng Cốc ngồi câu

Có những điều làng xóm đã quên lâu
Câu Người hỏi hồi sinh bao trí nhớ
Đôi mộ cổ góc vườn vắng chủ
Bếp lò rèn heo hút túp lều che

Dân thương Người biên biệt xa quê
Nỗi lo lớn bạc phơ mái tóc
Người thương dân chưa lành áo mặc
Bao bàn chân không dép đi trần

Dân quanh Người, Người đứng giữa nhân dân
Nắng dừng lại vầng trán Người rực sáng
Gió mang xa những lời trò chuyện
Cả đất trời ấm áp hương sen...

Chuyện Bác về thăm quê Làng Sen
Lời dân kể thời gian không cũ được.

1980

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

NGUYỄN HẢI TRÙNG

VỀ THĂM QUÊ BÁC

*Đường về quê Bác như son
Đỏ tươi nào khác tâm hồn tôi vui.
Gió mơn, mạ ngả nghiêng cười
Bãi ngô cờ phất, sẵn đôi vẫy tay
Cây đa, quán nước, ngõ này
Tuổi thơ hân Bác thường hay ra vào?
Mường xanh vắt một nhịp cầu
Chiều xưa, Bác có ngồi câu bên bờ?
Nhà tranh hai nếp đơn sơ
Vài cây mít lẻ, một bờ chuối te,
Mấy tàu cau, mấy ngọn tre
Đu đưa như văng còn nghe tiếng Người.
Cũng chim cu gáy đỏ hồi
Mà sao háo hức, vui tươi lạ thường
Đây quê hương của quê hương
Đây nguồn thương của nguồn thương nước nhà.*

*Một ngày con đến quê Cha
Trăm năm nhớ mãi mái nhà thân yêu.*

1961

“Vội Đảng mùa xuân” - Nxb. Tác phẩm mới, 1982

HÃY THƯƠNG TIẾC NGƯỜI THEO PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH!

Trời ơi!

Có lẽ nào chuyện ấy lại là sự thật?!

Có lẽ nào Bác của chúng ta đã mất?

Bầu khí quyển này có lẽ nào không còn hơi ấm của Người?

Núi sông kỳ vĩ mỹ lệ này mà Người đã chiến đấu

suốt sáu mươi năm để giành lại từ các bàn tay đế quốc

Có lẽ nào sẽ mãi mãi không được đón chân Người bước?!

Đồng bào miền Nam!

Ôi một phần tư thế kỷ máu xương

mòn con mắt đợi chờ

Có lẽ nào sẽ không gặp Bác bao giờ?

Và từ nay

Những niềm vui, nỗi buồn của chúng ta

sẽ không có Người cùng sẻ chia?!

Không! Tôi không tin tai tôi nghe đài thông báo

Không! Tôi không tin mắt tôi nhìn cờ nước rủ băng tang

Không tin các bà, các chị, các cháu, các em

Và không tin cả chính tôi đang đầm đìa nước mắt

Tôi không muốn tin rằng cả nước ta đang xót chấy khóc Cha già

Và cả loài người lương thiện cần lao đang chịu tang Người đau

đồn xót xa...

Có riêng gì chúng ta

chỉ đến bạn bè gần xa

cũng không cầm nước mắt

*Khóc một vĩ nhân - trong những vĩ nhân
Mà quả đất này đã sản sinh ra
Khóc đi!
Đâu phải dân tộc anh hùng không biết khóc
Nước mắt không làm sống lại người đã chết
Nhưng nước mắt làm vơi hộ đau thương
Khóc một lần này nữa thôi, rồi hãy lau khô nước mắt
Đứng lên!
Hãy thương tiếc người theo phong cách Hồ Chí Minh
Như Người đã từng thương tiếc Vla-đi-mia I-lich Lênin
Cha đã mất rồi
Các con mồ côi phải nhón gót lớn lên
Chị ngã em nâng
lá lành đùm lá rách
Cho ngang tầm lịch sử
Cho ngang tầm Việt Nam.*

6-9-1969

"Bác để lại" - Nxb. Văn học, 1972

VÕ VĂN TRỰC

HOA NGHIẾN NỞ VÀNG

*Chúng con lại vào hang Bản Chu
Theo chân Bác ấm mùa xuân biên giới
Núi cao vời vợi
Thấm màu mây
Hoa ngiến vàng rực rỡ cánh sao bay...
Chống gậy lên non xem trận địa^(*)
Đồi cao và núi khỏe
Như nghìn lực sĩ trấn biên cương*

*Câu thơ chiến trường
Còn thấp sáng trên những đồi núi ấy
Chúng con hành quân theo dấu gậy
Theo lời thơ âm vang
Hoa vàng
Hoa vàng
Treo đầu ngọn súng...*

^(*) Câu thơ của Bác.

Giặc Pháp chưa tan cơn ác mộng

Đông Khê

Thất Khê

Trập trùng núi

Trập trùng khe

Còn đâu cây cờ hàng trắng bạch

Chúng con vào chiến dịch

Hôm nay

Bọn giặc đến đây

Chết trong cơn ác mộng

Cửa hang mở một khoảng trời rất rộng

Gió hát với chim ca

Nơi Bác ngồi đôi mắt dõi nhìn xa

Còn ấm từng làn rêu tảng đá

Bao đôi quen núi lạ

Trong tâm tay Bác chỉ

Trong tâm tay...

Chúng con đi giữa mùa xuân này

Dọc biên thùi nóng bỏng

Câu thơ và khẩu súng

Bác trao

Lại hát chào

Chiến công mới: Khau Chĩa, Thông Nông

Khau Lưंग, Đèo Coóng...

Bác lại về giữa trời xanh lồng lộng

Như năm nào

Hoa nghiêng nở triệu vì sao

Bay vờn quanh mái tóc...

Mùa hè 1979

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

RAHLAN RIN

BÁC HỒ ƠI!

Bác Hồ ơi!

Tên Bác đẹp hơn ngọc, hơn vàng

Mắt Bác sáng như sao Potúsingklam^()*

Trán Bác cao như Chư Pông che mát

Người mù Gia Rai cũng thấy hình của Bác

Người điếc Gia Rai cũng nghe rõ tiếng Bác

Dù ai nhà rộng, bếp nhiều

Dù ai có chiêng tơnahhólóng^(**) treo chặt nhà

Cũng không quý bằng nhà có Bác

Có Bác, Thượng - Kinh con Lạc cháu Hồng

Có Bác, người giàu thôi làm chủ

Người nghèo có rẫy, có nương

Có Bác

Bếp nào cũng lấm muối

Bếp nào cũng nhiều nồi

Làng nào cũng biết chữ của mẹ mình

Vùng giải phóng ăn đũa hai đầu, Bác dặn

Bưng chén cơm đầy, bưng thêm áo ấm

Lúc chết đem theo ơn nghĩa Bác Hồ

Hoa singklam^(***) quê con bốn mùa nở trên đất tự do

Giờ đây Bác mất
Đồng bào bụng đau như cắt
Mắt như bị ai bấm nát ra
Bác Hồ ơi!
Thương tiếc Bác, nói mấy cho vừa
Kể ngàn đêm không hết
Bác mất đi
Nhưng núi rừng, sông suối còn đây
Sông đã dài, suối đã rộng
Đồng bào các dân tộc Tây Nguyên đã lớn
Cuộc chống Mỹ cứu nước dù kéo dài
Dù còn gặp nhiều khó khăn gian khổ
Nhưng Gia Rai quê con và cả Tây Nguyên
Xin nguyện giữ lời Bác
“Hễ còn một tên xâm lược thì ta còn phải
quét sạch nó đi”

(DUYÊN HẢI dịch)
“ Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ”
Nxb Hội nhà văn, 2005

(*) Sao Hôm - sao này đồng bào rất quý

(**) Loại chiêng đất tiền

(***) Loại hoa đẹp

PHÁC VẤN

NGỌN LỬA BÁC HỒ CHO

*Chỉ có lửa bùng cháy
Với hai bàn tay không
Cả nước non khi ấy
Thắm đen đêm mùa đông*

*Ngọn lửa Bác Hồ cho
Trong trái tim yêu nước
Vì Độc lập, Tự do
Sáng khu rừng Việt Bắc*

*Mấy ai khi ấy nghĩ
Từ tre làng vọt lên
Những binh đoàn hùng vĩ
Tiếng sấm rền Điện Biên*

*Mấy ai khi ấy biết
Những rừng cây đang xuân
Từng bùng trên trái đất
Khúc ca còn vang ngân*

*Ngọn lửa Bác Hồ cho
Những câu chuyện thân thoại
Ngọn lửa Bác Hồ cho
Một tình yêu lớn mãi.*

Năm 1974

“Hồ Chí Minh - Người ở khắp nơi nơi”
Nxb. Tổng Hợp Hậu Giang, 1990

PHẠM KHOA VĂN

THƯA BÁC, THÁNG NĂM...

*Trời Ba Đình, con gặp nắng Cà Mau
Vẫn cái nắng óng vàng trên rừng đước
Thưa Bác, bây giờ là tháng Năm
Nơi đất mũi phù sa sông rạch
Đồng đội con đang giữa chặng tuần tra
Nắng Ba Đình hắt đong đầy lá đước...*

*Màu cỏ xanh trước chỗ Bác nằm
Phải màu cỏ từng quen trên điểm tựa?
Thưa Bác, nhánh cỏ này con xin mang
Lên những chiến hào biên giới cháy đen
Dệt xanh lại bao triền đồi bông lửa*

*Thưa Bác con xin làm ngọn gió
Thổi bạt ngàn trên xứ sở
Để nghìn bạn hôn lên mỗi nếp cờ
Trước Lăng Người thắm đỏ
Và thổi bùng màu lửa ấy thiêng liêng
Suốt dọc tuyến biên phòng gắn bó*

*Chúng con xếp hàng xanh đường Hùng Vương
Màu quân phục như cây non mới trồng
Những hàng cây từ rừng xa về hợp mặt
Như hàng chò trang nghiêm bên Lăng Bác*

*Đá hoa cương từng bậc dắt con lên
Trong yên lặng, sợ làm lay giấc Bác
Vàng sáng tỏa từ Người ấm áp
Mỗi chúng con nhận ánh sáng lòng mình
Xin nhận cả cho người thiếu mặt
Đồng đội con trên biên giới hy sinh...*

*Thưa Bác vẹn nguyên vàng sáng ấy mát trong
Con xin giữ trọn đời trong ánh mắt
Và khắp miền biên cương Tổ quốc
Chúng con sẽ lớn lên gan góc những thân chò
Đủ tin cây qua tháng năm thử thách
Rừng cây ấy do tay Người gieo hạt
Bền lòng nơi biên giới chắn che...*

“Hát với biên thủy” Nxb. Hội Nhà văn 2009
“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

THÁI THÀNH VÂN

KỶ NIỆM TỪ TÂN TRÀO

*Xin gửi lại sau lưng bến Bình Ca
Con đi về nơi ngày xưa Bác ở
Cày máy nông trường mở vùng chè ra rộng nữa
Lan vẫy rồng chào khách rộ vàng hoa*

*Như đi lâu ngày nay trở về quê cha
Con thấy nơi mắt mình ước ước
Mẹ ơi trên những nẻo đường hôm nay con bước
Núi ngày xưa Bác đã đi qua*

*Con gặp mái đình con gặp cây đa
Gặp con suối ngày xưa Bác lội
Gặp ngọn gió hè trưa và ban chiều ngọn khói
Bếp nhà ai thơm mùi ngô nướng quê ta*

Con không cầm được nước mắt
khi đứng trước ngôi nhà
Lưng chừng núi Nà Lừa chen giữa núi
Tảng đá Bác làm bàn ăn cùng nơi nhóm lửa
Ôi cuộc đời tỏa sáng mãi bao la...

Hai mươi tuổi xuân Người quyết đi xa
Sóng chân vệt mang tâm nhìn nhân loại
Những góc phố lắm than những tòa nhà vĩ đại
Người đã từng qua và đã trở về đây

Bát ngát bốn bề trùng điệp nửa vầy
Con suối nhỏ dưới kia róc rách
Con chim từ quy đêm khuya khoan nhất
Bác vẫn thức kia, ngon đèn sáng đêm dài

"Dù đốt cháy Trường Sơn..."
 chính nơi đây Bác dạy
 Con xin vâng lời Bác để lên đường
 Nhà lưu niệm khoe màu vôi ngói mới
 Mỗi hiên vạt hiên như ánh mắt yêu thương

Mẹ ơi!
 Rồi con sẽ vượt Trường Sơn núi dựng
 Trong ba lô có kỷ niệm Tân Trào
 Tấm lá đũa mang hình hài đất nước
 Và tiếng Bác Hồ vẫy gọi trên cao.

“San sẻ” Nxb. Văn hoá Dân tộc, 1998

BẰNG VIỆT

LƯƠNG TÂM

I. TRUYỀN THUYẾT TRONG HIỆN THỰC

*Tôi yêu từ truyền thuyết thuở sinh ra
Những chuyện Bác qua nhiều trang lịch sử
Bác đi suốt đời ta, qua tuổi nhỏ
Chưa bao giờ ta nghĩ Bác già thêm*

*Ta lại đi hầu hết tuổi thanh niên
Bao chiến thắng nôn nao lồng ngực trẻ
Trái tim nóng như chưa từng nóng thế
Khát vọng nào chẳng Bác dắt dìu cho?*

*Những phút lo toan, ta nhớ Bác Hồ
Lại có sức cân bằng trong mạch máu
Những gay cấn trong cuộc đời chiến đấu
Vượt qua rồi, nhìn Bác, nhẹ lòng hơn.*

Ôi những cánh đồng bom phá trụi trơn
Rừng nguyên thủy đen thui màu hóa học
Dốc dựng đứng, mở đường lên cực nhọc
Đá tai mèo đâm muốn nát da chân

Ngỡ chừng qua nghìn cây số hành quân
Tìm sắt lại trước mọi điều gian khổ!
Nhưng không đâu; hồn như mùa gió trở
Một trời sao trẻ lắm, lại lên ngôi
Và Bác Hồ, đôi mắt thật yêu đời
Thao thức đến, ru cho từng cháu ngủ

Kỷ niệm cứ trào lên trong nhịp thở
Sắc nắng Ba Đình mới lạ lòng sao!
Theo Bác, cùng ta tới mỗi chiến hào
Chia sẻ hết nhưng niềm tin rất thật
Bác mỉm cười, râu tóc trắng như bông!

Ôi nét Bác cười, hồn hậu, thủy chung
Nụ cười ấy, bao giờ ta hiểu hết?
Sau tất cả mọi vui buồn, sống chết
Mới càng về lắng đọng mãi trong ta

Đất nước, bao miền ta đã đi qua
Qua tuổi lớn, qua cuộc đời đổi khác...
Duy chỉ có tấm lòng ta với Bác
Vẫn tươi rùng, như buổi mới ngày thơ...

II. ĐI SUỐT CHIỀU SÂU QUÁ KHỨ

*Huy hoàng sao! Dấu tích những thời xưa
Cha ông suốt mấy nghìn năm đẹp giặc:
Con sông trải lô nhô đầu cọc sắt
Núi xây thành dăng vọng gác quân quan
Voi bao đời hóa đá vẫn hiên ngang
Ngựa thần tưởng lên trời còn dấu lửa
Lưỡi mác thép xanh, mũi tên đồng đỏ
Và bạt ngàn bãi sậy, bãi cò lau...*

*Tới Bác Hồ, tất cả gắn vào nhau
Làm sinh động mọi sắc màu quá khứ
Chuyện dựng nước Vua Hùng từ lịch sử
Chuyện Diên Hồng đốt ngọn đuốc bình Nguyên
Và Đống Đa, xác giặc chất như nê-m...
Lại tái diễn trong đời ta mới mẻ*

*Ôi dưng khí trong câu thơ thời Lý
Lại chính Bác Hồ khơi lại cho ta
Sức toàn dân cùng Hưng Đạo xông pha
Tâm nhân nghĩa tỏa từ tim Nguyễn Trãi
Đều gặp Bác và hóa thành hiện đại
Thành nếp đời ta, đơn giản, bền lâu*

*Và tình thương trong tục ngữ, ca dao
Sức đùm bọc, từ nghìn năm cực khổ
Tụ vào Bác như nhiều con suối nhỏ
Trong tâm hồn cộng sản lớn menh mông...
Bác đến cùng ta, ngay thẳng, sáng trong
Chỉ nói ít, mà ta thấu nhận mãi
Chất truyền thống hòa tan vào hiện tại
Nét thần kỳ lảng giữa nét dân gian...*

Người thăm lại ngôi nhà quê nội ở làng Sen, xã Kim Liên,
huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An tháng 12/1961.

Ảnh: Bảo tàng Hồ Chí Minh

III. NHỮNG BIÊN GIỚI VÀ NHỮNG CON NGƯỜI

*Bác nửa đời đi khắp cảnh lâm than
Đã đau hết từng nỗi đau trái đất:
Roi đuôi cá tóe máu người châu Úc
Thuốc phiện tiêu mòn dân số Trung Hoa
Người da đen lê xích ở Xa-ha-ra
Bị chôn sống, thui vàng trên cát bỏng
Những bộ lạc đông người thành tuyết chủng
Những nông nô thành súc vật bán cân*

*Bác Hồ đi khắp thế-giới-phân-vân
Trước giá trị con người như giẻ rách
Tòa án Linsơ thiêu người thỏa thích^(*)
Cắt gót, vụn răng, treo cổ, tắm dầu
Mỗi đoạn dây thường cháy khét tranh nhau
Trên công lý đồng đôla dã thú*

*Tư bản trắng, cầm can và dắt chó
Đổ mủ cao su vào phụ nữ da vàng
Lũ chủ đồn điền súng ống nghênh ngang
Bắn tại chỗ ngàn phu phen thuộc địa
Những biên giới cách xa nhau nhiều thế
Mà nơi nào đau khổ cũng như nhau*

^(*) Tòa án Linsơ: hình thức hành hình công khai người da đen ở Mỹ hết sức dã man.

Bác phải tìm ai trên khắp năm châu?
Bao trái đất căng mái đầu lông lộng
Những tư tưởng thời Nhân quyền cao rộng
Sau trăm năm, giờ vang vọng về đâu?

Cờ nghĩa Cần Vương tan vỡ theo nhau
Và chủ nghĩa Duy Tân dần phá sản
Đất cay đắng khát khao đường cách mạng
Chặn ngang dòng thuế máu tám mươi năm
Để công nông mát mặt, có cơm ăn
Và đế quốc đổ nhào từ thuộc địa...

Bác đứng dậy trước diễn đàn quốc tế
Cảm động đón chào Quốc tế thứ ba
Giữa bưng bưng bão tuyết Tháng Mười Nga
Đã thấy gió về chân trời tháng Tám
Những biên giới, những lớp người bè bạn
Trong đầu Người, lúc ấy đã sinh ra...

Bao chặng đường Các Mác đã đi qua
Bao bài học Lênin còn nóng hổi
Đã giúp Bác xóa cho mình dấu hỏi
Trước phong trào dân tộc khắp năm châu

IV. TÂM VÓC THẾ KỶ

*Thế kỷ chiến tranh, cách mạng liên nhau
Thế kỷ lớn, đau thương, hùng vĩ nhất
Thế kỷ khát khe, một còn một mất
Thế kỷ thánh thần cúi rạp trước con người...*

*Ta từng tin bao thần tượng trên đời
Nhưng tất cả đều cuối cùng sụp đổ
Ta lớn dậy, trải đã nhiều gian khổ
Dựng cuộc đời ở sức cánh tay ta...*

*Bác Hồ ta; Bác chẳng ở đâu xa!
Bác ở giữa lòng ta trong sạch nhất
Bác đã tạo hồn ta thành tinh chất
Dạy ta nhìn bằng mắt của ta thôi*

*Ta hóa thành sức của Bác sinh sôi
Thành đội ngũ Đảng, Đoàn, thành Mặt trận*

*Thành sấm sét trước quân thù, căm giận
Thành tình yêu ấm nóng giữa nhân dân...*

*Ta là mầm sen ử bốn nghìn năm
Bác vun nở cùng anh em quốc tế
Thế ta chảy như sông Hồng về bể
Bác giữ nguyên sắc đỏ tự trong nguồn
Bác suốt đời đi dép lốp bình thường
Cho ta lớn bay qua tầm tiếng động
Bác thâu góp nghìn tình hoa cao rộng
Nâng lên thành trí tuệ của toàn dân*

*Thế kỷ này, Bác đã hóa công tâm
Với Đảng là trung, với dân là hiếu
Biến kẻ mạnh xâm lăng thành kẻ yếu
Kết lòng người ly tán hóa tương thân
Thế kỷ này, Bác đã hóa lương tâm
Ta yên tĩnh ngẩng đầu trên trái đất
Tin chân lý là con người có thật
Tin lạc quan là phẩm chất đời ta...*

V. LƯƠNG TÂM NỒNG CHÁY MÃI

*... Ôi khu vườn thanh bạch, nắng như hoa
Rơi rắc khắp quanh ngôi nhà của Bác
Tiếng chim sớm vụt có gì đổi khác
Cơn mưa thu bỗng ập xuống chan hòa
Tất cả bất thần, như phút xót xa...*

*Lương tâm yêu nồng cháy của đời ta
Lương tâm lớn khắc vào ba thế hệ
Lương tâm ấy có bao giờ đập khế
Trong cuộc đời đông bão chẳng hề nguôi!...
Lương tâm này sẽ mãi mãi sinh sôi
Thành sức lớn, vượt qua vòng sống, chết
Dù mi mắt rất yêu đời, đã khép
Nét nhân từ còn đọng đó, trên môi...*

*Trái tim ta tự lúc biết buồn vui
Chỉ đứng sững giữa phút này ác liệt
Suốt tuổi trẻ, có gì chưa nói hết
Là phút này, khi Bác bỗng đi xa
Tự lối Ba Đình, Tháng Chín, Mồng Ba
Cả dân tộc trong ngày này tổn thất
Lại là lúc siết hàng thêm rất chặt
Lúc tình yêu sâu sắc nhất trao nhau
Lúc lo toan trĩu nặng nhất trong đầu
- Ân hận đã chưa trừ xong giặc Mỹ...
Trên nửa nước miền Nam thương nhớ thế
Sáu mươi năm, Bác vẫn ước ao về!*

Ôi chiếc cầu tàu trên bến Sài Gòn
Đã vĩnh viễn một lần đưa tiễn Bác
Đâu có biết từ con tàu lưu lạc
Bác đi thẳng vào lịch sử mai sau!

Cánh cửa tương lai, Bác mở lần đầu
Đã thấy đích, cho đời ta mở tiếp
Sao các cháu còn đây, mà Bác Hồ vĩnh biệt!
Nam Bắc sắp cầm tay, mà Bác phải chia tay!

Không bao giờ thấy nữa lại hôm nay
Đất nước bốn nghìn năm thành Bác Hồ đúc lại
Đưa dân tộc vào kỷ nguyên vĩ đại
Tạo anh hùng thành danh hiệu toàn dân
Cho mỗi người vằng vặc một lương tâm!...

Tháng 9-1969
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ"
Nxb. Hội Nhà văn, 2005

MÃ THẾ VINH

CÂY VÚ SỮA BÁC TRỒNG

*Dân miền Nam thương nhớ Bác Hồ
Gửi cây vú sữa về Thủ đô
Bác trồng bên ao Bác chăm bón
Nhớ Bác hàng năm quả quả to
Bác thương già trẻ, thương đất nước
Mùa chín quả mừng Tết Trung thu
Người có đi xa cây xanh mãi
Cây nhớ miền Nam nhớ Bác Hồ*

Vũng Tàu, 05-2009
In trên Tạp Chí Văn nghệ Xứ Lạng Năm 2009.

NHÀ SÀN BÁC HỒ

*Nhà sàn Việt Bắc
Nhà sàn Bác Hồ
Trong lòng Thủ đô
Vườn cây rợp bóng
Trước cửa ao sâu
Cá quẫy loang loáng
Châu trực mồm thô
Như khi đón Bác
Mừng người mừng trăng
Cháu con vui sống
Nhà sàn Việt Bắc
Nhà sàn Bác Hồ
Cháu con thăm Bác
Trong lòng Thủ đô*

Tháng 05 năm 2008
In trên tạp Chí Văn nghệ Xứ Lạng năm 2011

NGÂN VINH

RẦM THÁNG GIÊNG TRÊN SÔNG ĐÁY

Dạ bán quy lai nguyệt mãn thuyền
Hồ Chí Minh

*Đêm mặt sông sương như khói
Vầng trăng tròn vầng vạc soi
Cỏ liêng liếng bờ sóng dội
Đôi tiếng vạc kêu ngang trời*

*Bóng Người như còn đâu đó
Canh khuya bàn bạc việc quân
Áo mỏng vai gầy nẻo gió
Rầm giêng năm ấy sông xuân*

*Tháng ngày vẫn còn vang vọng
Con thuyền đầy ánh trăng ngân
Nước dòng sông không khép sóng
Chân trời xa hóa nên gần*

*Bao nhiêu năm rồi sông Đáy
Khói sương lặng lẽ đi về
Biết rằng thời gian nước chảy
Mà sao lòng cứ trắng khuya.*

16/12/1998

"Người đi tìm hình của nước" Nxb Hội Nhà văn, 2011

NGUYỄN BÙI VỢI

MỘT TRƯA NẮNG CÁT

*Nắng đổ lửa trên đầu
Gió nóng rang đất cát
Lá nguyệt trang héo, giòn
Cổ họng se, cháy khát*

*Khẩu đội nữ dân quân
Mồ hôi ròng trên mặt
Đất bỏng dưới bàn chân
Lưng áo nghe thấm mát*

*Chân trời xa ì ầm
Tiếng bom rung từng đợt
Mà biển cứ như mơ
Xanh một màu trầm mặc*

*Có tiếng reo: Bác! Bác!
Trong gió gọi chuyển nhau
Cả khẩu đội hôn hờ
Trời bao la trên đầu*

Đôi dép cao su đen
Lún ngập trong cát nóng
Bác vẫn bước ung dung
Khăn bông xoa trán rộng

Bác bắt tay từng cháu
Bác chỉ về phía xa:
- Một khoảng trời, dăm biển
Là của nước non ta...!

Bác mở gói ô mai
Chia cho từng cháu một
Bác cười: thứ quà này
Các cháu trai không được!

Nhận quà mà mắt ướt
Thương Bác lo trăm chiều
Nhìn mãi theo bóng Bác
Bâng khuâng rừng phi lao

Nắng vẫn cháy trên đầu
Gió vẫn rang đất cát
Mà lá nguyệt trang reo
Cổ thấm dần nước mát

Gói ô mai: tình Bác
Cháu nào cũng để dành
Nòng pháo soi mặt biển
Nâng từng cánh chim xanh.

Mùa thu, năm 1979

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

HOÀI VŨ

KÍNH DÂNG LÊN BÁC

*Sau ngày Quốc khánh Bác bỗng ra đi
Miền Nam hái hoa, hoa chưa đến Bác
Tim ta ơi! Có bao giờ đau thắt
Như sáng mai này ta tết vòng hoa
Không phải đón Bác về, mà tiễn Bác đi xa
Bác nhắm mắt rồi, đài vang thống thiết
Mặc, giữa lòng ta, Bác chưa vĩnh biệt
Bác chỉ đi lâu, lâu lắm, không về...
"Hỡi đồng bào, tôi nói, có nghe...
Bác vẫn sống, còn nói với ta, thân thiết
Hãy khóc đi em rồi lau nước mắt
Như Bác kính yêu những ngày nước mất
Dồn khổ đau lên đôi cánh chim bằng
Bay bốn phương trời tìm lẽ sống cho dân
Bác chỉ khóc khi trở về hôn Tổ quốc
Sáng mai này, ta khoác áo màu xanh nhất*

Màu núi sông để tiễn Bác đi xa
Bởi ta hiểu những ngày nằm gai nếm mật
Vì màu này tóc Bác ta điểm bạc
Cũng vì màu này ta đổ máu xương ra
Ôi miền Nam, trên hai mươi năm trời đánh giặc
Có đêm nào không nhìn ra phương Bắc
Có trái tim nào không ôm theo hình Bác
Mà trút căm hờn lên đầu súng, mũi chông
Mà trút yêu thương lên sông núi, ruộng đồng
Ôi miền Nam, một vòng hoa ta tết
Hoa chưa tròn vòng, và chưa đón Bác, ta dâng
Cổng chào ta xây, gạch chưa lát hết
Nhưng đất Thành đồng
đang rầm rập cuộc ra quân
Sẽ có triệu vòng hoa sau hàng triệu bước chân
Khi đất nước vắn vơng tình nghĩa Bác
Là đất nước ta hiểu mình tròn vẹn nhất
Súng chắc tay, con cháu Bác lên đường
Sáng tiễn Bác đi, chiều tất cả ra chiến trường.

4-9-1969

"Hồ Chí Minh - Người ở khắp nơi nơi" - Nxb. Tổng hợp Hậu Giang, 1990

"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

LƯU QUANG VŨ

NGƯỜI ĐÁNH THỨC BAN MAI

*Ông Ké già thường dậy trước ban mai
Khi mặt suối còn mịt mù sương trắng
Cỏ ướt đầm, núi trập trùng đá lạnh
Cây im lìm chưa một tiếng chim kêu*

*Gió cửa hang, gió lộng ở trên đèo
Ông ké đi nhẹ nhàng, trầm mặc
Vàng trán rộng, chòm râu quắc thước
Sắc áo chàm trên sắc núi bao la*

*Đôi mắt nhìn trùng điệp đỉnh rừng xa
Như ông tiên hiền hoà trong cổ tích
Giày vải cũ giẫm trên đá dốc
Người nghĩ gì trong những ban mai*

*Ngàn hoa lau xào xạc quanh Người
Mùi đất ẩm nồng thơm trong cỏ đắng
Mùi đất ấy những năm dài xa nước
Người vẫn từng thương nhớ khôn nguôi*

*Thương nhà sàn lưng núi mây bay
Nghe mỗi tiếng hạt mầm lên tí tách
Người gần gũi với cỏ cây tạo vật
Với khí trời, suối nước, với thơ ca...*

*Nhưng đời còn xiềng xích ngục tù
Cả dân tộc giữa đêm đầy đau khổ
Người đã đến và dạy ta nhóm lửa
Dạy ta đứng lên quật ngã quân thù*

*Có lúc Người yên dạ làm thơ
Giường đá lạnh những đêm trần trọc
Người tính trước những đèo cao phải vượt
Những chặng đường dân tộc sẽ đi qua*

*Phút tàn đêm, bóng tối còn nhòa
Núi vượn dậy như chí Người sừng sững
Phút chuẩn bị cho năm ngàn trận đánh
Cho ngày mai cả nước rục rờ bay*

*Người không quên từng ngọn cỏ nhành cây
Một rặng đước cuối trời Người cũng nhớ
Những sớm ấy, giữa rừng Pác Bó
Biển Cà Mau đã vỗ dưới chân Người*

*Ừng sau mây một tia nắng mặt trời
Một tiếng chim, đôi tiếng chim riu rít
Rồi ào ạt cả bầy chim bay vút
Thác trắng ngời rừng núi sáng bừng lên*

*Theo chân Người, tất cả sáng bừng lên
Hy vọng, Tự do, Nhân dân, Tổ quốc
Người đánh thức tương lai, ông kẻ già tóc bạc
Trên mênh mông rục rờ ánh mai về.*

“Với Đảng mùa xuân” Nxb. Tác phẩm mới, 1982

PHAM VŨ

TƯỢNG BÁC TRÊN ĐỈNH TRƯỜNG SƠN

*Đường hành quân băng qua đỉnh Trường Sơn
Nơi mây bay gió vờn tràn đá
Nơi nắng lên khoảng trời rộng quá
Đi trong mây như lạ, như quen
Nơi gặp nhau ngược mắt trông lên
Bỗng trái tim rung lên mạnh nhất*

Chính là lúc ta nhìn rõ tượng hình Bác
Đồng chí công binh đã tạc vào cây
Da Bác hồng hào màu gỗ thơm say
Chòm râu trắng như từng dây thạch nhũ
Vàng trán Trường Sơn
ngẩng cao giữa mây trời vẫn vũ

Tấm áo bạc màu đôi dép cũ thân quen
Tôi đã xem ngàn bức tượng đồng đen
Ngàn bức tranh dẹt bằng lụa đẹp
Không ở đâu
Không ở đâu tôi rưng rưng nước mắt
Như ở Trường Sơn nhìn tượng Bác tạc vào cây
Mỗi người lính chúng tôi chỉ được ngắm vài giây
Rồi vội vã phải đi ngay theo bàn tay Bác chỉ
Suốt dọc đường hành quân lúc nào tôi cũng nghĩ
Về kỳ công này của đồng chí công binh
Anh bị thương mảnh đạn chạm vào tim
Ra đến đây bỗng nghe tin Bác mất
Dồn đau thương lên cánh tay độc nhất
Anh tạc hình ảnh Bác lên cây
Anh đi xa rồi nhưng tượng Bác còn đây
Cao lớn mãi với rừng cây cao lớn
Đường Hồ Chí Minh mỗi lần ta nhắc đến
Chính là đây
Nơi Bác đứng
Đỉnh Trường Sơn!

Động Voi Mẹp 9 - 1969
"Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ" - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

TẠ HỮU YÊN

ĐƯỜNG QUYỀN CỦA BÁC

Trên sân Bắc Bộ Phủ^()
Bác ung dung đạo quyền
Cảnh trăng non vừa nhú
Phía Ba Đình treo nghiêng*

*Bóng người động trên sân
Lung linh và uyển chuyển
Đường quyền đi ẩn hiện
Biến hóa đến khôn lường*

*Sức mạnh nơi tay Người
Là chiều sâu ý chí
Chất thép nơi tay Người
Là trái tim thi sỹ*

*Đường quyền của Việt Nam
Từng nghìn năm giữ nước
Hiểm như cọc Bạch Đằng
Kẻ thù không hiểu được*

*Cùng với vần thơ thép
Người luyện đường quyền đêm
Ở Người trăm vẻ đẹp
Đời ta hạnh phúc thêm.*

Hà Nội, năm 1965

“Hồ Chí Minh - Hợp tuyển thơ” - Nxb. Hội Nhà văn, 2005

(*) Năm 1946, lúc ở Bắc Bộ Phủ, đêm đêm Bác thường đạo quyền.

CHÚ THÍCH VỀ TÁC GIẢ^(*)

1. HUỖNH THỨC KHÁNG

Sinh: 1876

Quê: Tiên Phước, Quảng Nam

Tác phẩm đã xuất bản: THI TỪ TÙNG THOẠI, THI VĂN VỚI THỜI ĐẠI, THI VĂN CÁC NHÀ CHÍ SĨ VIỆT NAM (KÝ PHI BÀNG), LỊCH SỬ PHAN TÂY HỒ TIÊN SINH...

2. BÙI BÀNG ĐOÀN

Sinh: 1889

Quê: Ứng Hòa, Hà Tây

3. BÙI KỶ

Sinh: 1888

Quê: Phủ Lý, Hà Nam

Tác phẩm đã xuất bản: QUỐC VĂN CỤ THỂ, TRUYỆN TRÊ CỐC, VĂN CHƯƠNG...

4. VÕ LIÊM SƠN

Sinh: 1888

Quê: Can Lộc, Hà Tĩnh

Tác phẩm đã xuất bản: HÀI VĂN CHÂM BIẾM CHẾ ĐỘ THỰC DÂN, CÔ LÂU MỘNG, ...

5. SÓNG HỒNG

Sinh: 1907. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THƠ SÓNG HỒNG I, II...

6. TỐ HỮU

Sinh: 1920. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỪ ẤY. VIỆT BẮC. GIÓ LỘNG. RA TRẬN. MÁU VÀ HOA. NGÀY TOÀN THẮNG...

7. HUY CẬN

Sinh: 1919. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: LỬA THIÊNG. VŨ TRỤ CA. TRỜI MỖI NGÀY LẠI SÁNG. ĐẤT NỞ HOA. BÀI CA CUỘC ĐỜI. HAI BÀN TAY EM. NHỮNG NĂM SÁU MƯƠI. NGÔI NHÀ GIỮA NẮNG. HẠT LẠI GIEO. CÔ GÁI MÈO. NHỮNG NGƯỜI MẸ - NHỮNG NGƯỜI VỢ. NGÀY HẰNG SỐNG - NGÀY HẰNG THƠ. TUYỂN TẬP THƠ HUY CẬN...

8. CHẾ LAN VIÊN

Sinh: 1920. Quê: Quảng Trị

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐIỀU TÀN. GỬI CÁC ANH. ÁNH SÁNG VÀ PHÙ SA. HOA NGÀY THƯỜNG - CHIM BÁO BÁO. ĐỐI THOẠI MỐI. HOA TRƯỚC LĂNG NGƯỜI. HOA TRÊN ĐÁ. TUYỂN TẬP THƠ CHẾ LAN VIÊN. DI CẢO THƠ I, II, III...

9. XUÂN DIỆU

Sinh: 1917. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THƠ THƠ. GỬI HƯƠNG CHO GIÓ. HỘI NGHỊ NON SÔNG. DƯỚI SAO VÀNG. NGÔI SAO. RIÊNG CHUNG. MŨI CÀ MAU VỚI CẦM TAY. HAI ĐỢT SÓNG. TÔI GIÀU ĐÔI MẮT. THANH CA. TUYỂN TẬP THƠ XUÂN DIỆU...

10. TẾ HANH

Sinh: 1921. Quê: Quảng Ngãi

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA NIÊN. LÒNG MIỀN NAM. GỬI MIỀN BẮC. TIẾNG SÓNG. HAI NỬA YÊU THƯƠNG. ĐI SUỐT BÀI CA. THEO NHỊP THÁNG NGÀY. CON ĐƯỜNG VÀ DÒNG SÔNG...

^(*) Để tiện tra cứu, chúng tôi xếp thứ tự các tác giả theo mục lục. Một số người chưa có điều kiện tìm đủ thông tin cần thiết, chúng tôi sẽ bổ sung vào các lần tái bản sau (BT).

11. NGUYỄN ĐÌNH THI

Sinh: 1924. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGƯỜI CHIẾN
SĨ. BÀI THƠ HẮC HẢI. TIA NẮNG. DÒNG
SÔNG TRONG XANH. SÓNG REO. TUYỂN
THƠ NGUYỄN ĐÌNH THI...

12. PHẠM TIẾN DUẬT

Sinh: 1941. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: VẰNG TRĂNG
QUẰNG LỬA. THƠ MỘT CHẶNG ĐƯỜNG. Ở
HAI ĐẦU NÚI...

13. HỮU THỈNH

Sinh: 1942. Quê: Vĩnh Phúc

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐƯỜNG
TỚI THÀNH PHỐ (TC). TỪ CHIẾN HÀO ĐẾN
THÀNH PHỐ (TC). TRƯỜNG CA BIỂN. THU
MÙA ĐÔNG...

14. ANH THƠ

Sinh: 1921. Quê: Bắc Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BỨC TRANH
QUÊ. THEO CÁNH CHIM CẬU. ĐẢO NGỌC.
HOA DỨA TRẮNG. QUÊ CHỒNG...

15. NÔNG QUỐC CHẤN

Sinh: 1923. Quê: Bắc Cạn

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG CA
NGƯỜI VIỆT BẮC. ĐÈO GIÓ. BƯỚC CHÂN
PÁC BÓ. DÒNG THÁC...

16. HOÀI ANH

Sinh: 1938. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DẠ LAN,
TỪ HƯƠNG ĐẾN MẬT, 99 NGỌN, TRƯỜNG
CA ĐIỆN BIÊN, TỔ KHÚC HÀ NỘI...

17. VINH ANH

Sinh: 1944. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÀU KÝ
ỨC. HOA CỎ. NỖI NIỀM. NƠI SIÊU THOÁT...

18. VƯƠNG ANH

Sinh: 1944. Quê: Thanh Hoá

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SAO CHÓP
NÚI, TRĂNG MẮC VÒNG, TÌNH CÒN, ĐẾN
HẸN...

19. PHẠM ĐÌNH ÂN

Sinh: 1946. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NẮNG XỐI
ĐÌNH ĐẦU. NHỮNG HOÀNG HÔN NGẪU
NHIÊN. HƯƠNG RỄ. PHẤN HOA BAY...

20. NGUYỄN BÁ

Sinh: 1938. Quê: Bến Tre

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MAI ANH
VỀ THÀNH PHỐ. BÓNG BIỂN. ĐẤT VIÊN AN.
HÒN KHOAI (TC)...

21. NGỌC BÁI

Sinh: 1943. Quê: Yên Bái

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRẦM TĨNH
CÁNH RỪNG. MÀU XANH CON SUỐI. CHÙM
QUẢ MÙA ĐẦU. THÁP THOÁNG BÓNG
MÌNH. THỜI ÁO LÍNH...

22. NGUYỄN BAO

Sinh: 1932. Quê: Thanh Hoá

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐÔI CÁNH.
SUỐI BÊN ĐƯỜNG. GIÓ THƠM. SANG THU...

23. THU BỒN

Sinh: 1935. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÀI CA
CHIM CH'RAO (TC). TRE XANH. BAZAN
KHÁT (TC). CẨM PU CHIA HY VỌNG (TC).
ORAN 76 (TC). NGƯỜI VẮT SỮA BẦU TRỜI
(TC). THÔNG ĐIỆP MÙA XUÂN (TC). 100 BÀI
THƠ TÌNH NHỜ EM ĐẶT TÊN. TUYỂN TẬP
TRƯỜNG CA THU BỒN...

24. VŨ CAO

Sinh: 1922. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SỚM NAY.
ĐÈO TRÚC. NÚI ĐÔI...

25. NGÔ TIẾN CẢNH

Sinh: 1950. Quê: Quảng Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRĂNG. LỬA VÀ LÁ...

26. PHẠM NGỌC CẢNH

Sinh: 1934. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐÊM QUẢNG TRỊ. NGỌN LỬA. DÒNG SÔNG. LỐI VÀO PHÍA BẮC. Ở HAI VÙNG ĐẤT. TRĂNG SAU RẼM...

27. HỒNG NGUYỆT CẨM

Sinh: 1935. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHOẢNG TRỜI THƯỜNG NHỚ. CÂY VĨ CẨM BỎ QUÊN. KHÚC HỒI ÂM...

28. HOÀNG MINH CHÂU

Sinh: 1930. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BIẾN ĐỔI, MỞ ĐƯỜNG, HOA MUỐI GIỜ, ANH CÓ VỀ THĂM...

29. VĂN CHINH

Sinh: 1948. Quê: Thái Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DÒNG SÔNG MÙA LŨ QUA. ĐÁ MƯA. LẦN ĐỐI THOẠI THỨ HAI. NỬA ĐỜI TÌM NHAU...

30. LÊ CHÍ

Sinh: 1940. Quê: Cà Mau

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÙA XUÂN ĐẾN SỚM. NHỮNG CON ĐƯỜNG LẶNG IM...

31. ĐÀO NGỌC CHUNG

Sinh: 1939. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRĂNG KHUYẾT. ĐƯỜNG CỎ QUÊ HƯƠNG...

32. KIM CHUÔNG

Sinh: 1947. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA NỞ NGÀY EM ĐẾN. MẶT TRĂNG EM. MẶT TRỜI BA CỬA SÔNG...

33. QUANG CHUYỀN

Sinh: 1945. Quê: Vĩnh Phúc

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHOẢNG CUỐI MÙA THU. HẠT GIỐNG CHIM GIEO. LẶNG THÂM. MẮT ĐÊM...

34. NGUYỄN VĂN CHUÔNG

Sinh: 1945. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐÊM HUYỀN DIỆU. VIẾT GIỮA NGÀY THƯỜNG. CỎ BIẾC. ĐOÀN KHÚC. LẮNG NGHE NHỊP SỐNG. CỎI NGƯỜI...

35. ĐỖ KIM CUÔNG

Sinh: 1951

Quê: Thái Bình

Tác phẩm đã xuất bản: NGƯỜI ĐÀN BÀ ĐI TRONG MƯA, MỘT NỬA ĐẠI ĐỘI, HAI NGƯỜI CÒN LẠI, GIÁP RANH...

36. LÂM THỊ MỸ DẠ

Sinh: 1949. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRÁI TIM SINH NỞ. BÀI THƠ KHÔNG NĂM THÁNG. HAI TUỔI EM. ĐẦY TAY. MẸ VÀ CON. ĐỀ TẶNG MỘT GIẤC MƠ...

37. NGUYỄN VĂN DINH

Sinh: 1932. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÁNH BUỒM. GẶP NỤ CƯỜI. CHỨT MẶN MÒI. LÁ MƯỚP LÁ BÀNG. TỰ TÌNH. GIÀN THIÊN LÝ. HAI CON SỐNG. NHỚ BÁC HỒ...

38. KHƯƠNG HỮU DUNG

Sinh: 1907. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỪ ĐÊM MUỐI CHÍN. NHỮNG TIẾNG THÂN YÊU. QUẢ NHỎ...

39. GIA DŨNG

Sinh: 1940. Quê: Thái Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÀI CA TRƯỜNG SƠN, CUỐI TRỜI MÂY TRẮNG BAY...

40. QUANG DŨNG

Sinh: 1921. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÀI THƠ SÔNG HỒNG, MÂY ĐẦU Ô, TUYỂN TẬP THƠ QUANG DŨNG...

41. NGUYỄN DUY

Sinh: 1948. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÁT TRẮNG. ÁNH TRẮNG. MẸ VÀ EM. ĐƯỜNG XA. QUÀ TẶNG. BỤI. VỀ...

42. LƯU TRÙNG DƯƠNG

Sinh: 1928. Quê: Đà Nẵng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG NGƯỜI ĐÁNG YÊU NHẤT. NỖI NHỚ MÀU XANH. TÌNH NGUYỄN. TRÊN ĐỈNH NÚI THÀNH TA HÁT. ANH BỘ ĐỘI CỤ HỒ...

43. VÂN ĐÀI

Sinh: 1903. Quê: Hà Nội

Tác phẩm đã in: HƯƠNG XUÂN (IN CHUNG), VỀ QUÊ MẸ, MÙA HÁI QUẢ...

44. HỒ KHẢI ĐẠI

Sinh: 1926. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHIẾN SĨ. QUÊ HƯƠNG ĐỒNG ĐỘI...

45. NGUYỄN SĨ ĐẠI

Sinh: 1955. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NƠI EM VỀ. ĐƯỜNG CHÂN TRỜI. TRÁI TIM NGƯỜI LÍNH.

46. LÊ ĐẠT

Sinh: 1929. Quê: Yên Bái

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÓNG CHỮ THƠ TÌNH LÊ ĐẠT...

47. NGUYỄN KHOA ĐIỀM

Sinh: 1943. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐẤT NGOẠI Ô. MẶT ĐƯỜNG KHÁT VỌNG (TC). NGÔI NHÀ CÓ NGỌN LỬA ẤM...

48. BÀN TÀI ĐOÀN

DÂN TỘC DAO

Sinh: 1913. Quê: Cao Bằng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MUỐI CỦA CỤ HỒ. KỂ CHUYỆN ĐỜI BÙNG SÁNG. GỬI ĐỒNG BÀO DAO...

49. PHẠM ĐỨC

Sinh: 1945. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÓ MỘT KHOẢNG ĐỜI...

50. TRẦN ĐƯƠNG

Sinh: 1944. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRÁI ĐẤT TRONG VÒNG TAY. GIÓ TỪ BAN TÍCH. ĐAU CÙNG QUÊ HƯƠNG...

51. TRINH ĐƯỜNG

Sinh: 1919. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HẠT GIỐNG. THỦY TRIỀU. BẠCH ĐẰNG GIANG TRẮNG KHÚC. GIAO MÙA. PHƯỢNG HOÀNG CON...

52. BẢO ĐỊNH GIANG

Sinh: 1919. Quê: Tiền Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐƯỜNG GIẢI PHÓNG. ĐÊM HUYỀN DIỆU. SEN ĐỒNG TRONG MỖI TRÁI TIM. THUYỀN CHỜ ĐẠO...

53. CẨM GIANG

Sinh: 1931. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIÓ NÚI BIÊN PHÒNG. RỪNG TRẮNG HOA BAN. NGƯỜI BẮN NÀ PHIÊU...

54. LÊ GIANG

Sinh: 1930. Quê: Cà Mau

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÔNG VẠN THỌ, PHÍM ĐÀN XANH...

55. THÁI GIANG

Sinh: 1933. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIÓ TỪ CÁNH RỪNG. LỬA SÁNG RỪNG. CHÚNG CON BIẾT NGƯỜI Ở LẠI (TC)...

56. NGUYỄN PHAN HÁCH

Sinh: 1944. Quê: Bắc Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỔ CHIM SÈ, CÂY VĨ CẨM CẨM LẠNH, SAU NHỮNG CÁCH XA,...

57. NGUYỄN HÀ

Sinh: 1932. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MƯA PHÙ SA. LÁ ĐỎ. MẮT HOA CHỜ. TRÁI LỖ THÌ...

58. NGUYỄN QUANG HÀ

Sinh: 1941. Quê: Bắc Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG GÀ TRÊN ĐIỂM CHÓT. GIÓ MIỀN HOANG VU...

59. NGUYỄN HUNG HẢI

Sinh: 1959. Quê: Tam Nông - Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BAN MAI CHÓNG MẶT, TRƯỚC CỬA THIÊN, ĐÊM THỊ MẦU...

60. THANH HẢI

Sinh: 1930. Quê: Thừa Thiên - Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG ĐỒNG CHÍ TRUNG KIÊN. HUẾ MÙA XUÂN. DẤU VÒNG TRƯỜNG SƠN...

61. ĐẶNG HẸN

Sinh: 1942. Quê: Thái Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHÔNG GIAN THƯỜNG. HẠNH PHÚC ĐƠN SƠ...

62. HỒNG CHÍNH HIỀN

Sinh: 1933. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐÁ TRẮNG. TRƯỚC CHÂN TRỜI. TIỀN DUYÊN. RỪNG CÓ MẮT...

63. CA LÊ HIỂN (LÊ ANH XUÂN)

Sinh: 1940. Quê: Bến Tre

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG GÀ GÁY. HOA DỪA. TRƯỜNG CA NGUYỄN VĂN TRỖI. THƠ LÊ ANH XUÂN...

64. NGUYỄN HOA

Sinh: 1947. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DƯỚI MẶT TRỜI. VÀNG MÙA THU. NGÔI SAO SỐ PHẬN. CON TỔ QUỐC...

65. XUÂN HOÀI

Sinh: 1941. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG CHIM VƯỜN. DƯỚI TRỜI MÂY TRẮNG. BÓNG TRƯA. ĐỪNG LÀ MƯA BÓNG MÂY. GỬI NGƯỜI XA XỨ...

66. XUÂN HOÀNG

Sinh: 1925. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DU KÍCH SÔNG LOAN (TC). MIỀN TRUNG. HƯƠNG ĐẤT BIỂN. BIỂN VÀ BỜ. QUẢNG CÁCH LẶNG IM. VỀ MỘT MÙA GIÓ THỎI...

67. TRẦN NINH HỒ

Sinh: 1943. Quê: Bắc Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NẮNG HAI MÙA. VIẾT CHO MỘT NGƯỜI. THÁP THOÁNG TRĂM NĂM...

68. PHẠM HỒ

Sinh: 1926. Quê: Bình Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHÚ BÒ TÌM BẠN. CHUYỆN HOA CHUYỆN QUẢ. MỸ CHÂU - TRỌNG THỦY. NHỮNG NGÀY XUA THÂN ÁI. RA KHƠI...

69. MINH HUỆ

Sinh: 1927. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG HÁT QUÊ HƯƠNG. ĐẤT CHIẾN HÀO. MÙA XANH ĐẾN. ĐÊM NAY BÁC KHÔNG NGỦ...

70. CHÍNH HỮU

Sinh: 1925. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐẦU SÚNG TRẮNG TREO. KÝ HỌA MÙA XUÂN. THƠ CHÍNH HỮU...

71. HOÀNG HỮU

Sinh: 1945. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHÓI ẤM SAU CÂY. HAI NỬA VẮNG TRĂNG...

72. QUANG HUY

Sinh: 1938. Quê: Hưng Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIÓ TỪ ĐÁU. CHIM GỌI MÙA. DÒNG SUỐI THỨC...

73. NGUYỄN THỤY KHA

Sinh: 1949. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÁT THỜI GIAN. LÚC ẤY BIỂN KHÔNG MÙA. MẸ CỦA BIỂN. LỬA TRẮNG VÀ ỚT XANH...

74. TRẦN ĐĂNG KHOA

Sinh: 1958. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỪ GÓC SÂN NHÀ EM. GÓC SÂN VÀ KHOẢNG TRỜI. KHÚC HÁT NGƯỜI ANH HÙNG (TC). BÊN CỬA SỐ MÁY BAY...

75. ĐÌNH NAM KHƯƠNG

Sinh: 1947. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: PHÍA SAU NHỮNG HẠT CÁT. ĐỢI CHỜ GIÓ VÀ TRĂNG.

76. KPA-YLANGK (TÂY NGUYỄN)

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGƯỜI TÂY NGUYỄN MÃI MÃI THEO LỜI BÁC HỒ...

77. CẨM LAI

Sinh: 1923. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÀU XANH SẮC BIỂN. HƯƠNG KỶ NIỆM. MÂY HỒNG. LỆ ĐẮNG. GIÓ BẮC...

78. TRẦN NHẬT LAM

Sinh: 1936. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐẤT TÔI YÊU,...

79. NGUYỄN VIẾT LÂM

Sinh: 1919. Quê: Quảng Ngãi

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHÂN TRỜI. MẶT TRỜI THÂN YÊU. NHỮNG CÁNH HOA HY VỌNG. LỬA XUÂN...

80. YẾN LAN

Sinh: 1916. Quê: Bình Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG NGỌN ĐÈN. TÔI ĐẾN TÔI YÊU. LÃNG HOA HỒNG. GIỮA HAI CHÓP LỬA...

81. MẠNH LÊ

Sinh: 1953. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG CHIM TRÊN ĐÁ. TRUYỆN THƠ THẦN ĐỘC CƯỚC. TỪ AI ĐẾN TÔI...

82. VĂN LÊ

Sinh: 1949. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MỘT MIỀN ĐẤT MỘT CON NGƯỜI. KHOẢNG THỜI GIAN TÔI BIẾT. PHẢI LÒNG...

83. VĨNH QUANG LÊ

Sinh: 1953. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỐC ĐỘ LỚN CỦA TÌNH YÊU. TRINH NỮ VÀ BÓNG TỐI. CHIA TỪNG HƠI THỞ. THƠ TÌNH VĨNH QUANG LÊ...

84. MÃ A LỀNH

Sinh: 1943. Quê: Lào Cai

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÊN SUỐI NẬM MƠ. MÃ A LỀNH - THƠ...

85. MAI LIỄU

Sinh: 1950

Quê: Yên Sơn, Tuyên Quang

Tác phẩm đã xuất bản: SUỐI LÀNG. MÂY VẪN BAY VỀ NÚI, LỜI THIÊN AI BUỘC, TÌM TUỔI...

86. NGUYỄN TÙNG LINH

Sinh: 1946. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm đã in: HƯƠNG BIỂN, ĐẤT RỘNG TRỜI XANH, NƠI TẤT CẢ TÌNH YÊU CỦA TÔI, CỬA SÓNG, ...

87. TRẦN VĂN LOA

Sinh: 1943. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NẮNG GIỮA HOÀNG HÔN...

88. CHỦ VĂN LONG

Sinh: 1942. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGUỒN YÊU THƯƠNG. TÁN BÀNG XANH GÓC PHỐ. LỜI CA TỪ ĐẤT...

89. VÂN LONG

Sinh: 1934. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIA NẮNG. THÀNH PHỐ NHỮNG BAN MAI. VÀO THU. NHỮNG KHỐI TÌNH CÂM...

90. LƯU TRỌNG LƯ

Sinh: 1911. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG THU. TỎA SÁNG ĐÔI BỜ. NGƯỜI CON GÁI SÔNG GIANH. TỪ ĐẤT NÀY...

91. KHẮC LƯƠNG

Sinh: 1932. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BẾN GỐC...

92. THẾ MẠC

Sinh: 1934. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HỒ, NGUỒN, TRƯỜNG CA NÚI TỎ,... KHÓC HOÀI, NGƯỜI DÂN QUÂN XÃ...

93. VĨNH MAI

Sinh: 1918, Quê: Quảng Trị.

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHÓC HOÀI, NGƯỜI DÂN QUÂN XÃ, ĐÓN VÀ THANH, LÊN ĐƯỜNG...

94. PRÊ KIMALA MAK

Dân tộc Châu Ro

Sinh: 1940. Quê: Bà Rịa - Vũng Tàu

95. NGUYỄN ĐỨC MẬU

Sinh: 1948. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÂY XANH ĐẤT LỬA. ÁO TRẦN. MƯA TRONG RỪNG CHÁY. TRƯỜNG CA SƯ ĐOÀN. HOA ĐỎ NGUỒN SÔNG. TỪ HẠ VÀO THU. BÃO VÀ SAU BÃO...

96. LÊ THỊ MÂY

Sinh: 1949. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG MÙA TRẮNG MONG CHỜ. DIU DÀNG. MỘT MÌNH. TUỔI MUỖI BA. TẶNG RIÊNG MỘT NGƯỜI. DU CA CÂY LỤY TÌNH. GIẤC MƠ THIẾU PHỤ. KHÚC HÁT BUỔI TỐI. THỜI TRẺ CỦA ANH. LỬA MÙA HONG ÁO...

97. XUÂN MIỄN

Sinh: 1922. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: RẠNG ĐÔNG. LỬA BÌNH. KHÓI LỬA PHƯƠNG NAM. GÓI ĐẤT MIỀN NAM. CHẶNG ĐƯỜNG HÀNH QUÂN. AN PHÚ ĐÔNG...

98. NGÔ QUÂN MIỆN

Sinh: 1925. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÔNG HOA CỎ. NGỌN NGUỒN. BÓNG NÚI...

99. VŨ ĐÌNH MINH

Sinh: 1944. Quê: Tráng Việt, Mê Linh, Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIÓ ĐỒNG, MƯA TRƯỚC CỬA NHÀ...

100. PHAN THÀNH MINH

Sinh: 1953. Quê: Lâm Đồng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THE THẮT MÔI TRẮM. BẾN ĐỢI. HOÀNG HÔN DIU DÀNG...

101. TRẦN NHUẬN MINH

Sinh: 1944. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐẤY LÀ TÌNH YÊU. ÂM ĐIỆU MỘT VÙNG ĐẤT. THÀNH PHỐ BÊN NÀY SÔNG. NHÀ THƠ ÁP TÀI. HOA CỎ. NHÀ THƠ VÀ HOA CỎ...

102. PỒ SẢO MÌN

Sinh: 1944

Quê: Mường Khương, Lào Cai

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÂY HAI NGÀN LÁ, BÀI CA HOANG DÃ, MẮT LỬA, CON TRAI NGƯỜI PA DÍ, MẮT RỪNG XANH...

103. TÚ MỖ

Sinh: 1900. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DÒNG NƯỚC NGƯỢC, DỊCH VẬN DIỄN CA, NỤ CƯỜI KHÁNG CHIẾN, TẮM CẨM...

104. DƯƠNG THÚY MỸ

Sinh: 1946. Quê: Hà Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NỖI BUỒN CON GÁI. NỤ TÂM XUÂN HÁT...

105. LÊ NA

Sinh: 1956. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GỬI TÌNH VỀ NÚI...

106. GIANG NAM

Sinh: 1929. Quê: Khánh Hòa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THÁNG 8 NGÀY MAI. QUÊ HƯƠNG. NGƯỜI ANH HÙNG ĐỒNG THÁP. HẠNH PHÚC TỪ NAY. VẮNG SÁNG PHÍA CHÂN TRỜI...

107. LIÊN NAM

Sinh: 1934. Quê: Phú Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHẨU SÚNG HÀNH QUÂN. GIÓ ĐỎ. CON SUỐI CHIẾN KHU. NHỮNG NGÀY XA EM. NGÀY XANH...

108. NGÔ QUANG NAM

Sinh: 1942. Quê: Thái Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: RỪNG CỎ. ĐIỆP KHÚC LỜI RU. DUYÊN MỘT VÙNG TRẮNG...

109. VŨ CHẤN NAM

Sinh: 1939. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG MÙA HOA. MÙA HOA PHƯỢNG. ĐẤT VUA HÙNG...

110. HUỲNH VĂN NGHỆ

Sinh: 1914 Quê: Bình Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THƠ VĂN HUỲNH VĂN NGHỆ...

111. HOÀNG TỔ NGUYỄN

Sinh: 1929 Quê: Tiền Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GÒ ME. QUÊ CHUNG. GỬI CHIẾN TRƯỜNG CHỐNG MỸ. TỪ NHỚ ĐẾN THƯƠNG...

112. BÀNG SĨ NGUYỄN

Sinh: 1925. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BAN ĐẦU. TRÊN MẢNH ĐẤT CỦA TÌNH THƯƠNG. NAY MÌNH HÁI QUẢ. HỒN NHIÊN...

113. LŨ HUY NGUYỄN

Sinh: 1939 Quê: Bắc Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NĂM THÁNG ĐI QUA. CHIỀU SÂU THÀNH PHỐ. ĐÔI MẮT EM NHÌN...

114. VĂN THẢO NGUYỄN

Sinh: 1930. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DÁNG NGƯỜI HÔM NAY...

115. MA TRƯỜNG NGUYỄN

Sinh: 1939

Quê: Định Hóa, Thái Nguyên

Tác phẩm đã xuất bản: MẮT XANH RỪNG CỎ. TRÁI TIM KHÔNG NGỦ...

116. HỮU NGUYỄN

Sinh: 1944. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TỰ KHÚC I, II, III...

117. TRIỆU NGUYỄN

Sinh: 1944. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MẮT NGƯỜI VÀ MẮT LÁ. LỜI YÊU. KHOẢNH KHẮC VÀ VÔ BIÊN. XIN EM BIẾC LẠI...

118. PHAN THỊ THANH NHÀN

Sinh: 1943. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HƯƠNG THÂM. CHÂN DUNG NGƯỜI CHIẾN THẮNG. BÔNG HOA KHÔNG TẶNG...

119. ANH NGỌC

Sinh: 1943. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HƯƠNG ĐẤT MÀU CỜ. NGÀN DẬM VÀ MỘT BƯỚC. SỐNG MÊ CÔNG BỐN MẶT (TC)...

120. HẢI NHƯ

Sinh: 1923. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRÁI ĐẤT MAI NÀY CÒN TÌNH YÊU...

121. GIA NINH

Sinh: 1917. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: LỚN LÊN. THỜI GIAN GỌI. TUYỂN TẬP THƠ GIA NINH. NHẬT LẠI THỜI GIAN ...

122. NGUYỄN GIA NỪNG

Sinh: 1935. Quê: Khánh Hòa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SAO BĂNG. NGƯỜI DỆT ƯỚC MƠ. KHÚC HÁT TRƯỜNG SƠN. LỜI HỨA CỦA NƯỚC...

123. NGUYỄN NGỌC OÁNH

Sinh: 1937. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHÂN TRỜI THƯỜNG NHỚ. THỨC CÙNG SAO...

124. NGUYỄN TRỌNG OÁNH

Sinh: 1929. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: THƠM HƯƠNG BỐN MÙA. NGÀY ĐẸP NHẤT. LỜI NGƯỜI CẦM SÚNG...

125. NGÔ VĂN PHÚ

Sinh: 1937. Quê: Vĩnh Phúc

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIÓ VÀO TRẬN BÃO. KHÚC HÁT VỀ MỘT CON ĐƯỜNG. ĐI NGANG ĐỒI CỎ. MẶT TRÁI XOAN...

126. CAO PHƯƠNG

Sinh: 1933. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRONG CHIẾN HẢO. LÁ REO. XANH TRONG VƯỜN BÁC...

127. LÊ DUY PHƯƠNG

Sinh: 1940. Quê: Hà Tĩnh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CỎ ĐẠI VÀ TRỜI XANH. ĐẾN. THƠ LÊ DUY PHƯƠNG...

128. HẰNG PHƯƠNG

Sinh: 1908. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HƯƠNG XUÂN, MỘT MÙA HOA, MÙA GẶT, HƯƠNG ĐẤT NƯỚC...

129. HUY PHƯƠNG

Sinh năm: 1927.

Quê: Nghi Lộc, Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐẦU SÓNG NGỌN GIÓ, TẦM SÁNG...

130. MAI PHƯƠNG

Sinh: 1932. Quê: Phú Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SẮC HOA VÀNG. ĐI TRONG CÔI NGƯỜI...

131. VIỆT PHƯƠNG

Sinh: 1928. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CỬA MỜ...

132. VIỄN PHƯƠNG

Sinh: 1928. Quê: An Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MẮT SÁNG HỌC TRÒ. NHỚ LỜI DI CHÚC. NHƯ MÂY. MÙA XUÂN...

133. VŨ QUÂN PHƯƠNG

Sinh: 1940. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA TRONG CÂY. NHỮNG ĐIỀU CÙNG ĐẾN...

134. THANH PÔN

Quê: Hà Nội

Dân tộc Khơ Me

Tác phẩm thơ đã xuất bản: LỐI THU CỦA ĐẤT...

135. LÊ HUY QUANG

Sinh: 1944. Quê: Hà Tĩnh

Dân tộc Khơ Me

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HỒ CHÍ MINH, HỒI ỨC TUỔI HAI MƯƠI, TỰ BẠCH, TA VỀ HÀ NỘI ĐI EM...

136. THANH QUẾ

Sinh: 1945. Quê: Phú Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRONG MỖI NGÀY ĐỜI TÔI. GIẢI BÀY...

137. BẾ KIẾN QUỐC

Sinh: 1940. QUÊ: NAM ĐỊNH

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CUỐI RỄ ĐẦU CÀNH. MÃI MÃI NGÀY ĐẦU TIÊN. ĐẤT HỨA. LÊ RA CÓ THỂ...

138. BÙI MINH QUỐC

Sinh: 1940. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MẢNH ĐẤT NUÔI TA THÀNH DŨNG SĨ...

139. HÙNG ĐÌNH QUÝ

DÂN TỘC MÔNG

Sinh: 1937. Quê: Hà Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGƯỜI MÔNG NHỚ BÁC HỒ. NẾU SAI TÔI CHẾT SẼ KHÔNG NHẢM MẮT...

140. HOÀNG QUÝ

Sinh: 1952. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIẤC PHÌ NHIỀU. ĐI BÊN MÙA LÁ RỤNG. NGANG QUA CÁNH ĐỒNG...

141. LÂM QUÝ

Sinh: 1947. Quê: Vĩnh Phúc

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐIỀU CÓ THẬT TỪ CÂU DÂN CA. CHÀNG ÚT CỦA ÔNG TRỜI. TÌNH THƠ CAO LAN...

142. XUÂN QUỲNH

Sinh: 1942. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA DỌC CHIẾN Hào. GIÓ LÀO CÁT TRẮNG. LỜI RU TRÊN MẶT ĐẤT...

143. XUÂN SÁCH

Sinh: 1932. Quê: Thanh Hóa

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CON SUỐI MẶT GƯƠNG. TRONG LỬA ĐẠN. NƠI ĐI VÀ ĐẾN. ĐƯỜNG XA...

144. NGUYỄN SÁNG

Sinh: 1923. Quê: Mỹ Tho

DANH HOẠ LỚN CỦA VIỆT NAM

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GIẶC ĐỐT LÀNG TÔI KẾT NẠP ĐẢNG Ở ĐIỆN BIÊN PHỦ. HÀNH QUÂN ĐÊM MƯA...

145. NGUYỄN XUÂN SANH

Sinh: 1920. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG HÁT QUÊ TA. NGHE BƯỚC XUÂN VỀ. QUÊ BIỂN. SÁNG THƠ. ĐẤT NƯỚC VÀ LỜI CA...

146. THI SÁNH

Sinh: 1941. Quê: Quảng Trị

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐIỀU ƯỚC. LIÊN TƯỜNG. ĐỢI VÀ TÌM...

147. HOÀNG THẾ SINH

Sinh: 1952. Quê: Hưng Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BỤI HỒ. THỜI HOA ĐỎ, XỨ MÙA...

148. LÒ NGÂN SÜN

Sinh: 1945. Quê: Lào Cai

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHIỀU BIÊN GIỚI. ĐƯỜNG ĐỐC. CHỢ TÌNH. NHỮNG NGƯỜI CON CỦA NÚI...

149. NGUYỄN TRỌNG TẠO

Sinh: 1947. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TÌNH YÊU SÁNG SỚM. CON ĐƯỜNG CỦA NHỮNG VÌ SAO (TC). TÌNH CA NGƯỜI LÍNH (TC)...

150. TRƯƠNG CHÍNH TÂM

Sinh: 1952. Quê: Tiền Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐI GIỮA MÙA XUÂN...

151. NGUYỄN VĂN TÂM

Sinh: 1944. Quê: Hải Dương

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ÁNH SÁNG HAY BÓNG TỐI, GIẢI TÁN...

152. NGUYỄN KHẮC THẠCH

Sinh: 1948. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DÒNG SÔNG MỘT BỜ. NƠI TA SẼ VỀ...

153. TÔ NGỌC THẠCH

Sinh: 1951. Quê: Hải Phòng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: GỌI ĐÒ. GIỌT NHỚ...

154. PHẠM PHÚ THANG

Sinh: 1932. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: VỀ QUÊ NGOẠI. QUÊ NGOẠI. THƠ CHỌN LỌC. LỤC BÁT DỌC ĐƯỜNG...

155. PHẠM TRỌNG THANH

Sinh: 1942. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÙA HẠ ĐI TÌM. LÁ BAY. GIÓ TRẦN. THÁC TRỜI...

156. QUỐC THÀNH

Sinh: 1938. Quê: Bình Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DÂNG MÙA NHỚ. VẢ VẮNG TRĂNG...

157. CAO XUÂN THÁI

Sinh: 1948. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SÓNG THƯỢNG NGUỒN. BÃO CUỐI MÙA...

158. TRẦN MINH THÁI

Sinh: 1933. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÂY ẤM. LY RƯỢU TRONG MÂY...

159. THANH THẦN

Sinh: 1945. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÁNH ĐIỀU MÙA THU. HOA NẮNG SÂN TRƯỜNG. LẶNG LÊ THÁNG NĂM. VƯỜN XANH...

160. NGUYỄN XUÂN THÂM

Sinh: 1936. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG ONG BAY...

161. XUÂN THIÊM

Sinh: 1926. Quê: Hưng Yên

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGƯỜI TRAI BÌNH ĐỊNH. CÔ GÁI BÃI BỒI. XUÔI DÒNG NẬM NA...

162. THÂN NHƯ THƠ

Sinh: 1931. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐÊM TIẾP VẬN. MÙA SAO SÁNG. THÁNG 3 - TÂY NGUYÊN...

163. HOÀNG TRUNG THÔNG

Sinh: 1925. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: QUÊ HƯƠNG CHIẾN ĐẤU. ĐƯỜNG CHÚNG TA ĐI. TRONG GIÓ LỬA. HƯƠNG MÙA THƠ...

164. NGUYỄN THỊ MINH THÔNG

Sinh: 1949. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SAO MÌNH LẠI GẶP NHAU. THƯ VIẾT NGÀY CHIA XA. BÔNG HỒNG SAU CHIẾN TRANH...

165. LÊ THU

Sinh: 1940. Quê: Bình Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: XỨ SỞ LOÀI CHIM YẾN. NIỀM VUI CỦA BIỂN. HƯƠNG GỬI LẠI. NGUYỄN CẦU...

166. NGUYỄN TRUNG THU

Sinh: 1935

Quê: Kim Liên, Hà Nội

Tác phẩm đã xuất bản: ĐÊM TRƯỜNG SƠN NHỚ BÁC. EM HOẶC KHÔNG AI CẢ. KỶ NIỆM VỀ LỜI RU BUỒN...

167. SƠN THU

Sinh: 1942. Quê: Quảng Nam

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KỶ NIỆM VÀO THƠ. ĐẤT TÌNH. HOA CỦA NẮNG. THƠ SƠN THU...

168. TRẦN NHẬT THU

Sinh: 1945. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÙA BÃO VÀ HOA MUỐNG BIỂN. GẶP GỠ MÙA GIÓ CHUÔNG. HOA HỒNG GIÓ MẶN...

169. TRẦN NGỌC THU

Sinh: 1934. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: EM VẪN NHƯ NGÀY XUA. CẢNH BUỒM XA. HAI CHIỀU NGÀY VUI...

170. LƯU QUANG THUẬN (Nhà viết kịch, Nhà thơ)

Sinh: 1921. Quê: Đà Nẵng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KỊCH: YÊN LY. LÊ LAI ĐỔI ÁO. KIỀU CÔNG TIỀN NỮ HOÀNG BA TỬ NGƯỜI HOA LỮ...

171. HOÀNG VŨ THUẬT

Sinh: 1945. Quê: Quảng Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NHỮNG BÔNG HOA TRÊN CÁT. THƠ VIẾT TỪ MÙA HẠ. GỬI NHỮNG NGỌN SÓNG...

172. TRẦN HỮU THUNG

Sinh: 1923. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐỒNG THẮNG TÁM. NGÀY THU ẤY. GIÓ NAM. ANH VẪN HÀNH QUÂN...

173. XUÂN THỦY

Sinh: 1912. Quê: Hà Tây

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ĐƯỜNG XUÂN. THƠ XUÂN THỦY...

174. TRẦN MẠNH THƯỜNG

Sinh: 1944. Quê: Mỹ Lộc, Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA ĐẤT, LỜI CHÀO ANH EM...

175. THANH TỊNH

Sinh: 1911. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HẬN CHIẾN TRƯỜNG. THƠ CA THANH TỊNH. ĐI GIỮA MÙA SEN...

176. TRẦN QUANG TIẾN

Sinh: 1938. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HÁT ĐỘ THU VÀNG. TÌNH KHÚC RU MÌNH...

177. NGUYỄN VĂN TOẠI

Sinh: 1940. Quê: Phú Thọ

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHUYỆN RIÊNG CỦA ĐÔI. THẢO NGUYÊN...

178. DIỆP MINH TUYẾN

Sinh: 1941. Quê: Tiền Giang

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÙA NƯỚC NỔI, ĐÊM CHÂU THỎ, CON ĐƯỜNG CÓ LÁ ME BAY, TÌNH CA NƠI CUỐI ĐẤT...

179. TRẦN THẾ TUYẾN

Sinh: 1951. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: DẤU CHÂN CỦA MẸ, NGỰC ĐÁ...

180. THANH TÙNG

Sinh: 1935. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CON SÔNG CHẢY TỪ LÒNG THÀNH PHỐ...

181. TỪ KẾ TUỒNG

Sinh: 1946. Quê: Bến Tre

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRÊN XÁC LÁ MÙA HÈ, THƠ HỒNG, KHI BỎ TRƯỜNG MÀ ĐI, TÁI HIỆN MỘT GIẤC MƠ...

182. TRẦN NGỌC TRÁC

Sinh: 1959. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HOA TRINH NỮ. HƯƠNG LỬA...

183. TRẦN PHƯƠNG TRÀ

(TRẦN NGUYỄN VẤN)

Sinh: 1937. Quê: Thừa Thiên Huế

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BỐN MÙA HOA TRÁI...

184. LÊ QUANG TRANG

Sinh: 1947. Quê: Bắc Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MAI NGÀY KHI CON LỚN. TRO TÀN QUÁ KHỨ...

185. TRẦN ANH TRANG

Sinh: 1946. Quê: Bắc Ninh

Tác phẩm thơ đã xuất bản: ÂM VANG. ĐI GIỮA MÙA XUÂN. NGƯỜI ƠI NGƯỜI Ở...

186. CHIM TRẮNG

Sinh: 1938. Quê: Bến Tre

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CÓ ĐÂU NHƯ Ở MIỀN NAM. TÊN EM RỰC RỠ VÔ CÙNG...

187. HUỠNG TRIỀU

Sinh: 1926.

Quê: Tp Sài Gòn - Gia Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÀI CA ĐỒNG KHỞI. HÀNH TRÌNH. ĐẤT NƯỚC LẠI VÀO XUÂN...

188. VƯƠNG TRỌNG

Sinh: 1943. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: KHOẢNG TRỜI QUÊ HƯƠNG. NHỮNG NGÀY XA...

189. NGUYỄN HẢI TRÙNG

Sinh: 1921. Quê: Bến Tre

Tác phẩm thơ đã xuất bản: CHÚ HAI NEO, BÀ MẸ VIỆT NAM, MÁY DÒNG TÂM HUYẾT...

190. VÕ VĂN TRỰC

Sinh: 1936. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TRẬN ĐỊA QUÊ HƯƠNG. NGƯỜI ANH HÙNG ĐẤT HOAN CHÂU (TC)...

191. RAHLAN RI (TÂY NGUYÊN)

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÁC HỒ ƠI!

192. PHÁC VĂN

Sinh: 1932. Quê: Hà Nội

Tác phẩm thơ đã xuất bản: NGỌN LỬA NHỎ. LẠI MỘT NGỌN LỬA. DÒNG SÔNG VÀ TIẾNG HÁT...

193. PHẠM KHOA VĂN

Sinh: 1950. Quê: Nam Định

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HÁT VỚI BIÊN THUY...

194. THÁI THÀNH VÂN

Sinh: 1945. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: SAN SÈ...

195. BẰNG VIỆT

Sinh: 1941. Quê: Hà Tây

Tác phẩm đã xuất bản: NHỮNG GUƠNG MẶT-NHỮNG KHOẢNG TRỜI...

196. MÃ THẾ VINH

Sinh: 1932

Quê: Trành Định, Lạng Sơn

Tác phẩm đã xuất bản: CÂY VÚ SỮA BÁC TRỒNG, NHÀ SÀN BÁC HỒ...

197. NGÂN VINH

Sinh: 1942. Quê: Mê Linh, Vĩnh Phúc

Tác phẩm thơ đã xuất bản: BÓNG RỪNG TRONG MƯA, HOÀNG HÔN MÂY BAY, NGÀY THƯỜNG ĐAM MÊ...

198. NGUYỄN BÙI VỘI

Sinh: 1934. Quê: Nghệ An

Tác phẩm thơ đã xuất bản: QUÊ XANH. GIÓ VÀ LỬA. MẶT GUƠNG SOI. THƠ GIỮA ĐỜI THƯỜNG...

199. HOÀI VŨ

Sinh: 1935. Quê: Quảng Ngãi

Tác phẩm thơ đã xuất bản: VẦM CỎ
ĐÔNG. ĐI TRONG HƯƠNG TRÀM...

200. LƯU QUANG VŨ

(Nhà soạn kịch, Nhà thơ, Nhà văn)

Sinh: 1948. Quê: Đà Nẵng

Tác phẩm thơ đã xuất bản: MÂY TRẮNG
ĐỜI TÔI...

201. PHẠM VŨ

Sinh: 1937. Quê: Thái Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: HÀNH TINH
CÔ ĐƠN. TA VÀ BÓNG...

202. TẠ HỮU YÊN

Sinh: 1927. Quê: Ninh Bình

Tác phẩm thơ đã xuất bản: TIẾNG CA
XANH. BỨC CHÂN DUNG. NỖI NHỚ NGÀY
THƯỜNG...

MỤC LỤC

LỜI TỰA	7
LỜI NHÀ XUẤT BẢN	9
1. HUỲNH THỨC KHÁNG	
• Chủ tịch Hồ Chí Minh	13
2. BÙI BẰNG ĐOÀN	
• Hoà bài thơ “Tặng Bùi Công” của Hồ Chủ tịch	14
3. BÙI KỶ	
• Kính thương Hồ Chủ tịch	15
4. VÕ LIÊM SƠN	
• Kính tặng Hồ Chủ tịch	16
5. SÓNG HỒNG	
• Bác đã đi rồi!	17
• Thăm vùng giải phóng miền Nam	18
6. TỔ HỮU	
• Cánh chim không mỏi	20
• Sáng tháng năm	22
• Theo chân Bác	26
• Bác ơi	48
• Việt Bắc (Trích)	53
7. HUY CẬN	
• Một kỷ niệm về Hồ Chủ tịch ở Đại hội Tân Trào	55
• Bác Hồ sống mãi với chúng con	58
• Bác Hồ ơi!	61
HỒ CHÍ MINH VỚI VĂN NGHỆ SĨ – VĂN NGHỆ SĨ VỚI HỒ CHÍ MINH	623

8. CHẾ LAN VIÊN

- Người thay đổi đời tôi Người thay đổi thơ tôi 65
- Người đi tìm hình của nước 68
- Cách mạng chương đầu 72

9. XUÂN DIỆU

- Đứng bên chân Bác 80
- Thơ dâng Bác Hồ 85
- Mạc Tư Khoa - Tháng Giêng 1924... 87

10. TÊ HANH

- Bác để lại 90
- Cây Bác Hồ 92
- Còn nóng giữa lòng tôi 94
- Pác Bó 96
- Di chúc Bác Hồ 98
- Bác Hồ thăm Côn Sơn 99

11. NGUYỄN ĐÌNH THI

- Nhớ Bác - Chiều thu 101

12. PHẠM TIẾN DUẬT

- Bác ra đi... 102

13. HỮU THỈNH

- Giữ trọn nguồn trong 103
- Từ chiến hào tới thành phố (trích đoạn chương V - Tự do) 106

14. ANH THƠ

- Theo bước Bác 108
- Con đã về nơi Bác ở ngày xưa 110
- Nỗi nhớ chúng con mang xanh theo thời gian 114

15. NÔNG QUỐC CHÂN

- Bộ đội ông Cụ 116

• Bài thơ Pác Bó	120
• Một ngôi nhà sàn Hà Nội	123
• Bác Hồ sống mãi với chúng con	127
• Mong Bác	130
16. HOÀI ANH	
• Tiếng Bác mãi sinh sôi	133
17. VINH ANH	
• Tiếng quê hương	136
18. VƯƠNG ANH	
• Hành quân qua nhà Bác	138
19. PHẠM ĐÌNH ÂN	
• Mùa thu này viếng Bác	139
20. NGUYỄN BÁ	
• Mạnh ba mươi triệu tấm lòng Việt Nam	141
• Tiếng ve trong vườn Bác	143
21. NGỌC BÁI	
• Ở Dục Thanh Phan Thiết	145
22. NGUYỄN BAO	
• Ánh lửa từ Pác Bó	146
23. THU BỒN	
• Gửi lòng con đến cùng cha	148
24. VŨ CAO	
• Máy lời con gửi Bác	151
• Niềm riêng	154
25. NGÔ TIẾN CẢNH	
• Khoảnh khắc	155
26. PHẠM NGỌC CẢNH	
• Những ý gọi từ một tấm ảnh	157

• Trăng lên	159
• Độc lập Tự do	161
27. HỒNG NGUYỆT CẨM	
• Đêm núi Thầy thuở ấy...	164
28. HOÀNG MINH CHÂU	
• Bác và Đảng	167
29. VĂN CHINH	
• Chuyện ở Lán Nà Lừa trước ngày Quốc dân đại hội	170
30. LÊ CHÍ	
• Nghe lời Bác	172
31. ĐÀO NGỌC CHUNG	
• Trở lại đồi cây Vật Lại	175
32. KIM CHUÔNG	
• Truyền thuyết ở một làng ven biển	177
33. QUANG CHUYỀN	
• Nhịp chuông điện thoại trong nhà Bác	179
34. NGUYỄN VĂN CHƯƠNG	
• Nhớ Bác, soi mình	181
35. ĐỖ KIM CUÔNG	
• Bác Hồ ở trong tim	183
36. LÂM THỊ MỸ DẠ	
• Bác là ca dao	184
37. NGUYỄN VĂN DINH	
• Hàng cây Bác Hồ	186
38. KHƯƠNG HỮU DỤNG	
• Bài toán lớn	188
• Đi làm cách mạng	188

39. GIA DŨNG	
• Ngược dòng sông Đáy	189
40. QUANG DŨNG	
• Những sáng thu nay	190
41. NGUYỄN DUY	
• Dấu chân và con đường	193
• Về thăm nhà Bác	196
42. LƯU TRÙNG DƯƠNG	
• Giữa quê hương Bác	198
43. VÂN ĐÀI	
• Lòng thương	201
44. HỒ KHẢI ĐẠI	
• Chúng con từ quê hương Bác	203
45. NGUYỄN SĨ ĐẠI	
• Bác vĩnh hằng như thế giữa nhân dân	205
46. LÊ ĐẠT	
• Bác	207
47. NGUYỄN KHOA ĐIỀM	
• Nơi Bác từng qua	212
48. BÀN TÀI ĐOÀN	
• Muối của Cụ Hồ	217
• Bác Hồ ở mãi trong lòng ta	219
49. PHẠM ĐỨC	
• Nghĩ về hũ gạo tiết kiệm của Bác	222
50. TRẦN ĐƯƠNG	
• Béclin... Người ở...	223
51. TRINH ĐƯỜNG	
• Cửa Việt để tang Bác	225

52. BẢO ĐỊNH GIANG	
• Hát nữa đi em	228
• Thăm lại Tháp Mười	230
53. CẨM GIANG	
• Ông Cù đến bản tôi	231
54. LÊ GIANG	
• Kỷ niệm về một loài bông	233
55. THÁI GIANG	
• Chúng con biết Người ở lại	235
56. NGUYỄN PHAN HÁCH	
• Bác đến Pa-ri năm 1946	241
57. NGUYỄN HÀ	
• Từ lời khuyên của Bác	243
58. NGUYỄN QUANG HÀ	
• Dạ, thưa Bác	245
59. NGUYỄN HƯNG HẢI	
• Cột đá thề khắc ghi lời Bác	247
• Đôi dép Bác Hồ	249
60. THANH HẢI	
• Cháu nhớ Bác Hồ	251
61. ĐẶNG HÂN	
• Thương nhớ	253
62. HỒNG CHINH HIỀN	
• Bác ơi! Thương nhớ lắm	257
63. CA LÊ HIỀN	
• Mặt trời thân yêu	260
64. NGUYỄN HOA	
• Người đã đi như vậy đến nước Nga	263

65. XUÂN HOÀI	
• Quê chung	265
66. XUÂN HOÀNG	
• Về làng	266
• Nhớ Bác	267
67. TRẦN NINH HỒ	
• Bác đến	269
68. PHẠM HỒ	
• Có một quả tim khi ngừng đập	270
69. MINH HUỆ	
• Đêm nay Bác không ngủ	271
• Tiếng máy bồi hồi	274
70. CHÍNH HỮU	
• Rừng cây của Bác	278
71. HOÀNG HỮU	
• Chúng tôi về bến tàu xưa ấy	279
72. QUANG HUY	
• Đi dưới ánh trăng của Bác	281
73. NGUYỄN THỤY KHA	
• Bác thăm sân bay	283
74. TRẦN ĐĂNG KHOA	
• Đất trời sáng lắm hôm nay	285
• Ảnh Bác	286
75. ĐÌNH NAM KHƯƠNG	
• Về thăm Bác	287
76. KPA-YLANGK	
• Người Tây Nguyên mãi theo lời Bác	288

77. CẨM LAI	
• Hoa mộc	290
78. TRẦN NHẬT LAM	
• Bài thơ nhớ Bác	291
79. NGUYỄN VIỆT LÂM	
• Trái tim Tây Nguyên	293
• Trăng sáng trên đường Xoài	296
80. YẾN LAN	
• Nghĩ về Bác	299
81. MẠNH LÊ	
• Làng chè đúc tượng Bác Hồ	300
82. VĂN LÊ	
• Vòng hoa dân Bác	10
83. VĨNH QUANG LÊ	
• Bác Hồ	311
84. MÃ A LÊNH	
• Bác ở muôn nơi	314
85. MAI LIỄU	
• Đã lâu chưa về lại Tân Trào	315
86. NGUYỄN TÙNG LINH	
• Một bài ca	317
87. TRẦN VĂN LOA	
• Suối Lê-nin	319
88. CHỦ VĂN LONG	
• Nơi nào dấu gậy Bác còn ghi?	321
89. VÂN LONG	
• Về thăm nhà Bác	323

90. LƯU TRỌNG LƯ	
• Một gian sàn gỗ	325
91. KHẮC LƯƠNG	
• Bác Hồ và thợ mỏ	328
92. THẾ MẠC	
• Tượng Bác trên non Tản	333
93. VĨNH MAI	
• Chiều Pác Bó	334
• Bác đã mất rồi	336
94. PRÊ KIMALA MAK	
• Hồ Chí Minh	338
95. NGUYỄN ĐỨC MẬU	
• Những khúc ca về Bác	340
• Tháng năm nhớ Bác	343
96. LÊ THỊ MÂY	
• Đất ở Pác Bó	345
97. XUÂN MIỄN	
• Gói đất miền Nam	346
98. NGÔ QUÂN MIỆN	
• Di chúc màu xanh	348
• Dân ca	350
99. VŨ ĐÌNH MINH	
• Đọc Di chúc Bác Hồ trên đỉnh cao biên giới	352
• Bác về Đền Hùng	354
100. PHAN THÀNH MINH	
• Tượng Bác ở nghĩa trang liệt sĩ Thành phố	356
101. TRẦN NHUẬN MINH	
• Lời Di chúc của Bác Hồ	358

102. PỜ SẢO MÌN	
• Đền Đon Dương nhớ một thời kháng chiến	359
103. TÚ MỠ	
• Thăm quê Bác	360
104. DƯƠNG THÚY MỸ	
• Những ô cò trước lăng Bác	361
105. LÊ NA	
• Thơm mãi cánh hoa mộc lan	363
106. GIANG NAM	
• Con viết bài thơ dâng Bác	365
• Đất nước còn mang hình bóng Bác	367
107. LIÊN NAM	
• Con mang cả trái tim người	370
108. NGÔ QUANG NAM	
• Lán Nhà Lừa	372
109. VŨ CHẤN NAM	
• Ba mươi năm cây đa cột mốc	374
110. HUỲNH VĂN NGHỆ	
• Hình ảnh Bác Hồ trong lòng người Nam bộ	376
111. HOÀNG TỔ NGUYỄN	
• Con vẫn nghe tiếng Bác, Bác Hồ ơi!	378
112. BÀNG SỸ NGUYỄN	
• Bác đi chiến dịch	380
• Cây Bác trồng	386
113. LŨ HUY NGUYỄN	
• Ghi ở Tân Trào	387

114. VĂN THẢO NGUYÊN	
• Đêm tháng năm	399
• Vào phiên gác	400
115. MA TRƯỜNG NGUYÊN	
• Mùa xuân trên đèo De	402
116. HỮU NGUYỄN	
• Bài thơ viết ở trường Dục Thanh	404
117. TRIỆU NGUYỄN	
• Đau thương và sức mạnh	405
118. PHAN THỊ THANH NHÀN	
• Giếng nước Bắc Hồ	411
119. ANH NGỌC	
• Tuyên ngôn	413
120. HẢI NHƯ	
• Chúng cháu canh giấc Bác ngủ Bắc Hồ ơi...	416
• Một con người hội tụ mọi tinh hoa	420
121. GIA NINH	
• Đi tiếp con đường Hồ Chí Minh	424
122. NGUYỄN GIA NỪNG	
• Chúng con khóc Bác không chỉ bằng nước mắt	426
123. NGUYỄN NGỌC OÁNH	
• Thăm Pác Bó	430
124. NGUYỄN TRỌNG OÁNH	
• Qua Tân Trào	432
125. NGÔ VĂN PHÚ	
• Mùa xuân nhớ Bác	434
126. CAO PHƯƠNG	
• Xanh trong vườn Bác	436

127. LÊ DUY PHƯƠNG	
• Nhà Bác	438
128. HẰNG PHƯƠNG	
• Bài thơ dâng cam tặng Bác	441
129. HUY PHƯƠNG	
• Lán Nà Lừa	442
130. MAI PHƯƠNG	
• Thế gian này chỉ riêng Bác mà thôi	443
131. VIỆT PHƯƠNG	
• Muôn vắn tình thân yêu trùm lên khắp quê hương	447
132. VIỄN PHƯƠNG	
• Viếng lăng Bác	453
133. VŨ QUÂN PHƯƠNG	
• Thăm trong di chúc	454
134. THANH PÔN	
• Bên lăng Mơ Prak Hồ sống mãi	457
135. LÊ HUY QUANG	
• Hồ Chí Minh	458
136. THANH QUẾ	
• Nhớ Người	461
137. BẾ KIẾN QUỐC	
• Hoa bióc-cà biên giới mùa xuân 1941	462
138. BÙI MINH QUỐC	
• Thưa Bác, miền Nam...	464
139. HÙNG ĐÌNH QUÝ	
• Người Mông có chữ	466
140. HOÀNG QUÝ	
• Xin nhắc lại một lần	468

141. LÂM QUÝ	
• Ké Hồ ơi!	469
142. XUÂN QUỲNH	
• Ở nơi đâu cũng thấy Bác mỉm cười	471
143. XUÂN SÁCH	
• Chúng con là chiến sĩ của Bác	473
144. NGUYỄN SÁNG	
• Tôi yêu tên Người	476
145. NGUYỄN XUÂN SANH	
• Một kỷ niệm thiêng liêng...	479
• Màu xanh Tuần Châu	481
146. THI SẢNH	
• Nét bút Bác Hồ	485
147. HOÀNG THẾ SINH	
• Nhớ ngày về thăm quê Bác	487
148. LÒ NGÂN SÚN	
• Bác Hồ ơi	489
• Ông Tổ tiên	491
149. NGUYỄN TRỌNG TẠO	
• Tên Người	492
150. TRƯƠNG CHÍNH TÂM	
• Con đã trả thù	494
151. NGUYỄN VĂN TÂM	
• Điều giản dị	496
152. NGUYỄN KHẮC THẠCH	
• Hương tháng Năm	497
153. TÔ NGỌC THẠCH	
• Quảng trường mang tên Bác	498

154. PHẠM PHÚ THANG	
• Bên linh cữu Bác	500
155. PHẠM TRỌNG THANH	
• Đêm rằm nhớ Bác	502
156. QUỐC THÀNH	
• Tìm dấu cựa Nguyễn Sinh Sắc	504
157. CAO XUÂN THÁI	
• Trước lán Nà Lừa	506
158. TRẦN MINH THÁI	
• Đảo này xưa Bác đã về thăm	508
159. THANH THẢN	
• Người PaKô mang họ Bác Hồ	509
160. NGUYỄN XUÂN THÂM	
• Thăm nhà Bác	510
161. XUÂN THIÊM	
• Người thầy áo vải guốc cày vông	512
162. THÂN NHƯ THƠ	
• Nhớ lời thề với Bok Hồ	514
163. HOÀNG TRUNG THÔNG	
• Đọc thơ Bác	517
• Cây đa Bát Bạt	518
164. NGUYỄN THỊ MINH THÔNG	
• Chiều Kim Liên	519
165. LỆ THU	
• Tâm sự tháng năm	520
166. NGUYỄN TRUNG THU	
• Đêm Trường Sơn nhớ Bác	523

167. SƠN THU	
• Đêm hành quân nghe tin Bác mất	524
168. TRẦN NHẬT THU	
• Thôn biển nhớ Bác Hồ	527
169. TRẦN NGỌC THỤ	
• Bốn mùa nhớ Bác	529
170. LƯU QUANG THUẬN	
• Bác Hồ nhắc nhở trồng cây	531
171. HOÀNG VŨ THUẬT	
• Thăm nhà Bác	532
172. TRẦN HỮU THUNG	
• Sen quê Bác	533
173. XUÂN THỦY	
• Thăm Công Poanh	534
174. TRẦN MẠNH THƯỜNG	
• Từ đầu nguồn Pác Bó	536
175. THANH TỊNH	
• Trăm năm nhớ một chuyến đò	538
176. TRẦN QUANG TIẾN	
• Thăm lại Kim Liên	539
177. NGUYỄN VĂN TOẠI	
• Quang khóm trúc người trồng	540
178. DIỆP MINH TUYỀN	
• Đèn thờ Bác Hồ ở chóp mũi Cà Mau	543
179. TRẦN THẾ TUYỀN	
• Một lần bên Bác	545
180. THANH TÙNG	
• Quả táo Hồ Chí Minh	546

181. TÙ KÊ TUỜNG	
• Tháng Giêng trong vườn Bác	547
182. TRẦN NGỌC TRÁC	
• Về thăm quê Bác	549
183. TRẦN PHƯƠNG TRÀ	
• Trang báo mừng thọ Bác	551
184. LÊ QUANG TRANG	
• Sinh nhật Bác giữa rừng Trường Sơn	553
185. TRẦN ANH TRANG	
• Tượng Bác Hồ trên đảo Cô Tô	555
186. CHIM TRẮNG	
• Khi nghĩ về Bác Hồ	557
187. HUỠNG TRIỀU	
• Hành trình	561
• Vĩnh biệt Bác	567
188. VƯƠNG TRỌNG	
• Bác về thăm quê	570
189. NGUYỄN HẢI TRÙNG	
• Về thăm quê Bác	574
• Hãy thương tiếc Người theo phong cách Hồ Chí Minh	575
190. VÕ VĂN TRỰC	
• Hoa nghiến nở vàng	577
191. RANHLAN RI	
• Bác Hồ ơi!	579
192. PHÁC VĂN	
• Ngọn lửa Bác Hồ cho	581
193. PHẠM KHOA VĂN	
• Thừa Bác, tháng năm...	582

194. THÁI THÀNH VÂN	
• Kỷ niệm từ Tân Trào	584
195. BĂNG VIỆT	
• Lương tâm	586
196. MÃ THẾ VINH	
• Cây vú sữa Bác trồng	597
• Nhà sàn Bác Hồ	598
197. NGÂN VỊNH	
• Rằm tháng Giêng trên sông Đáy	599
198. NGUYỄN BÙI VỘI	
• Một trưa nắng cát	600
199. HOÀI VŨ	
• Kính dâng lên Bác	602
200. LƯU QUANG VŨ	
• Người đánh thức ban mai	604
201. PHẠM VŨ	
• Tượng Bác trên đỉnh Trường Sơn	606
202. TẠ HỮU YÊN	
• Đường quyền của Bác	608

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
65 Nguyễn Du - Hà Nội * Tel & Fax: 38222135
E-mail: nxbhoinhavan@yahoo.com.vn

Hồ Chí Minh

VỚI VĂN NGHỆ SĨ
VĂN NGHỆ SĨ VỚI HỒ CHÍ MINH

Tập 7

TÁC PHẨM VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VỀ HỒ CHÍ MINH

Thơ

Chịu trách nhiệm xuất bản:

PHẠM TRUNG ĐÌNH

Chịu trách nhiệm bản thảo:

TRẦN QUANG QUÝ

Biên tập:

NGUYỄN THỊ ANH THU

Bìa:

VĂN SÁNG

Sửa bản in:

HẢI LY

In 8.000 cuốn, khổ 16 x 24cm, tại Công ty TNHH In và DVTM Phú Thịnh

Giấy ĐKKHXB số: 438-2012/CXB/11-20/HNV

Quyết định xuất bản số: 986/QĐ-NXBHNV ngày 25-12-2012

In xong và nộp lưu chiểu: Tháng 12 năm 2012